

3/1326

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 24-వ తేది మంగళవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ అమావాస్య 3౦.

No. 298
సంచిక ౨౯౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బావును,
చిరపు మెప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును చరదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జీవామున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
జేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

సప్తమ ఆంధ్ర ఆయుర్వేదవైద్యసమ్మేళనము

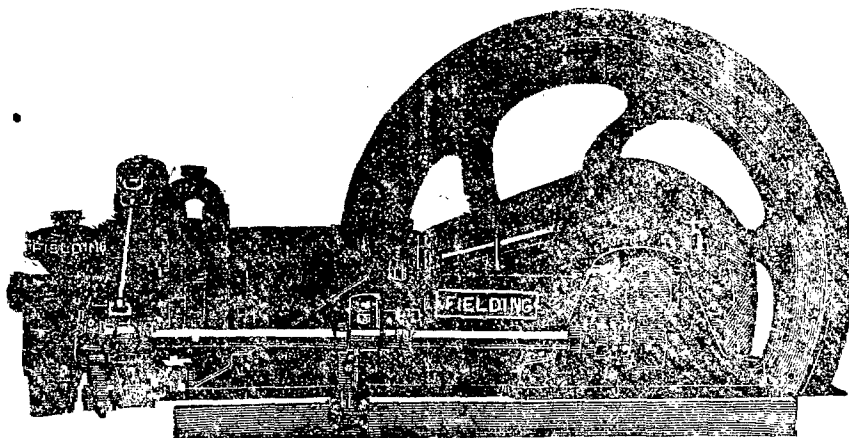
వైద్యరాజ డాక్టర్ దంటు సుబ్బావధానిగారి యధ్యక్షత క్రింద

మార్చి 27-28-29 తేదీలలో మద్రాసులో జరుగును. ఆయుర్వేద వైద్యులందరు దయచేయవలెను

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగ్” వేటెంటు శమిడిశల్
ఫీల్డ్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యా యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చేస్తు ని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతిసంతృప్తి కలముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు న్నల్పము. యా యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజంట్లు:—

సెలెభాన్ డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., పోస్టు బాక్సు
నెం 690 రు. 12, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు. నెం 203 రు.

వెల్లింగుటన్ సినీమా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953

21-8-25 శనివారమునుండి 27-8-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 8-15 గంటకు మాటనీగలదు.

యునివర్సల్ ట్రైవెన్ డజ్క్ సీరియల్

ది ఫాస్టు ఎక్స్ ప్రెస్సు మాడవభాగము
ప్రవర్తింపబడును.
సుప్రసిద్ధులైన విల్లియం డెక్లర్క్ & ఎడ్మండు బాన్
అద్భుతచర్యలు చూడతగినవి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

శిశులభద్రా! (పోస్టుఖర్చులపై తేల్చకము) గుణవద్ధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగడి తెల్లకాకల
మాత్రలు దివ్యామృతము. అల్లము, అరుచి, అవులింతలు,
అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలహీనుతము, సిక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అన్నము, మొదలగువానియందు గలిగడి నొప్పు
లను పోగొట్టి జీవామును మంచి యోగ్యమునకు
తెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహాంత జిహ్వలను వెంటనే
మాన్యును. యిందు అనేక విషయాలు చేరినవి. అనుభవము
గల వైద్యులుగలవారితోను పరమపాంపుక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి తాడిమాచిన నిజము తెలియగలదు.
వివరము:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎం.కొండ్రు, కృష్ణాజిల్లా.

డైరిబుక్కు (1925) ఉచితము

కేలండరును, తారీఖులుచారిగా గలిగి చిన్న పైజాన ము
ద్రించి చాలామందికి పంపియున్నాము. పోస్టుఖర్చులు పహా
భరించి ఉచితముగా పంపెదము, వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును.

పి. శి. వ. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం,
శివదేవి, సెల్లూరుజిల్లా

అధికారవర్గపు నియామకము

ప్రజాస్వామ్య గాఢపాదించిన ఈ క్రిందితీర్మానము ప్రతిము అంగీకరింపబడినది.

విశ్వవిద్యాలయపు ప్రధాని మొదట అధికారవర్గముల యొక్క నియామకములు మాడేండ్లకొకసారి యొన్నికలమీదనే రద్దవలయుననియు, ఇందులకు సంబంధించినపరిణామ అంగ నిర్మాణమున చేయవలయునని కార్యనిర్వాహకసభవారిని కోరుచున్నారు.

పరిశోధకసభ

కార్యనిర్వాహకసభవారి ఆమోదముపై శ్రీ ఆర్. ఎన్. రామచంద్రరావు, వి. సత్యనారాయణగార్లు ఉపపాదించిన ఈ తీర్మానమును అంగీకరింపబడినది.

రాజోవు నేసంగి నెలపులలో ఆంధ్రపరిశోధకుల మహాసభ నొకదానిని జరుపుటను, అందు ఆంధ్రుల చిత్రకళాచిత్రపుష్కమును పెంపొందింపజేయుటగాను చిత్రకళాప్రదర్శనము నొకదానిని ఏర్పాటుచేయవలయునని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈమహాసభను విజయనగరమున జరుపుటకు విశ్వవిద్యాలయపు చాన్సలరుగారు మహారాజులుగారు ఆహ్వానించినందులకు శ్రీవారికి వందనములనర్పించుచు, సభలను మే 30 వ తేదీనుండి 14 వ తేదీవరకు జరుపుటను, సభాకార్యములను గురించి, ప్రధానులూపాదించిన సూచనలను అంగీకరించుటను సభవారు తీర్మానించిరి.

కార్యనిర్వాహకసభ

కార్యనిర్వాహక సభవారి నూచనపై, తరువాత శ్రీ యంత. అక్కిరాజు ఉమాకాంతము, జి. వి. సుబ్బారావుగారు సానుభూతు శ్రీయంత చల్లాశేషగిరిరావుపంతులు, మల్లింపల్లి సోమశేఖర శర్మగార్లు కార్యనిర్వాహకసభకు తరువాత సభవారు ఎన్నుకొనిరి.

సమాలోచన సభలో, కె. ఎన్. రామమూర్తిగారి స్థానమునకు, శ్రీయంత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారిని ఎన్నుకొనిరి.

చందా నిర్ణయము

కార్యనిర్వాహకసభవారి నూచనపై, విశ్వవిద్యాలయపు సాధారణసభ్యుల వార్షిక చందా రెండురూపాయలుగను, ఇతరవిశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులు, విశ్వవిద్యాలయమున సభ్యులుగ చేరుటగాను సంవత్సరమునకు రెండురూపాయలను నిర్ణయించుటకును సభవారు తీర్మానించిరి.

ప్రచారము

తరువాత పంచాంగుల అధినారాయణ కాస్టులివారు ఉపపాదించిన యీ క్రిందితీర్మానము అంగీకరింపబడినది.

విశ్వవిద్యాలయమునకును, ప్రజాకును పరస్పర సంబంధము, పరస్పరమైత్రి, పరస్పరావశ్యతలను కలిగించుటకును విశ్వవిద్యాలయముయొక్క విద్యావిధానమును ప్రజాకు చెలిపి వారిపలకు లను గనుకొనుటకై పెనుసభ్యులలోనుండి సంచారవర్గము నొకదానిని నియమించవలయునని ఈసభవారు కార్యనిర్వాహకసభవారిని కోరుచున్నారు.

కార్యనిర్వాహకసభవారు వైతీర్మానము ననుసరించి యుపపాదించిన ఈ క్రిందితీర్మానములు వైతము అంగీకరింపబడినవి.

డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావుపంతులుగారిని, వి. ఎన్. శర్మగారిని రాజోవు నేసంగి నెలపులలో ప్రచారము నిమిత్తము వైజామరాష్ట్రమునకు పంపుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశములో ప్రతిము రాజోవు నేసంగి నెలపులలో ప్రచారము జయప్రదముగా జరుగుటగాను, విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులను వారివారి మండలములలో సంచారముచేయు ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

వసంత విద్యాలయము

ప్రాంతీయ ప్రతినిధులసభవారి నూచనపై ఈ క్రిందితీర్మానము ప్రతిము అంగీకరింపబడినది.

వసంత విద్యాలయమును, ఉపన్యాసములను పశ్చిమాంధ్రదేశమున అనుకూలమున ప్రదేశమున ఏర్పాటుచేయుటకు ఈ సభవారు నిర్ణయించుచు, ఆప్రాంతకార్యదర్శులను కీ.పి. అంజనేయులుగారిని అందుకు తగిన ఏర్పాట్లచేయు తోడ్పడవలయుననియు ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

పత్రిక

కార్యనిర్వాహక సభవారి నూచనపై విశ్వవిద్యాలయ కార్యక్రమమును సమయానుగుణ్యముగ కరపత్రములద్వారా ప్రచురించుమండవలయునని సభవారు తీర్మానించిరి.

ప్రజాశాస్త్రవిభాగము

గత సభవారు నిర్మాణముచేయుటకు తీర్మానింపబడిన ప్రజాశాస్త్ర విభాగము యొక్క కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటగాను, కార్యనిర్వాహకసభవారి నూచనపై, ఆవిభాగము వారు డాక్టరు ధన్వాడ రామచంద్రరావుగారిని అధ్యక్షులుగను

పర్యేలు అధ్యక్షులుగా నిర్ణయించుటగాను, కార్యనిర్వాహకసభవారిని, రామచంద్రరావుపంతులుగారిని, ఇతరులను కుబ్జుకృష్ణయ్యగారిని, ఆచార్య లక్ష్మీచరిత్రగారిని, భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారిని, సి. పాపారావు గారిని, మద్రాసునున్నవారిని సభ్యులుగను నియమించుటకు సభవారు తీర్మానించిరి.

అంతటితో సభముగిరినది. తరుల విజయనగరమున మేనెలలో జరుగును.

సమాలోచనసభ

విశ్వవిద్యాలయపు సమాలోచనసభ (డైరెక్టరేటు) సభ యొక్క ప్రథమసమావేశము మార్చి 30 వ తేదీన మధ్యాహ్నము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాభివృద్ధిసంఘమున జరిగినది. సభ్యులనేమిట సభ నలంకరించిరి. ప్రధానులగు డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావుపంతులుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి.

గృహవిద్యాపరీక్షలు

సభవారు ప్రారంభమున గృహవిద్యాపరీక్షల నియమములనుగురించి యాలోచించిరి. ప్రస్తుతపు నియమములన్నియు బాగుగానున్నవనియు, అందులకు తగినటుల పతనీయగ్రంథములు ప్రస్తుతము విక్రయమునకు దొరకనందువలన, కాలానుగుణ్యముగ వానిలో కొన్ని నూతనులు చేయుట అవసరమని సభ్యులనేమిట అభిప్రాయపడిరి.

ఈ అభిప్రాయముననుసరించి విద్యావిభాగములోని 1 గృహకళ్యమును 2 తోటపనిని, 3 వ్యాయశాస్త్రమును, 4 చేతిపనులను తాత్కాలికముగ, పరిశోధనావిభాగమునుండి తొలగించుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. ఈతీర్మానముననుసరించి యంతటినుండియు విధానమున 12 విషయములుమాత్ర ముండును.

తరువాత సభవారు పరిశోధనావిభాగమును గురించి సర్పంచియ విషయములన్నిటిని అభ్యర్థులు సత్కరముగ చదివి, కృతార్థులుకావలయునని అభిలాషపడుచుండుటగావున, నియమితకాలమున, ఒకటిన్నర సంవత్సరములో ముగించుటకు గాన, 12 విషయములలో 6 విషయములు మాత్రము కైకొని, చదువుచుండిన శాసనముననుసరించి తీర్మానించిరి.

పతనీయగ్రంథములలో ప్రస్తుతము విక్రయమునకు దొరకనటుంటివానిని విధానమునుండి తీసివేసి, ప్రొత్తవానిని నిర్ణయించిరి.

సభవారు చేసిన ఈ మాతనూత్యము 1925 నవంబరు 15 వ తేదీ నుండి కార్యచరణలోనికి వచ్చును.

ప్రాథమికవిద్యాపరీక్షలు

ఆంధ్రదేశప్రాంతము లగు తమిళనాడు, బొంబాయి, మైసూరు హిందీప్రాంతములలోని ఆంధ్రులలో ఆంధ్రమున విజ్ఞానమును పెంపొందింపజేయుటగాను గృహవిద్యాపరీక్షలు కొంతవరకు కలిపియు గావున, అనుకూలముగా నుండవలయు. అందులకు వానికన్న, క.లభ్యముగానుండు పరీక్షలను విశ్వవిద్యాలయమువారు జరిపిన బాగుగానుండునని తమిళాంధ్రప్రాంత కార్యదర్శులగు సోమయాజుల వెంకట శివరామశర్మగారు తెలిపినమాటలను, ఈనూచనలనుసరించి తయారుచేయబడిన ప్రాథమిక పరిశోధనావిభాగమును తమిళ సభవారు ఆలోచించిరి కొన్ని మార్పులతో విధానము వంగిండుచు, దానిని 1925 నవంబరు మాసారంభమునుండి కార్యచరణలోనికి తెచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

ఆయుర్వేద విద్యావిధానము

శిష్టసభవారు ఆయుర్వేద పరీక్షలనుగురించి చేసిన తీర్మానము తరువాత సభవారిచే ఆలోచించబడి, దానిని సత్కరమున కార్యచరణలోనికి తెచ్చుటగాను, కార్యవిభాగమును నిర్ణయించి, ఆయుర్వేదవిభాగమునానిని కోరుటకు సభవారు తీర్మానించిరి.

ఆయుర్వేద మార్గాండ పండిత హెచ్. సుబ్బారాయ కాస్టులివారును, ప్రతివాది భయంకర కృష్ణమాచార్యులవారును డాక్టరు వడ్డూరి రామస్వామిగారును, విజయనగర వాస్తవ్యులు కృత్తికంటి కృష్ణారావు గారును, ఆయుర్వేదవిభాగమును తయారుచేయుటలో విశ్వవిద్యాలయమువారు గమనించవలసిన విషయములను గురించి పంపిననూచనలను ఆలోచించి, వాని కనుగుణముగా ఆయుర్వేదపరీక్షల విధానమును తయారుచేయుటగాను, వానిని ఆయుర్వేదవిభాగమువారికి పంపుటకు తీర్మానించిరి.

ఈవిషయములు నిర్ణయించునప్పటికే కాలాతీతమైనందున, ఇతర విద్యావిభాగములను ఆలోచించుటకు, విజయనగరమున మేనెలలో సమావేశ మగుటకు సభవారు తీర్మానించిరి.

అంతటితో సభముగిరినది.

ప్రాంతీయ ప్రతినిధులసభ

విశ్వవిద్యాలయపు ప్రాంతీయప్రతినిధుల సభయొక్క రెండవసమావేశము 15 వ తేదీన జరిగినది. విశ్వవిద్యాలయ ప్రధానులగు శేషగిరిరావు గారు సభాధిపత్యము వహించిరి.

విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారుగారు నానాప్రాంతకాళుల వారు తమతమకార్యకేళిములను గురించి పంపినపత్రములను చదువుచు, కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి.

అనంతరము సభవారు, ప్రాంతీయ కార్యనిర్వాహకములను తమతమప్రాంతములలో ముందు చేయవలసిన వనిని గురించి పంపిననూచనల ప్రకార మిక్రిందితీర్మానములు చేసిరి.

1. వసంత విద్యాలయము

ప్రతిరాష్ట్రీయసభ నక్షత్రమున వసంత విద్యాలయములను ఏర్పియులు జూన్ నెలలో ప్రసారములోజాలకు తక్కువ కాకుండు జరుపుచుండవలయుననియు, అందు ఆంధ్రపత్రిక, ఆంధ్రసాహస్యము, ఆయుర్వేదము శిల్పము మొదలగు నంశములనుగురించి ప్రసంగములు జరుపుచుండవలయుననియు ఈసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

శ్రీయంత మాగంటి బాపినిధుగారు విద్యాలయ నిర్మాణమునుగురించి తయారుచేసిన ప్రజాశీకష ఈసభవారు అంగీకరించుచున్నారు.

వసంత విద్యాలయ పందర్శనమున పశ్చిమాంధ్ర ప్రాంతీయకార్యదర్శులగు కిరీతి ఆంజనేయులుగారు పంపిన ఆహ్వానమునంగీకరించుచు రాజోవు నేసంగి నెలపులలో నానిప్రాంతమున శ్రీబాపినిధుగారి ప్రజాశీకష ననుసరించి సంతవిద్యాలయమును జరుపుటకు ఈసభవారు తీర్మానించుచు ఇందులకుగాను తగినదేర్పాట్లనుచేసి శ్రీ అంజనేయులు గారిని కోరుచున్నారు.

2. ఉపన్యాసములు

ప్రతిప్రాంతీయకాళులక్షమునను వివిధవిషయములను గురించి జ్ఞానబాహుళ్యములకు ఉపన్యాసములను కనీసపక్షము 5 నులకు రెండుపర్యాయములు జరుగవలయుననియు అట్టి యుపన్యాసముల సారాంశములను ఆంధ్రమున ప్రచురించి ఎక్స్కల్యుజివ రిజిస్ట్రారుగారికి ప్రకటనార్థము పంపవలయుననియు తీర్మానించుచున్నారు.

3. గ్రంథప్రకటనము

ప్రతిరాష్ట్రీయపత్రమునను వివిధవిషయములగురించి ఉపన్యాసనామకములగు గ్రంథము లాంధ్రమునరచించుటకు స్థానికులను పరిశోధకులను అన్నిరీతుల ప్రోత్సాహము గలుగజేయవలయునని ప్రాంతీయకార్యదర్శులను కోరుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశప్రాంతములలో వచ్చు ఆంధ్రుల ప్రస్తుతసాంఘిక, చారిత్రిక, భౌగోళికవిషయ పరిస్థితుల దెలియజేయుగ్రంథములను ప్రచురించుట అత్యవసరమని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచు, ఇట్టిగ్రంథములను సాధ్యమైనంత త్వరలో ప్రచురించి విశ్వవిద్యాలయమువారికి ప్రకటనార్థముపంప ప్రాంతీయకార్యదర్శులను కోరుచున్నారు.

ప్రజలసాయము

ప్రాంతీయకాళులవారి కార్యక్రమము జయప్రదముగ జరుగుటగాను, ఆయాప్రాంతములలోని భూస్వాములు, భన పంతులు విద్యాపంతులు మొదలగు వారందరూ అన్నిరీతుల తోడ్పడవలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

అంతటితో సభముగిరినది.

తమకార్యాలయమున విశ్వవిద్యాలయపుసభల కన్నిటికిని జయప్రదముగా జరుగుటగాను అన్ని ఏర్పాట్లచేసియు, సభలనుచేర్చిన ప్రతినిధులను ఆతిథ్యమువిచ్చుచు ఎంతయోసహాయముచేసిన విశ్వవిద్యాలయపు ఉపాధ్యక్షులు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరంపుపంతులుగారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల సమర్పించుచున్నారు.

దు వ్యవసాయ విద్యార్థుల గ్రంథములు

1 వైవేద్యము - శ్రీ శ్రీ వి. ఇందు కిరి ఖండ కావ్యములకు, చక్కనివైపు	1 0 0
2 కృషిపరిణామ - ద్వితీయ సంపుటము శ్రీకట్టయించి పాపలింగారెడ్డిగారి విప్రుమైసితీకయ్యగారు.	0 6 0
3 వనమహా - 1923 వ సంవత్సరమున ప్రబంధసమ్మేళన పత్రికయ దు శ్రీ విజయనగరసంస్థానమువారిచే రచయించిన యభినవద్య	
కావ్యము.	0 12 0
4 నక్షత్రము ల. ఖండకావ్యముంజరి	0 12 0
5 జలదాంకన - పద్యకావ్యము	0 6 0
6 సీతా నానాసనాటకము	1 2 0
7 నలవారము అగ్నిప్రవేశము - పద్యకావ్యము	0 4 0
అచ్చు గ్రంథములు	
8 కవచపీఠము - పద్యకావ్యము	
9 కవిత్రయ త్తనిహాసము - వ్యాసములు	
10 మిరాబాయి నాటకము	

ఈ గ్రంథముల నొక్కసారిగా కొనునారికి పోస్టల్ మేమేధరింతుము. వర్తమానమున మైసూరు విజయనగరము.

మ్యానేజరు, సరస్వతీ భండారము,

కెమ్యూరెడ్డిపాళెం, నెల్లూరుపట్టణం.

భారత శాసనసభ

(శనివారము కార్యక్రమము తరువాయి)

జోషీ గారు

వీరబ్రాహ్మణుల గారి తీర్మానమున కడ్డుపెట్టిరి. ఉప్పుపన్ను యెవరికివ్వవలెననియు దానిని తొలగింపవలెనని ప్రభుత్వము వారే యిద్దరూ పూర్ణముగా నిరసించిరి. కాని నేడు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిన్ దిలకది మేలుచేయునని చెప్పవచ్చును. ఇట్లభిప్రాయములను మార్చుకొని ప్రభుత్వవారేగాక కొంతమంది అధికారేతరులుగూడ మాట్లాడుచున్నారు. ఏలయు నాజుగణాలభేదము చాలచచ్చుచు నున్నది. కాని ఉప్పుపన్నును తగ్గించుటవలన మధ్యవారైన వార్తకులకు లాభముచేయుటయును అట్టివార్తకులను బోలవచ్చునట్లు ప్రభుత్వమువారి విధియైయున్నది. రాష్ట్రీయ కష్టములలో నీయుటకు రిమిషన్లుగింటిని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు జాతీయనిర్మాణకాళులకొరకే యుపయోగించునని నేననుకొనును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లక్ష్యచేయునని సర్ బాసిల్ గారు నమ్ముచును చెప్పియుండెను నేను రూపాయపాపాలకు ఓటుచేసెను. ఏలయును లాభముకొరకే ప్రతివాని పైనను పన్ను వేయు యిదియు నాకు భయమును కలిగించుచున్నది. అని చెప్పిరి

మధ్యవారికే లాభము

నేను ఉప్పుపన్ను విషయమున పెద్ద నిపుణుడను గాని కాజీయ తగాదాలకై 1 1/2 కోటిని పోగొట్టుకొనుట మిక్కిలి విచారకరము. పన్నును తగ్గించినట్లయిన వానికి లాభ కరము గాదు. ఈతీరుగా మీరు ప్రవర్తించినయెడల మీకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మిచ్చి ప్రయోజనములేదు. ఉప్పుపన్నులో నాజుగణాలు తగ్గించినందువలన మధ్యవారైన వర్తకులు బాగుపడుదురు అని చెప్పిన పాలుగారి యభిప్రాయముతో నేటి భవిష్యమునను అని దాన్ని లిండ్సే గారు చెప్పిరి. ఈ యభిప్రాయమును మోతీలాలుగారుగాని జోషీ గారుగాని ఖండింపలేదు. ఉప్పుపన్నును హెచ్చించుటవలన వచ్చే మొత్తమును ఇర్రీగేషన్ వ్యయపాపాలముక్రింద కర్బుపెట్టెయెడల రెట్టింపు చేసినను ఓటుచేయుటకు సిద్ధముగా నున్నామని లిండ్సే, హెమల్ గార్లు చెప్పియుండిరిని చెప్పిరి.

వాలీమహమ్మద్ హుసేన్ గారు జోషీ గారినిగూర్చి యిట్లుచెప్పిరి:—ఉప్పుమీద పన్నును వేయవచ్చునా కూడదాయని గాక దానిమీద పన్నుడబ్బును ఏమి చేయవలెనను విషయమున జోషీ గారు రద్దుపెట్టుచున్నారు. ఏలయున వీరవారి లాభము కొరకైనయెడల ఉప్పుపన్ను 19 రూపాయలైనను పరవాతదని జోషీ గారు చెప్పియున్నారు. తమ బొంబాయి రాష్ట్రీయ సభలో ఆమోదించబడిన నిర్ణయ వివ్యాకాసము అంతరికిని లాభకారియని హుసేన్ గారు జోషీ గారికి జ్ఞాపకము చేసిరి.

ఓజాండీ గారిని:—రూపాయ పాపాలకులను బలపరచునని అస్సాముమంత్రిలిద్దరును తిండిచేసిరి. కాని నియోజక వర్గమువారి నడుగగా ఉప్పుపన్నును తగ్గించునని తిరుగుతిలో జవాబునిచ్చియున్నారు. కావున నేను వారిమాటలనే అనుసరింపవలసియున్నది.

జిన్నా గారు

ఈ సమయమున, స్వామిలాల్ జోషీ గారును గురించి లిండ్సే హుసేన్ గార్లు చెప్పినట్లుగా ప్రయత్నము సభాపక్షముగురించి సభ్యులెవ్వరైన జెప్పవచ్చునా యని జిన్నా గారు అధ్యక్షుని దిగిరి.

స్వామిలాలుగారు శుభ్రలో అట్లు చెప్పియుని రంగస్థలముగా రదివరకే లిండ్సేగారి నడిగియుండిరి. అధ్యక్షుడు డడుగగా సంభాషణ సభలో నే జరిగినదిగాని ప్రయత్నముగా జరిగినదిని లిండ్సేగారు పూర్ణముగా నిరసించిరి. సభామందిరము బయటజరిగినట్టి సంభాషణలను గురించిగాని ప్రయత్నము సంభాషణలను గురించిగాని సభలో చెప్పరాదని అధ్యక్షుడు నడిచెను.

ఉప్పుపన్నును విధించుటవలన సామాన్యజనులస్థితి అభివృద్ధి జెందినట్లయినను, ఉప్పుపన్నులను లాభముపొందునది భాగ్యవంతులను మధ్యవారైన వర్తకులనుగాక పన్నుచెల్లించువారైనయెడలను పరవాతదని హుసేన్ గారితో ప్రయత్నముగా మాట్లాడినపుడు గట్టిగా చెప్పియుంటిని జోషీ గారు చెప్పిరి.

వేంకటకవిరాజుగారు

కథవారి దివరకుచేసిన తీర్మానమునే ఖాయపరచుకొనవలెను. స్టేషనరీలువారికి మనహక్కులతో జోక్యము కలిగించుకొనవలసిన పనిలేదు. ఉప్పుపన్ను యేర్పాటులవలన కలుగు నష్టమునకై అంచనాలను తగ్గించి ప్రభుత్వమువారు 90 లక్షలు ఆదాచేయవచ్చును. అంతేగాని రాష్ట్రీయకష్టములను తగ్గించుటకు మీరులేదు అని చెప్పిరి.

బ్లాక్లెయిన్ జవాబు

“ఈవర్షము మేము తిరిగి పూర్తిగా విచారించితిమని సమముగా చెప్పగలుగుచున్నాను. మీరిట్లుగించుటవలన రాష్ట్రీ

య కష్టముల రిమిషన్లుగై యుంచబడిన సామ్యుల తగ్గిపోవుట తప్ప మరియొక లాభము కలుగజూడు”

తీర్మానము లంగీకరింపబడుట

రాష్ట్రీయకష్టములను తీసివేయుటకు ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానము చేసినదియు ఆ వాగ్దానము చేర్చి యుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారే మార్గమును చూచుకొనవలెననియు ఆభారము అధిక సభ్యునిమీదనే గలదనియు రాజుగారు చెప్పిరి.

అధిక చట్టము విషయమున స్టేషనరీలు కానిస్దేవారు తేసిన సవరణను విచారణకు తీసుకొనవలెనని సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిన్ గారి తీర్మానమును ఓటుకు పెట్టగా 68 ఓట్లు అనుకూలముగాను 50 ఓట్లు ప్రతికూలముగాను వచ్చి అంగీకరింపబడెను. సిగ్గు సిగ్గున స్వరాజ్యవాదుల వైపునండి తేకలు వివరణలుగాని చట్టము యొక్క వగా కొట్టబడెను. ఉప్పుపన్నును 1.4.0 కు హెచ్చించిన స్టేషనరీలువారి సవరణ సంగీకరింపవలసినదను తరువాత తీర్మానము ఓటుకు పెట్టబడి అదియు సంగీకరింపబడెను. 70 ఓట్లు అనుకూలముగాను 50 ఓట్లు ప్రతికూలముగాను వచ్చెను.

ప్రతిపక్షము సవరణచట్ట మంగీకరింపబడెను

చట్టమును ప్రవేశపెట్టుట కనుజ్ఞ నీయమని ప్రతిపాదించుచు దాని యుద్దేశ్యమును భోగగా ఓట్లు తెలియజేసిరి:—

హిందూదేశమునుండి యెగురుతికాబడు ప్రతిమీద మన తీరములకు కదిలిపెట్టగానే ఒకవిధమైన పన్ను విధింపబడుచున్నది. కాని యీ ప్రక్రియలో కొంతభాగము తిరిగి హిందూదేశము లోనికి కదిలుచు చేయబడుచున్నది. అటునంటి ప్రతిమీద విధింపబడిన పన్నును తిరిగి యిచ్చివేయుట కట్టి ‘హి’ యను లేను. ఇది చాల యన్యాయము. ఈలోపమును చక్కజేయుటకే యీచట్ట ముద్దేశించబడినది. హిందూదేశములో ఒక శత్రు నండి ముందుకేరేపు కరకుతిచేయుటకు ప్రతిమీద విధింపబడు పన్ను రీఫండుచేయుట కీచట్ట మేర్పాటు చేయుచున్నది. ఇందు వలన బ్రిటీషు యండియాలో ఒక చోటినుండి మరొక చోటికి గాని లేక యే స్వదేశే సంస్థానమునకైనగాని ప్రతిని పంపుటకు వీలగుచున్నది.

ఈ చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు నెలపు గ్రాంటు చేయబడెను. చట్టము విచారించుచు చర్చ చేతుండనే అంగీకరింపబడెను.

వర్తకసంఘముల చట్టముయొక్క విజ్ఞప్తివనునగుటించి నియమించబడిన నెత్తు కమిటీలోనికి సర్ బి. యస్. మిత్ర గారి యుపపాదనమీద గ్లోగారు నియమించబడిరి.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిన్ గారి ప్రతిపాదన

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిన్ గారి విధముగా ప్రతిపాదించిరి:— (ఎ) డివల్యూషనురూల్సు 18 వ రూలు 1 వ సబురూలు ప్రకారము హైదరాబాద్ లోని 17 రూలులో చెత్త బడిన స్థానిక ప్రభుత్వములు సభాయుక్తుడగు గవర్నరు జెనరలుకు 1925-26 సంవత్సరమునకు మొత్తముగా రు 788 లక్ష లిచ్చునట్లు నిశ్చయింపవలసినదనియు,

(బి) అదే 18 రూల్సులో 1 సబురూలు ప్రకారము బెంగాలు స్థానిక ప్రభుత్వము 1925-26, 1926-27, 1927-28 సంవత్సరములకు గవర్నరు జెనరలు కీయవలసిన కష్టమునకు రిమిషన్ లిచ్చునట్లుగాను 1928-29 సంవత్సరమునకు కూడ రిమిషన్ లిచ్చిన కష్టముగానే యెంచబడునట్లు గాను 18 డివల్యూషను రూల్సులో 2 వ సబురూలును మార్చవలసినదనియు,

(సి) మరయు రాష్ట్రీయకష్టముల మొత్తము రు 788 లక్షలలో 1925-26 సంవత్సరమునకు యీక్రింది రిమిషన్లు చేయబడునట్లును బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు 22 లక్షలు, బర్మా ప్రభుత్వమునకు 18 లక్షలును, మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు 9 లక్షలును, అస్సాము ప్రభుత్వమునకు 6 లక్షలును 1925-26 సంవత్సరపు కష్టములలో యీ రిమిషన్లు జేర్చబడునట్లును హైదరాబాద్ రూల్సును మార్చవలసినదనియు,

యీసభ సభాయుక్తుడగు గవర్నరు జెనరలుకు శిఫారసుచేయుచున్నది.

మరియు బ్లాక్లెయిన్ గారు చెప్పిరి:—ఈ తీర్మానములో నర్నమును పంచిపెట్టు విషయమున ప్రభుత్వమువారు డివల్యూషను రూల్సు ప్రకారమేచేయుచున్నారు. మొత్తము తీర్మానము యొక్క చరిత్రను గుర్తించి 1921 లో పరిష్కారమైన దనుకొన్న ప్రశ్నను తిరిగి కదిలించుచుండుటయే డిమిషన్ యిండియా ప్రభుత్వమువారు తలచిరి. తీర్మానములోని (బి) క్లాజు డివల్యూషను రూల్సును మార్చునని నే ననుకొనును. బెంగాలుకు 68 లక్షల కష్టమును గట్టమని యడుగుట సరికాదు. (సి) క్లాజు 74 లక్షల సర్నములోనుండి బొంబాయి బర్మా మధ్యరాష్ట్రములు అస్సాముకు 50 లక్ష లీయవలసినదని నేను ప్రకటించుటవలన కొంతగా చేర్చబడినది. సాధ్యమైనంత త్వరలో రాష్ట్రీయకష్టములను తీసివేయవలెననియే యిండియా ప్రభుత్వము వారు చూచుచున్నారు. వర్షములు సకాలమున కురిసినట్లయిన త్వరలోనే రాష్ట్రీయకష్టములు పోవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు యాశించుచున్నారు. అన్నియు సరిగానున్నయెడల రాష్ట్రీయ కష్టముల విషయమే ముందుగాగై త్త తీసుకొనవలెనని ప్రభుత్వమువారి ప్రస్తుతవిధానమైయున్నది. ఇదివరకు చర్చలో యీ

రిమిషన్లయందు జాతీయనిర్మాణ కాళులకొరకే వినియోగించవలసిన గ్యారంటీ యివ్వమని జోషీ గారుడియున్నారు. ఈ విషయమును గురించి నేను స్పష్టముగా చెప్పలేను గాని యీ రిమిషన్ ముఖ్యముగా తేక పూర్తిగా ప్రజానుత్సాహకరింపనగు ప్రోత్సాహకారికే వినియోగింపబడునట్లు తెల్లమగుచున్నది.

తీర్మానము సభిగమించు సవరణ అంగీకరింపబడుట

స్థానిక ప్రభుత్వములవారు యీ సహాయమందు కొరతదేశింపబడినదో సాధ్యమైనంత వరకందుకొరకే యుపయోగింపవలెనని ఒక శిఫారసు రూపమున తీర్మానము సభిగమించు సవరణ పెట్టినట్లయిన ప్రభుత్వమువారు భర్త్యంతరపెట్టెను.

ఏ. మూర్ గారు

బెంగాలు ప్రభుత్వమునకు 5 సంవత్సరములు అధిక కార్యదర్శిగా పనిచేసిన ఏ. మూర్ గారు తమ ప్రథమోపన్యాసములో బెంగాలుకు మరియూకు సంవత్సరములు రిమిషన్ లిచ్చినందుకు వందనము లర్పించుచు యిట్లు జెప్పెను:—ఇతర రాష్ట్రములకు అధికకష్టము సహాయముజేయుట సంతోషము. దురదృష్టముతో బొంబాయితో సమానముగానున్న బెంగాలు యింకను కోలుకొనలేదు. మొత్తము తీర్మానమును బెంగాలుకు చాల అన్యాయము జరిగినది. మొత్తము తీర్మానము ప్రకారము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ప్రోత్సహించు విధింప ననవచ్చు. లేకపోయినను బెంగాలు కోటికిపైగా ఆదాయము వచ్చుకొత్త పన్నులను విధింపవలసినవి. ఇంతటితో సరిపోలేదు. రెండు సంవత్సరములలో ఎచ్చుపెచ్చుల తగ్గింపవలెనో విచారించి కోటికిపైగా తగ్గించినది. దీనికి ఫలితమేమనగా యింక ప్రోత్సహలను విధించుటగాని లేక యింక పెచ్చులు తగ్గించుటగాని వీలులేని స్థితిలో యిప్పుడు బెంగాలున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పోయిన మూడుసంవత్సరములును రిమిషన్లు యెడల బెంగాలు బడ్జెటులో 1922-23 సం॥లో 40 లక్షలును, తరువాత సంవత్సరములలో 24, 26, 30 లక్షలును నష్టము తగ్గిలియుండెడిది.

బెంగాలు రిట్రెంచిమెంటువారు చేసిన సిఫారసు లన్నియు పూర్తిగా నములులో పెట్టబడెనాయని రామచంద్రరావు రంగాచారి గార్లడిగిరి. మారుగారు తిరిగి యిట్లు చెప్పిరి:—

ఆ సిఫారసులన్నియు సరికితలు ననేకచోట్ల సరిగా తెలుసుకొనకుండచేయబడినవని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు కనుగొనిరి. కావున వాని నములులో పెట్టుటకు వీలులేదు. నేను 8 సంవత్సరములు అధికకార్యదర్శిగా పనిచేసియున్నాను గావున వీలయిన చోట్లలోనెల్ల ఖర్చులు తగ్గింపబడినవని నేను చెప్పగలను.

కావున యీ తీర్మానమునకు ఓటుచేయవలసినదని చెప్పుచున్నాను. అయినను యిండియా ప్రభుత్వమువారు ఒకసారి అధిక విధానము వంతయును రివైజుచేయవలసిన యవసరమున్నదని చెప్పుచున్నాను.

రంగాచారిగారు

ఇంతమంది చేయవలసినదేదయును లేదు గాన ఉప్పుమీద రూపాయపావులా చొప్పున కాససభవారు పన్ను విధింపవలసినవి. ఉప్పుపన్ను రు 2 1/2 నుండి రు 1 1/2 కు తగ్గింపబడినది గావున ప్రస్తుతము దానిని వదిలిపెట్టి రాష్ట్రీయకష్టముల విషయమే చూడవలెను. బెంగాలునకును యితర రాష్ట్రములకును సహాయముచేయబడినదని నేను పోల్చాడు. 126 లక్షల సహాయమును పొందుటకు మదరాసు తగియున్నది. ఏలయున మదరాసు ఆ నేకకాళులలో 1 కోటికిపైగా కర్బులను తగ్గించినది. నిషిద్ధప్రశ్నను ప్రస్తుత మాపిచేసినది. అని రంగాచారిగారు చెప్పుచు తీర్మానమునకు సవరణ నిట్లు ప్రతిపాదించిరి:—ఈ సభవారు కోరినట్టియు సర్ బాసిల్ గారు రంగీకరించినట్టియు దాని నములులో పెట్టుటకై రాష్ట్రీయములకు చేయుచుండిన సహాయ మంతటిని ప్రజానుత్సాహక కర్బులనే వినియోగింపవలసినదని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారికి తెలియజేయవలసినదని యీ సభ వారు గవర్నరు జెనరలుకు సిఫారసు చేయుచున్నారు. ఇంక నే చర్చయు లేకుండ సవరణ అంగీకరింపబడెను. సభ వారప్పుడు ఫలాహారమునకు లేచిరి.

ఫలహారానంతరమున రాష్ట్రీయకష్టముల విషయమున సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిన్ గారి తీర్మానమునకు రెండు సవరణలు చేయబడెను. అందులో నొక సవరణ ఉపసంహరింపబడెను. మొత్తము తీర్మానమును రివైజుచేయుచుటకై విచారణకొరకును రెండవసవరణ అధిక సంఖ్యాకులచే త్రోసివేయబడెను.

(ఆ. పే)

అక్రమసంఘములని బ్రకటింపబడెను

రంగూను, మార్చి 21:—చిక్ డ్విగు జిల్లాలోని హెమలిక్ పట్టణముందలి మూడుసంఘములను హిందూదేశపు శిక్షాస్మృతి(క్రిమినల్) లా యమెండుమెంటు యాక్టు) ననుసరించియ కమసంఘములని బ్రకటింపబడెను. (ఆ. పే.)

గంధమహాత్ముని కార్మకము

నూలుకడుగుట-ఉత్తమయజ్ఞము

మహాత్ముడు రామకృష్ణ విద్యార్థి మతమును
సం దర్శించుట

విద్యార్థులకు సందేశము

నేటి ఉదయము ప్రభుభూమి మహాత్ముడు రామ క్రిష్ణ విద్యార్థి గృహమును సందర్శించుటతో తమ కార్మ క్రమము నారంభించిరి. విద్యాలయమందలి బాలు లెల్లరు సం పూర్ణ ఖద్దరుధారలై మహాత్ముని కమందానందము గలిగించిరి. మహాత్ముడు శ్రీమాన్. యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు శ్రీ అల్లాడి క్రిష్ణస్వామిగారితో గలసి 7-20|| లకు పాఠశాలకు విచ్చేసిరి. మహాత్ముడు పాదచారుడై విద్యార్థులెల్లరు ఆనందరింప ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ భవనము లన్నిటిని పరికించెను. పరి క్రమ గారముందు మగ్గులపై బాలురు నేతనీయుటను గాంచి మిగుల సంతసించెను.

విద్యార్థులకు సందేశము

పిదప మహాత్ముడు విద్యార్థులకు స్వల్పమైనను ఉత్తమ ప్రముఖ సందేశ మొసంగెను.

మీమతమును సందర్శించుటచే నాకుగల్గిన సంతసమునకు పేరలేదు. ఈయన ప్రముఖ బాహ్యస్వరూపము దెలి రమణీ యముగ నున్నచో మీరెల్లరు అంతరంగమందట్టి పరిశుభ్రతను గల్గియున్నారని నమ్మెదను. మీరెల్లరు ఖద్దరు ధరించినంతలును నేను మిగుల సంతసించితిని. అందులకై నే మిమ్ముల నభినందించె దను. దానిని మీరు పరిత్యజింపకుండురని విశ్వసించెదను. మీ కు గలట్టి ఆసంగభావములను వ్యాసంగములలో మాటుపడుకుటకు మరునభోకును. అది కేవలము జీవనోపాధి కొక సాధనముగ తలంపకుడు. మనజాని కత్యంతావశ్యకముగ యజ్ఞములలో నొ కటిగ తలండుదు. దీనినొక తపస్సుగ మీరు సల్పినచో మాత్ర దేశమునకును మానవజాతికిని, ప్రపంచమున కంతను మేలొన ర్పిన వారగుదురు. ఈసర్వేశ్వరుడు మిమ్ముల ననుగ్రహించు గాత!

మహాత్ముడు ఇంతలు ఆచరించుచే బయలుదేరి సంస్కృత కళాశాలకు సందర్శించెను. మహాత్ముని కచట సంస్కృతముందు సన్యాసప్ర మొసంగబడెను. ఆచట విద్యార్థులకు మహాత్ముడు హితోపదేశ మొసంగెను.

ప్రకృతి రోవోత్తమమగు ఆరోగ్య సాధనము

బౌద్ధధర్మయోగమునకు నే ప్రతిహతుడను

వైద్యముపై గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయములు

మదరాసు ఆయుర్వేదఫార్మసీవారు మహాత్ముని ఆహ్వానించుట

నేటి ఉదయము గల 8-80 లకు మహాత్ముడు మదరా సు ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (హంటురోడ్డు) వారిచే నాహ్వానింప బడెను. ఇది ఆచట లక్ష్మీపతి, యస్. సత్యమూర్తి, గడ్డె రంగయ్యనాయుడు మున్నగు ప్రముఖు లనేకులు సభాభవనము నలంకరించిరి. మహాత్ముడు నిర్జీతకాలమునకు శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారితో కలసి సభాభవనమునకు విచ్చేసిరి. ఫార్మసీవారితరపున విదేశీవైద్యులగు లొకరు మహాత్ముని ఆహ్వా నించుచు మహాత్ముడు మానవాతితుడని పల్కిరి. (మహాత్ముడు మందహాసముతో మానవాతితుడ నని తన్న మానవప్రపంచము నుంచి జేగచేయవలదని పల్కినను) సమస్తమనవ హృత్కములము లపై మహాత్ముని దివ్యస్వరూపము చిత్రింపబడియున్నదనియు "అక్షిణత్యర్థభూతాని" యను సిద్ధాంతమును ఆచరణయందు తెట్టి ప్రపంచోద్ధరణకు బూనుకొనిన కర్మయోగి యనియు వర్ణించిరి. పిదప విదేశీవైద్యులారితో నొకచాలిక మహాత్ము నికి విదేశీ పట్టునంచును దొక బంగారు నాణెమునుంచి మహా నీకి సమర్పింపబోగా మహాత్ము డాబాలిక యొక్క వస్త్రము

ములు చింపినేయుదునా యని ప్రేమపూర్వకముగ ననుచు తన జీవితమంతలి వివాదచరిత్ర అుడియే యని పల్కిరి.

ఫార్మసీ ఆధ్యక్షులగు శ్రీరామచంద్రగారు మహాత్మునికి సన్యాసప్రముఖ సమర్పించుచు మహాత్ముడు భారతదేశము నుద్ధరించుటకు కంకణబద్ధుడైన కర్మిష్టి యనియు మానవసేవయే తరమార్గముగ గలవాడనియు అట్టిమానవసేవ ఆయుర్వేదముచే కొంతవరకు సలుపదగుననియు పల్కి కొంతభవనముతో నొక రజతపేజీకను సమర్పించిరి. ఖద్దరుపై ముద్రింపబడిన సన్యాస ప్రతము లెల్లరుకు పంచిపెట్టుబడిన పిదప మహాత్ముడియు ప్రసం గించెను.

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

మిత్రులారా!

తాము దయతో నా కొసంగినసన్యాసప్రముఖమునకు ననుగుర్చి గావించిన ప్రోత్సాహములకును మిత్రులయ కృత జ్ఞాదను. కాని నే నందు జేర్చొనబడిన విషయములతో నే మాత్రము ఏకీభవింపజాలను. వాక్యము అజ్ఞులుభాను గారికి సం బంధించిన యూనాని కళాశాలను తెరచి సందర్శమునగుడ నట్లే చెప్పియుంటిని. యాకాంతము కవిచక్షుణు లేని బౌద్ధ ప్రయోగమునకు నేవిరుద్ధుడను. కావున మీరు రెండు లక్షల ప్రజలకు మీమందులు పంచి పెట్టినను లేక 20 లక్షల ప్రజ లలో పంచిపెట్టినను నాకు సంతస మిడజాలదు.

మీమతకర్మణ్య బౌద్ధధర్మము జయప్రదముగ ప్రకటింపబ డినందులకు మిమ్ము నే నభినందింపజాలను. వైద్యులలో ముఖ్య ముగ కావలసినది నమ్రత నలవరుచుకొనుటయే. నేనెల్లపుడును వైద్యమిత్రుల నెక్కువ గౌరవింపవాడనని మీరెరుంగుదురు. ఆయుర్వేద, యూనాని, ఆంగ్లేయవైద్యు లనేకులు నాకు మిత్రులుగలరు. మందుల నొసంగుటకు నేను విరోధినిని వారెల్లరుకు తెలియును. నవీనయోగపు వైద్యులు సనాతన వైద్యుల ఆదర్శ ము నలంబించుతురని ఆశించెదను. సనాతన భిక్షగృహులు తమ జీవితకాలమందు తపోభోధనలు జరిపి ఒక కాలైనను పురుషానక బౌద్ధధర్మము ప్రజల కొసంగుచుండెడివారు. కాని నేడు ఆయు ర్వేద వైద్యులు ఆయుర్వేదముయొక్క పూర్వయోగము నాధార ముజేసికొని జీవింప జూచుచున్నారు.

రోగవరోధనావిధాన మింకను పరిపక్వదశకు గాంచ లేదు. పాశ్చాత్యరోగ పరిభోధనావిధానముతో పోల్చిచూచిన నే మాత్రము తులనాగమలదు పాశ్చాత్య విధానమునుగుర్చి ఏమి చెప్పినను—అది వ య ము పై పలుమారులు ఇదివరలో చెప్పియుంటిని. దానియందు నమ్రత, పరిభోధనలు గలవని చెప్పవలసియున్నది. అనేకులు వైద్యులు, శస్త్రచికిత్స కులు, ప్రపంచమునకు తెలియబడకయే, ఈ పనికై తమకాల మంతయు వినియోగించుచు గలరు. ఆయుర్వేదవైద్యు లట్టి యాశేయమును గైకొనెదరని తలంచెదను. ప్రస్తుతము దురదృష్ట మేమన ఎల్లెడల ధనముకొరకు, యశస్సుకొరకు, పేరుప్రతిష్ఠల కొరకు మితిలేని దాహమును గాంచుచున్నారు. ఆయుర్వేద మును నేవింపమార్గ మట్టిదిగాదు. ఆయుర్వేదమందు ఆమోఘ శక్తియుతములు నగు బౌద్ధధర్మము గలవని నేనెరుంగుదును. కాని నేడు మీ రాకళను మరచినందున, వానిప్రయోగమున కపరిచితులై యున్నారు. నేనీవిషయములను పలుపుచు వైద్యులతో చర్చించినాను. వారెల్లరు నే జెప్పినదాని నంగీక రించిరి.

మీరు నన్ను ప్రత్యేకముగ ఇచట కాహ్వానించుచుండ నామనోభావములను నిమగ్నలవముగ చెల్లడించునో నన్ను మీయొక్క నిజమగు మిత్రునిగ పరిగణించరు. నాహ్వానిప్రాయ ము నేడే ఆలోచనలేక త్వరిత బసంగియుండలేదు. 40 సంవత్స రములు అనుభవముతో ఆరోగ్యచికిత్సా శాస్త్రపరిభోధనల ఫలి తముగనే చెప్పుకొనిన అభిప్రాయమేమనిన ఎంతస్వల్పసంఖ్య గల బౌద్ధధర్మముల నుపయోగించునో అట్టివాడే వైద్యకేళుడు స ప్రభు ఎడ్వర్డు చక్రవర్తికి చికిత్సజేసిన ఘనవైద్యుడు తన చికిత్సావిధానమందు తా నుపయోగించు బౌద్ధధర్మముల రెండు లేక మూడు మాత్రమేగలవనియు, అవి తప్ప చికిత్సావిధానమం తయు ప్రకృతిపరమని చెప్పి యుండెను.

ప్రకృతి సర్వోత్తమమగు ఆరోగ్యసాధనము

స్వభావమే సర్వోత్తమమును, అతి శీఘ్రమును, అగు ఆరోగ్యసాధనమని మన వైద్యులెల్లరు గ్రహించురని విశ్వసించెదను. కాని మానవుని నీచతమోదేశముల పురికొల్పు ప్రకటన

లనేకముల గాంచుచున్నాను. ఈబౌద్ధధర్మకటనలు నాతో మిగుల కష్టమును గలుగజేయును. మందుల నుపయోగించు వైద్యులు ఎట్టిమానవసేవను గావించుటలేదని నాతలంపు. మీరు మిక్కిలి ప్రతిబౌద్ధము ఇతర బౌద్ధములకంటె ఉత్తమ మని ప్రకటించుకొనుచు దేశమునకు గొప్ప చెరువును జేయుచు న్నారు సమ్రాత నిరాదంబరముల నలవరుచుకొన వలయు నని నే, వాంఛించెదను.

పిదప అత్యుత్సాహము చెలగ మహాత్ముడు సభ వీడెను.
* * *

హిందీ విద్యాలయం

విద్యాలయము విశాలమైన భవనము. విద్యార్థుల పఠనకు అల్లరికలుగకుండా రోడ్డునకు కొంత దూరమున ప్రాకారములో కలనున్నది. గాంధీగారి లాక సందర్శమున ఆలయము నలంక రించిరి. శ్రీ పురుషులు పెక్కిండు విచ్చేసిరి. బయాచాగా రు, జేకోదారక నాశక్త్యరరావుగారు, గడ్డెరంగయ్యనాయు డు, వావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు, సి. రాజగోపాలాచారి, అల్లాడి క్రిష్ణస్వామి, శ్రీనివాసయ్యంగారు, ప్ర కాశం తామరాస్సు గాంధీ మున్నగువారు విచ్చేసిరి. గాంధీగారు రా గానే హరిహరేశ్వరగారు సన్మానించి అనగనింపచ్చిరి. మాలా లంకృతులజేసిరి.

హిందీ భాషలో విద్యాలయోపాధ్యాయులు, బాలు రు ప్రార్థన జరిపిన పిదప మహాత్ముని ప్రశంసించుచు సన్మాన పత్రము చదువబడెను.

గాంధీగారి ఉపన్యాసము

అంతట గాంధీగారు ప్రత్యుత్తమమయి హిందీ విద్యా లయమువారు సన్మానించుచున్న పును ఇంగ్లీషులో ప్రత్యుత్తర మియవలసివచ్చుట కడువింతగనున్నదనిరి. కాని తన వలుకులు యెల్లరుకు బోధపడవలెనను యుద్దేశముతో అచ్చట చేరియున్న వారికి పెక్కుమంది హిందీ తెలియనందున ఆంగ్ల భాషలో మాట్లాడక తప్పినదికాదను యిట్లువర్ణనించిరి.

నిజమైన జాతీయాభివృద్ధి కావలెనన్న హిందీ ప్రచార ము ఆ త్వ వ స ర ము. జా తీ యా భి వృద్ధి యనగా సామాన్యప్రజయందు గులుగు అభివృద్ధికి హిందీప్రచార ముండితీరవలెను. విశేషంకైందల ఇంచుమారులో హిందీప్రచార రోద్యమును ప్రారంభమైనది. అప్పుడు ప్రచారమునకు గావల సిన ద్రవ్యమంతయు ఉత్తరదేశములందే ప్రాగు జేయుబడినది, అందలి కొన్నివేలు యాదక్షిణదేశమున వినియోగించబడినవి. విశేషం గడవినపిదప గూడ దక్షిణదేశమునందు యాప్రచారము నకు తగిన ధనసహాయము లేకున్నది. ప్రచారకసంఘములు స్వ యముగా పోషించుకొనజాలకున్నవి. అన్నిటికన్న మిక్కిలి విచారకరమయిన విషయమేమన యాతవిశదేశములో హిందీ చదువుకొను అసక్తి గలవారిసంఖ్య అతిస్వల్పము. కాంగ్రెసు ప్రేరేపన యువకులెల్లరు ఉత్సాహకరముగ వచ్చి హిందీబడుల నిండిపోయెదరని నేనమ్మియుంటిని. కాని ఆకాభంగమైనది. హిందీప్రచారకులకు ప్రోత్సాహము లేకున్నది. కాని యీవిద్యా లయముమాత్రము అందరు విద్యార్థులు విదవి తెట్టి ఒక్కయేమాత్రమే విగిరియున్ననుగూడ యింకను పనిచేయుచునే యుం డునుగాని విదవి పెట్టును. ఇచ్చటి ప్రచారకులంత పట్టుదలగల వారు. హిందీభక్తులు యేనాటికైన తమిళదేశము తలుపులు తె రచుకొని హిందీభాషను విరివిగ వ్యాపింప జేయుదురేగాని విదవిపెట్టును."

పిదప హిందీభాషలో గాంధీగారికి వందనము లర్పించు టతో సభముగి నెను. గాంధీగారు రుతుండే మదరాసు ఆయు ర్వేదాశ్రమమునకు పోయిరి.

మద్యపాననిషేధము

గాంధీగారి ఉపన్యాసము

గోక్షేత్రములో సభ

నేడుదయము 9 గల 30|| గోక్షేత్రములో మద్యపాననిషేధ ప్రచారముగుర్చి గాంధీగారు యవస్థసిండులకై బహిరంగ సభజరిగెను. ఇది విశేషముగా ఆవ్యత్యత వహించిరి. హిం సుండుగ జనసమూహము గాంధీగారు రాకముననే గూడి యుండిరి. న్యూ సదాశివయ్యరు, ఇల్లయ్య, రామరావు, ఎస్. సత్యమూర్తి, సి. రాజగోపాలాచారి మున్నగువారు పెక్కిండు వచ్చియుండిరి. అదయారు శ్రీపురుషులు చాల మందిగూడ హాజరయిరి. చివరెట్లుగారు ప్రారంభమున సభా

విషయమును ఉపన్యాసమున సభకు యెరుకపరచినపిమ్మట గాంధీజీపర్యవేక్షించిరి.

నిషేధప్రచారమునందు తన యనుభవము

మిత్రులారా! ఇంత ప్రాముఖ్యముగ విషయమున ఉపన్యసింపవలయును. దొరకలకులకు త్యంతానందముగ నున్నది. నేనీ నుద్యమాననే ప్రచారమునకు గడంగి 30 యేండ్లయ్యెను. నాకిండ్లు ప్రవేశముగల్గినో దెలిసికొన మీరు కుతూహలపడుచుందురు. నేను ప్రథమమున ఇంగ్లాండునకు బోవునపుడు నాకల్ల నానంద మూడు ప్రమాణములను గైకొనిను. అనగా మూడువరకులను విధించెను. అందు మద్యము త్రాగ గూడదు మరలొకటి. అప్పటిలో నేను పుట్టిపెరిగిన గ్రామము నందు త్రాగు దంతగా వ్యాపించలేదు. అయినను మాయమృత్యు అన్యనయను చాల ప్రమాదకరముగ గడించెను. నేను స్త్రీయై రెక్కో బోవుచుండగా నాతోనచ్చినవాడొకడు నేను మద్యము త్రాగకయుండట దుర్బలమని నాతో జెప్పవచ్చును. మొదటిలో త్రాగునన్న ను కొంతదూరము పోయిపివర ఒలవంతముగ త్రాగవలెనన్నునని చెబరించెను. కాని నేను నమ్ములేదు. సగముమాత్రము దాటినపిదప, దాకల్ల మద్యము త్రాగువలెనని సలహా జేసిన నచో యేమి చెప్పెదనని నన్నుడిగెను. అంతతప్పని సరియైనపుడు, అదిలేనిది జీవించు దుర్బలమని వారన్నచో నేను ప్రాణములు పోవనంటిని. కాని అంతవరకు జరుగలేదు. నేను లండనులో ప్రవేశించితిని అచ్చటబహుశీవపుద్యమలనుజూచితిని. రాజకీయలవలనందు త్రాగుడుగృహములందు ప్రజలు గుంపులుగుంపులుగా బోయి అతినీతిమంతులవలె బోయి తిన్నత్రాగి మైమరచి వచ్చుచుండిరి. వారిలో చాలమంది త్రాగుడు నంత ప్రమాదకరమునందో యెచో నే విలాసార్థము త్రాగుచుండిరి. అదంతయు జూచుచు నుద్యమపాననిషేధముకై పనిజేయవలెనను నాంధ్ర యేర్పడినది. కాని ఇంగ్లాండులో నేనేమియు పనిచేయజాల కుంటిని.

దక్షిణాఫ్రికా యనుభవము

ఇంగ్లాండునుండి తిరిగివచ్చిన తర్వాతనే నేను దక్షిణాఫ్రికాలో నేలకొలిదిగనున్న మనదేశీయులు కడుపెడవారి మధ్యనుండవలెనన్నునని దలంపనైతిని. అచ్చట పేదప్రజలు అనవసరముగ త్రాగుడు అభ్యాసము చేసికొనిరి. మా లివారిగా గొంపోబడిన వారు స్త్రీలు పురుషులు గూడ త్రాగుడు పాదయిపోవుచుండిరి. వారికేకేరితుల బోధజేసితిని. అప్పటికోజులలో నేను ప్రభుత్వమువారితో అనేక విధములందు పోరాడుచుండినను అసహాయవాదికాను. వారు నాసహకారము నంగీకరించు విషయములందు సహాయము జేయుచుండెడివాడును. ఈ విషయమున పనిజేయుటని ప్రభుత్వము వారిని గోరుచుంటిని కాని నాప్రచారమునందు నాకు మనదేశీయులే యెక్కువ అడ్డువగులుచుండిరిని వినుట మీకు కష్టముగ తోశవచ్చును. వారు అధియోగహక్కుగా పరిగణించిరి. ఆంగ్లేయులు ఐరోపియనులు త్రాగుడుండ మాత్రే యడ్డుజెప్పెదరని ప్రశ్నింప దొడిగిరి. (నవ్వు) దక్షిణాఫ్రికాలో 20 యేండ్లుండి నను గూడ వారిలో నెక్కువమంది బుద్ధి మరల్చుటలక పోతి నని చెప్పుకొనుటకు సిగ్గున చున్నది. ఆంగ్లేయులు త్రాగుడును అనుమాలమును హక్కుగా అనుభవించుటలేదనియు, అవసరమునో తాముగూడ నిర్భయముగ త్రాగుచున్నదియు నేజెప్పితిని.

సమద్రయానము జేయుచున్నపుడు అనేకమంది స్త్రీయరుక్మణులు చాన్ త్రాగినవారిని గాంచితిని. వారు స్త్రీమయలలో ప్రయాణముచేయుట భయముగ నుండును. వారి దుర్భాగ్యము వారికేగాక వారిపైనాధారపడియున్న నావికులగుడ యెంత ప్రమాదకరమో, యెంతవీచమో నేను నచ్చజెప్పితిని.

నిషేధయోగ్యులు

మనము త్రాగుడు మాని యిరులను నిషేధజెట్టుటకు గడంగినచో పాదయిపోవుచున్న అనేకకుటుంబములకు సహాయము చేయగలుగుదుము. అప్పటినుండియు నిషేధప్రచారములో నాకు నామిత్రులకు యెక్కుడు శ్రద్ధకలిగెను. కొందరు ఆటంకజెట్టుగూడననియు, వాంకి బోధజేయుటయే కార్యసాధనకు సరిపోవుననియు దలంచెదరు. కాని బోధచేసినమాత్రాన త్రాగుడు తగ్గిపోవునని నేనమ్మును (వినుడు, వినుడు) ఏమి త్రాగుచున్నవారికి తామెంత చెడుకార్యము చేయుచున్నారో తెలియదు.

నేనీరాష్ట్రమునకు రాకముందు కథియవారులో సంచరించుచుంటిని. అచ్చట చాలమంది రాజులుగలరు, అనేకకుటుంబములవారు తమిళదుర్భాగ్యమునుండి తప్పించి రక్షించవని గదిరి. బొంబాయిలో అవసరముగదానితప్పు మిగిలిన మద్యపదార్థములను రావీయకుండుటచే నిషేధమున వారిఅభ్యాసమును పోగొట్టగలము.

గృహులకు రావీయకుండుటచే నిషేధమున వారిఅభ్యాసమును పోగొట్టగలము.

అమెరికాలో నల్లమందు నిషేధమునకులనారు యే పద్ధతుల నవలంబించుచున్నారోయి చూచు మద్యము విషయమునగూడ అట్టి పద్ధతినే అవలంబించగోరవను. నల్లమందు త్రాగుడున్న యెక్కుడుమహానికరమేమో నాకు తెలియదు. కాని రెంటిలో యెంచుకొన వలసినదేమియునులేదు. తాము మితముగ త్రాగువలెనని జెప్పుటయేగాని అమితముగా అందు నిమగ్నమైపోయినవారు నేలకొలిదిగలరు. త్రాగుబోతులు ఒకరికొకరి పైనుంచుచి, తల్లియెవరో భార్యయెవరో తెలియకయుండురు.

ఆస్ట్రేలియానుండివచ్చిన పేటర్సును అను ఆంగ్లేయుమిత్రునొకని నేనెరిగియున్నాను. ఆయన ఇంజనీరు పనిజేయుచు నెలకు 40 పవరలును తీరముగలవాడు. దివ్యజ్ఞానపరాజుకుడిని గూడ తెనుటుగారికి జెప్పునన్నా ముసేను సంస్కారపాదిననియు, భోజనము, వానియును విషములలో కలిపడననియు నెరింగి నాతో నేనుమాత్రే తన్ను త్రాగుడు దుర్భాగ్యమునుండి మాన్పించవలెనని గోరెను. నేనాయన చెం నన్ను పుడు పేటర్సును గూడు దిరిమించి కట్టుబట్టుములలోనుండెడి. కాని నేను ఆయన చెంబడిగానే తాను వారిల దానికిలోనై పోతిని మీరు రావని నదని నాపేరతోగొట్టుచుండెడివారు. త్రాగుడును మానవునిపై అంతటి అధికారము కుదిరిపోవును. నల్లమందు ముప్పిని మతి తప్పించి స్థానికులతో మొనర్చును. అంతిగా వానికిర సైనికదారు, కాని త్రాగుడు అట్లుగాక అనేక నీచములకు అపాయమునకు లోనొనర్చి దైవస్వాన్నిధ్యమునుండి దయ్యము యెరుట పారవేయును. నాకే అధికారమున్నచో కావనసభలవారిని యీ మద్యపాన రాజుడి విజచిపెట్టువలసిన దని బలవంత పెట్టెదను. మద్యములన వచ్చురాబడి తీసిది మనపిల్లలకు విచ్చునేర్పట దుర్బలమనిచో సద్యాసంస్థ లన్నింటిని మూయించి పాతకాలల త్యాగమునైన భరింపవచ్చునగాని యీరాజుడి యుండగూడదు కాని నేను కావనసభల గూర్చి రాబడి గూర్చి అట్లే చెప్పదలచుకొన లేదు. కాన న సభల ద్వారా నిషేధము జరుపు అవకాశమునందరు కుతేరు. త్రాగు బోతుల యిండ్లకు బోయి తగబోధ జేయుట మనమందరము జేయగలవని. బోధచేసినంత మాత్రము చాలదు. వారి గృహములకు బోయి, పరిస్థితులను బాగుగ నెరింగి, యీ దుర్భాగ్యమునకు గల కారణమును యెరుగవలెను.

మన దేశీయులు. కేలము కులాసాకొరకు త్రాగురు. ఆలవాటు పడినవారే కొందరు మద్యము రచికరముగ నుండవని చెప్పియుండిరి. 100 లేక 200 యేండ్లనుండి క్రుత్రియుండువాటి యుండేమియుండును? కాని నేలకొలిదిగల ప్రజలు అట్టి దేశ సారాలను త్రాగురు. వారు కులకాలము ఒడిలు మరచియుండుటకై త్రాగుదురు. వారి దుర్భాగ్యమును పోగొట్టదలంచినచో ముఠాన్నత స్థానములనుండిగాక, వారియిండ్లకుబోయిబోధ చేయులెక. వారిని నిరసించుటవలనగాక దయతో జూడవలెను. మనము త్రాగుకుండినతమాత్రమున దేవతలముగా అనుకొనరాదు. దైవపడిపనిజేయుటచే త్రాగతప్పదనివారుచెప్పుచుండురు. బొంబాయిలో చాలమంది పనివారు గాలితేని చిన్న గదులలో అనారోగ్యస్థులములలో అద్దెనందురు. వారిపిల్లలు తిండిలేకమాడుచుండురు. వారు త్రాగుడునందు జూదమునందు జబ్బు తగులజెట్టుచుండురు. మనమువారికొట్టుబోధ అసహ్యించుకొందురు. దినుసునకు 8 లేక 10 గంటలుపనిచేయుచుండురు. జబ్బులతో బాధనొందుచుండురు. దైవములేదనియే వారనమ్మును. ఉన్నచో తమ్మెల విడిచిపెట్టునని ప్రశ్నింతురు. బొంబాయి పట్నము అమిత జనసంఖ్య గల దగుటచే వారికెచ్చుట నుతావుండదు. ఇట్టి స్థలములకు మనము పోయి కొంతకాలము చూడవలెను. బోయయిండ్లములో నేను సైనికులతో సుండినపుడు కాలినడకను ప్రయాణము చేయుచుంటిని. సైనికులు చాలబడలిక ల్లిస్యకతప్పదనిరి. వారుకాల కష్టపడుటచే వారి ఆహారముతోబాటు ఇదిగూడయ్యవలెనని అర్థమకలదు. కాని నేను గూడ మీతోనడచినవాడ నేగదా? నాకవసరములేనపుడు మీకేలయని ప్రశ్నించితిని ఒక్కరోజుయన యివ్వక తప్పదని యివ్వమన్నచో మరునాడు పనిచేయజాలననియు తెలిపిరి. అందుచే నేనీయక తప్పినదికాదు. మనము దుర్భాగ్యముకలవారిని నిషేధింపవలెనన్న వారికొంగిపోయి సాధించవలెను. వారికష్టములను బోధపరచుకొనివారితో కలిసిమెలసి తిగవలెను. మనము త్రాగుకుండి నుండి అప్పటికి వారితో కలిసి తిరిగినచో గౌరవగలము.

త్రాగుడునిషేధము ఒక్కరు చేయవలసినపని గాదు. అమోఘమైన కార్యము. అపార మైన సమద్రయమంటిది. అసమద్రయములో నొక నీటిబిందువువలె నుండవలెను. మనవంటి వారి నేమిలు కలిసి పనిజేయుచుండిన యీకార్యమును సాధింపగలము. అని గాంధీగారు ముగించిరి. మద్యపానమునందు అనేక రీతులన్నియు వివిధరకముల వారికిని వివిధ రీతులుగా బోధ జేయవలెననియు ప్రజలదారిద్ర్యము తొలగించినచో త్రాగుడు తగ్గిపోవుననియు వినుటగలదు చిన్న ఉపన్యాసము సుసంగత బిదప సభ ముగిసెను.

గాంధీమహాత్ముడు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమును సందర్శించుట

నేడు నాల్గుగంటలకు మహాత్ముడు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమునకు విచ్చేసిరి. వెలు శ్రీమత యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారుండిరి. సి. రాజగోపాలాచార్యుల వారును, ధర్మానందస్వామిగారును, చక్కరయ్యచెట్టిగారలు మున్నగు ప్రముఖులు వచ్చిరి. వారు వచ్చునకి మహాత్ములునుననున్న మాటలవడుకు సంఘమునందు కార్యాలయసభ్యులను యితరులను ఎదురుచూడెరి. మహాత్మునిచే చూడ అత్యనందకరమయ్యెను. శ్రీదేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు తామునన్న మాటలవడుకు పెద్దరాటమునుజూపిరి. చక్కని యేటులండ యిచ్చెక్కడివని మహాత్ముడుగ పొందూలేమని పంతులుగారుజెప్పిరి. అంతట మాపత్రికాసంపాదకులగు శ్రీచల్లా శేషగిరిరావుపంతులుగారిని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు మహాత్ముని కరుకపరచిరి. మహాత్ముడు సంతోషమును దెల్పును. అంతట శ్రీశేషగిరిరావుగారు హిందీలోని సన్మానపత్రమును జదివి అచ్చించిరి. శ్రీనాగేశ్వరరావు పంతులుగారు మహాత్ముని అభినందన, పుష్పమాలలం కృతులజేసిరి. అందరను హర్షపూటలైరి. ఫలములును తాంబూలమును మహాత్మునకు యితరులకు నీయుండెను. అంతట మహాత్ముడు స్వరాజ్యపత్రికా కార్యాలయమునకు బోయెను.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయ సభ్యులు గాంధీమహాత్మునికి సమర్పించిన విజ్ఞాపనము

పూజ్య లగు గాంధీమహాత్ములకు సమస్కారము.

మహాత్మా,

తమ పవిత్ర శుభాగమనమువలన, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయ సభ్యులగు మేము కృతార్థులమయితిమి.

నిరంతరమానవ సేవాపరాయణులగు తమరు మాప్రార్థన సంక్షిప్తించి విచ్చేసినందులకు, మేము మనఃపూర్వక మగు కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారము.

త్యాగమూర్తులగు తమ దివ్యసందర్శనము మూలమున, తమ పవిత్రమార్గముల ననుసరించుటకు మాకు శక్తి నొసంగ పరమేశ్వరుని వేడుచున్నారము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము. } ఇట్లు విధేయులు,
రక్తక్షీ నామసంవత్సర. } ఆంధ్రపత్రికా
ఫాల్గుణ బహుళ అమావాస్య } కార్యాలయసభ్యులు.

పూజ్య శ్రీ మహాత్మా గాంధీజీ సేవामే

महात्माजी!

आपके पवित्र शुभागमनसे यह कार्यालय और हम कृतार्थ हुए। निरन्तर मानव-समाजकी सेवामें परायण आपको समयका अभाव होने पर भी हमारी प्रार्थनासे यहां पधारे सो हम कृतज्ञता प्रदर्शित करते हैं। त्यागमूर्ति आपके दिव्यदर्शन से आपके पवित्र मार्ग का अनुसरण करने की शक्ति प्राप्त करनेके लिये परमेश्वर से हम विन्ती करते हैं।

आन्ध्रपत्रिका कार्यालय, मद्रास } आपके विनीत—
फाल्गुन, अमावास्या- } आन्ध्रपत्रिका कार्यालयवाले
रक्ताक्षि }

విద్యార్థులనభి

అదివారమునాడు, సాయంత్రము నీచిలో బహిరంగ సభముగిరినవిద్యార్థులు గాంధీమహాత్ముడు నురేందునభలకు బోయిరి. రాత్రు 7-15 గంటలలో గోక్షేత్రములో హస్తలబిద్యార్థుల సమాలోచన సమితివారు గాంధీగారికి సన్మానపత్రముల నొసంగిరి. ఈసభకు పలువురు విరోధియనుస్త్రిలు పురుషులుగూడ వచ్చియుండిరి.

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తాను కొంతకాలము విద్యార్థిగా నుండుటచేతను, విద్యార్థియనగా సత్యమగువిద్యను ఆర్జించువాడను అర్థములో ఇప్పటికిగూడ విద్యార్థియే అయి యుండుచేతను, వారేభావముతో తన్నాదరించుచున్నారో బాగుగ బోధపరుచుకొనవలెను. గాంధీగారుపర్యవేసించిన 10 నిమిషముల కాలమునందు విద్యార్థులు తమ తమకుటుంబముల పోషింకొను కొనుటయేగాక, యెక్కువగా గ్రామములందుండు జనభావములను నకు గూడ నెట్లుపరచగలరో తెలియజేసిరి. గుజరాతు విద్యార్థి మునందు వేలకొలదిగ నున్న విద్యార్థులెల్లరకు గాంధీగారు ట్రస్టీగానున్నారు. వారందరికి, గ్రామములలో పనిజేయుటయే ముఖ్యమైన దేశసేవ యనియు, ప్రజలలో భౌతికతైతికవిజ్ఞాన విషయములందు పునర్జీవము కలిగించుటయే వారిముఖ్యకర్తవ్యమనియు నచ్చుతెప్పజేయుట సంగోచము తన్ను వేధించుచుండు నని గాంధీగారు దేశిరి. అందువిషయమై రూఢిగ తెలుపుటకు తాను యితరస్నేహితులతో చాంపరానులో పురపాలకు ధ్యముగూర్చి యెట్టికార్యములు జేసియుండిరో తెలిపిరి. కాంతి నిరేతనమునుండి విద్యార్థులుగ్రామములలో పనిజేయుటకుబోయి నపుడు, అనుసరించిన పద్ధతిని తెలియబరచిరి. గ్రామములు తమసలవోప్రకారము నడచునట్లు జేయవలెనని, కష్టమనియెంచక ఆకార్యమునందు యిట్టిలాభముండునని వారికి నమ్మకముగలగునట్లు ప్రత్యక్షముగాజేసి చూపవలెను. ప్రజలయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధినిచేపూర్వకముగా రాట్నమును ప్రతిగ్రామమునందును ప్రతిగ్రామమునందు స్థాపించవలెను. విద్యార్థులు తమమత్యచేతమును నేపజేయనిశ్చయముగువాంఁగలవారగుచో ఇందువిషయమున కృషిజేయవలెనని గాంధీగారు దేశిరి.

కొరికులనభి

అటునుండి గాంధీమహాత్ముడు చూశలో మెదానమునందు యేర్పరుచబడిన కార్యముల బహిరంగసభకు చనిరి. అనేకమంది స్త్రీలుపురుషులు గమగూడి యుండిరి. గాంధీగారు రాగానే గొప్ప ఉత్సాహముతో జయజయద్వజలతో సన్మానము జరిగెను. చూశ కాలగ్రెసు సభవారసు మదరాసు సాహిత్యసమితివారును రెండుసన్మానపత్రముల జదివిరి.

కూలిపనియొక్క గౌరవము

మహాత్ముడు యాదినవరీతిని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను:— మిత్రులారా! సోదరకార్యమలారా!

మీరు సన్మానపత్రము లోసంగించుటకు కృతజ్ఞత తెల్పుచున్నాను. నేనునూలువడుకువానిగను నేతపనివానిగను కృషివలనిగను పాకీపర్షివానిగ నుండుట గౌరవముగా భావించెను. నేనుకార్యకుడ ననిపించుకొందును. అందుకనే సోదరకార్యములని మిమ్ములిలుచుచున్నాను. నాకు నలయనంతరకు మీతో కలియుచునేయున్నాను, భారతదేశమునకు మీద్వారా నేముక్తిగలని భావించుచుండుటచే అట్లానిర్భయమందును. కాని పనిజేయుటయందు నేను సంతసము పొందునట్లు పొందజాలరు. మీలో చాలమంది పనిజేయుటయన చాలబాధకరముగ నుండును. అందుకు రెండుకారణములు గలవు. మొదటమునలన ధనికులు లాభము పొందుచున్నారనుభావముకట్టి. కాని అంతికిన్న నెక్కువగా మీయందు లోపములుండుటయే యీబాధకు కారణము. కావున నేనుగూడ మీతో సరిసమానుగనొందియే మీలోపములను మీకు తెలియబరచుటకు వీలగునట్లు నేనుగూడ కార్యకుడనైతిని. అహమ్మదాబాదులో నేను వేలకొలది కార్యకులపధ్య నివసించుచున్నాను. వారిజీవితక్రమముంతయు నాకు తెలియును. మీరుగూడ వారివలెనే యుండురని నమ్మకము. అచ్చట చాలమంది కార్యకులు యిచ్చట బహుశః మీరుగూడ అట్లే త్రాగుడుదుర్వ్యసనమునకు లోనైయున్నారు. చాలమంది జూదమాడి ధనము పోగొట్టుకొందురు. ఇరుగు పొరుగువారలతో తగవులాడు చుండురు. మీ కొద్ది

గించినవని న్యాయముగా పూర్తిగా జేయగ. మిమ్ముసరియైన మార్గములందుంచక, మీ తేమాత్రముస్వల్పమని కలిగినను కోపించుకొను నాయకులకు నమ్మకొందురు. ద్విజ్ఞానమువలన మీ ఆపాయములను బాపుకొనగలరని భావించు. మీలో పంచము లంతానివారు పంచములను నిరసించెదరు. మీకన్న పేదలుగా నున్న దేశముల గతి గానుకొన్నారు. అందుకేనే యింకను నూలువడ కి కద్దరుబట్టు కట్టుకొన్నారు. కావున నేనెన్నిసార్లు కార్యకుల కుపన్యసింపినను వారియందుగల యీలోపములను పడేపడే జెప్పుట దూనకున్నాను.

భిక్షువుల ప్రాముఖ్యము

మీరు జాతీయవిషయముల సర్వముజేసికొనదగు సామర్థ్యముగలిగి యుండవలెనని కోరెదను. ఆకార్యములన్నియు జేయవలెనన్న మీరుత్రాగుడు మానవలెను. అనారోగ్యపరిస్థితులను, మిక్కిలినివిడిచి పెట్టవలెను. మీయిండ్లువాళ్లను మకలితే కుండ పరిశుభ్రముగా నుంచవలెను. మీ కేరములను నిర్మలముగ నుంచవలెను. వాటన్నిటిని పశుభయముగ నిర్మలముగ నుంచునట్లే మీజీవితములను పవిత్రములుగా నుంచవలెను. ఎప్పుడును జూదమాడరాదు. మీపిల్లల చదువునేర్పి గుమాస్తాలయి కార్యకవని విడిచిపెట్టవలెనను నుత్తేశముతో గాక, కార్యకులగనే యుండి తెలివిలేట లుపయోగించుటకై బతులకు పంపవలెను. మీకు దేవాలయములు మసీదులు లేకండినచో కొంతధనము ప్రత్యేకించి స్వయముగ కట్టించుకొనవలెను. హిందువు డెవ్రుమగూడ ఇతర హిందువుకు పంచము నిగా, అంటరానివానిగా జూడరాదు. ఏమానవుడుగూడ యితరనిభార్యపై మోహద్యమృల బయపరాదు. ఆఖగవిషయము మీరుస్తులనుగూర్చి.

మీలో చాలమంది విశేషస్త్రీయుల ధరించుచున్నారు. అవి మాంచెట్లు లేక బాహునుండి రానిండు లేదా బొంబాయి, అహమ్మదాబాదులనుండి రానిండు వాటిని విప్పించి చేతితోవడికిన నూలును చేతితో నేసినబట్టలనే ధరించవలెను. కద్దరు నే కొనవలెను. ఏయన మీరు ఒక్కజముబట్ట కొన్నను దాని విలవ మీవంటి కార్యకులకే చెందుకు. ఇండియాలోని ప్రతి కార్యకుడు గూడు నూలువడకుటకు, ప్రతియేమటయు, వీలయినచో నేతయగూడ నేర్చుకొనవలెను. కార్యకులనే అట్లాగోగులలో కారణముగలరు. 1918 ప్రథమకార్యకలసమ్మె జరిగినపు అహమ్మదాబాదులో ప్రజలచందాద్రవ్యముపై ఆధారపడియుండు అసమ్మెకు నాయకుడుగానుండ నిరాకరించితిని. ప్రజలను పీడించకుండ నేరొచ్చుటవైన పనిజేసి పోషించుకొనుచు నమ్మె జయప్రదముగా జరుపమని కోరితిని: అప్పటినుండి నాకు తెలియజచ్చినది. కార్యకులుగూడ అట్లేతెలిసికొని, యింకముం దెంతకాలమైన సమ్మెగట్టియుండ వీలగునట్లు నూలువడుకుట నేయుట నేర్చుకొనుడని గోరుచున్నాను. మీరు కష్టపడదలచినచో మీ బట్టలను మీరే నేసుకొనగలగుదురు. నే జెప్పినదంతయు జేయుటకు ప్రయత్నించవలెను. నే నీరాత్రి చెప్పినదంతయు మరనకుండురుగాక ప్రాతఃకాలము 4 గకు లేచి నేజెప్పినయీకార్యములన్నియు మీరు చేయగలగుట్లుగా తోచుచును నైనుటకు ప్రార్థించుదు. మీరందరిసభకువచ్చి నామాటలు విన్నందుకు పంచదములు. మీజీవితములు పవిత్రముగా నుండునట్లు పరాత్పరుడనుగ్రహించుగాక! (ద్విజ్ఞానస్వల్పములు)

కానపాలికులు

అదివారమునాడు సాయంత్రము గాంధీగారిని కాన్పు పాలికు క్షణ సభ్యులు (ధనికుల విశ్రాంతిగృహము) ఆహ్వానించియుండిరి. రా. బ, అల్లాగు చెట్టిగారు సన్మానపత్రము చదివిరి. న్యాయమూర్త్యునిగూర్చి గాంధీగారికి పూలదండ వేసిరి. గాంధీగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచువారిందరి కిద్దరు ధంతులనని కోరిరి. కొంతవరకు రాజీయమున్నను ఇది కేలము ఆర్థికవిషయ మునయు, మన మందరము సామాన్య జనులకే నే బ్రతుకుచున్నామనియే, కావున వారికి సహాయముజేయుట మనవిధి యనియు తెలిపిరి. ఈ సూచననే తా నిదివరకు విల్లించుడను, రీడింగు ప్రభువులకు జోపియుండ, దీనికి ప్రత్యేకముగా నేరేమియు దెలుపజాలకుండిరని నుడిపిరి. కావున సభ్యులెల్లరు బాగుగ నాలోచించి కద్దమును, రాట్నమును పంపగలవలెనని గాంధీగారు నేనుకొనిరి.

పర్యాయ (బాపట్లతాలూకా)

బాపట్లతాలూకా పర్యాయ గ్రామములో విశ్వబాహ్మణులు పూర్వమునుండి వాదిగృహములలో జరుగే ఈభకాగ్యములకు గ్రామములో పూర్వేగపు చేసికొనుటకు గ్రామజనుల భిన్నాభిప్రాయములవలన నలసవడినది కాదుకాని గాంధీమహాత్ముని యుపదేశము ననుసరించి 1921 సంవత్సరం మార్చి నెలలో విశ్వబాహ్మణులు వారియిండ్లలో భభకాగ్యములకు నూరేగంపుచేసికొనుటకు గ్రామజనులందరు సదయహృదయులై యిచ్చుపడి గ్రామములో పూర్వేగపుచేయించినారు. ముల యాసంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 28 తేదీలకు మాదా విశ్వత్రాహ్మణుల వివాహ మహోత్సవము చేయించినారు. ఇకమీద నేయభ్యంతరము లేదని పురజనులు చెప్పియున్నారు. మరల ది 6-8-25 తారీఖుక విశ్వబాహ్మణుల వివాహమహోత్సవము జయప్రదముగ నెరవేరినది.

పీఠంబ్ర వెంకటేశ్వరుడు.

ఆంధ్రానాన్ గెజటిడ్ ఎడ్యుకేషనల్

ఆఫీసర్ల సంఘము

ఈసంఘమువారి ద్వితీయకాకాఫరకాసు ఈప్రభు నెలపులలో బెజవాడలో జరుగును. ఆసమయమున ఏమైన తీర్మానములను ఉపపాదించదలచిన నభ్యులు మిలిటర్లుం గవర్నమెంటు ట్రయినంగునూలులోనుండు పి.సు.బ్రహ్మ యం.ఎ.ఎల్.టి. గారి పేర ఏప్రిలు 1 తేదీలోగా పంపవలెను. కాన్ఫరెన్స్ లేదును మునుముందు దెలుపబడును.

బాపట్లతాలూకాసంఘము

బాపట్లతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ “కార్యనిర్వాహకసర్గ” సభయును “సాధారణ”సభయున్న యీ నెల 20వ తేది శనివారం సాయంత్రం 8 గంటలకు వీరలలో శ్రీయంత డొలుకూరి రామయ్యగారి గృహమునందు జరుపబడును.

విషయములు

- (1) కద్దరుత్పత్తికి అనుగు నేర్పుటలను చేయుట.
(2) ధ్యముగా నూలువడుకు సభ్యులసంఖ్య నిర్ధారణ.
(3) ప్రచారకుల యేర్పాటులు ఇతరవిషయములు.

పుష్పల వెంకటకృష్ణయ్య,

కార్యదర్శి.

చెన్నపురి కార్యరేషను నోటీసు

నీటిసరఫరా ఆపువల నోటీసు

26-3-25 తేది గురువారమురాత్రి 10 గంటలనుండి 27-3-25 తేది శుక్రవారము ఉదయం 4 గంటలవరకు నీటిసరఫరా ఆపుచేసి బతుని యిందు మూలముగా అందరికిని తెలియచేయుడమైనది.

రివ్వు బిల్లింగు, జి. టి. బోగ్,
23-3-1925. కమిషనరు.

రోగులకు వర ప సాదము

కుదురదని, నిరాశచేసుకొన్న బోధకాదు, పక్షవాలము చెవుడు, మున్ను న్నాదులు అతిశ్రమకాలములోనే కుదిరెను. నేను యాసంగతిని ప్రజల జ్ఞానముకొరకు యా దిగువ ప్రచురించుచుంటిని.

నేను గత 18 సంవత్సరములనుండి, బోధకాలచేతను, బలహీనతచేతను, బాధపడుచుంటిని. తిరునల్వేలిల్లా, కృష్ణాపునం కాపురములును ప్రస్తుతము చెన్నపురి బాబ్జుపునకు, ఆర్మీ సీయన్ వీధి, 72 వ గృహమున కాపురమున్నాము నను సందిత న్యమి శ్రీనివాసయ్యంగార్ల వారివద్ద ఒకమాసము రోజులు డౌవధమునేవించగా, బోధకాలు మాయమగుటయేగాక, నాకు పూర్ణారోగ్యము కలిగినది.

జె. టి. డొగ్గన్,

ప్రొటోకెఫర్, మద్రాసు గవర్న,

నెం. 1 రెంబూరు బారెన్సు, కే.పేరీ, మద్రాసు 2-6-24,

(ప్రకటన నెం. 29)

వారి నలహాకట్టుము ర్పు. 15-0-0

మదరాసు శాసనసభ

కార్యనిర్వాహకసభ్యులజీతములు

(నిన్న ఫలహారానంతరము)

నిన్న ఫలహారానంతరము శాసనసభ సమావేశమైనపుడు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభ్యుల సంఖ్యను తగ్గించుటను గూర్చిన చర్చకు సభ్యులూరిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సంఖ్యను మూడుకు తగ్గించుట కొప్పుకొనిరి.

అంతట నా ఉపపాదనము వోటుకు పెట్టగా అంగీకరింపబడినది.

కార్యనిర్వాహకసభ్యులజీతములు

అంతట సి. వి. వెంకట రమణయ్యగారు ప్రయోగపు బత్తాలను 50 శేలలో 1001 రూ॥లు తగ్గించవలెనని యుపపాదించిరి. ఇట్లుపాదించుటలో నుద్దేశ్యము కార్యనిర్వాహక సభ్యులజీతములను తగ్గించవలెనని కోరుటయని చెప్పిరి. 8500 రూ॥ల జీతము చాలునని ఆయననమ్ముచును. జీతములను తగ్గించుటకు సర్వప్రయత్నముల జేయవలెను.

సి. ఆంజనేయులుగారి ఉపపాదనమును బలపరచిరి.

ప్రభాకరతంపనుగారు ప్రతికూలముగ మాటాడుచు గొల్లాలామెంబరుగారును, కీ॥ శ్రీ వేంకటేశ్వర శ్రీనివాసయ్యగారును న్యాయవాదులగు ఎక్కువ సంపాదించుచు 5883 రూ॥లకి ఉద్యోగము నంగీకరించిన చెప్పి హోదాకు తగినటుల వేతన ముండవలెననిరి.

సభ్యులూరిగారు గొల్ల అభ్యుత్థుడు మున్నతపదవియందుండెననియు ఆ నునకు ప్రెజిడెంట్ లోని సభ్యులకిచ్చు దానిలో నగము మొత్తము నే యుచ్చుచుండిరనియు ప్రతిపక్ష, హోదాలు యాపాయలతో రావనియు, అధికారుల జీతములను తగ్గించవలెననియు కోరిరి. ఈదేశము అత్యంతము వీధదైనపుడు యెక్కువజీతములు పుచ్చుకొనుట పాడి గాదనిరి. పూర్వమున్న అభ్యుత్థులు తమ జీతమును తగ్గించుకొనగా మంత్రులుగూడ నట్లుచేసిరి.

గొల్ల పానుగల్లు రాజాగారు అడ్డుపడి తాము జీతములను తగ్గించుకొనినది మరియొకరిని చూచికాదనియు, సభ్యులముగనే అట్లు చేసితిమనియు తమక్రిందికాఖిలలో వ్యయము తగ్గించుచు తమజీతమునే ముందు తగ్గించుకొనగోరితిమనియు చెప్పిరి.

సభ్యులూరిగారింకను మాట్లాడుచు యూ॥కోపియను సభ్యులు తమజీతములను తగ్గించుకొన యిష్టపడరనియు, భారతీయసభ్యులయినను దారిజాపవచ్చుననియు, గొల్ల లామెంబరు ఆఉద్యోగమును 5883 రూ॥లపైబెట్టును జీతమునకై స్వీకరింపలేదనియు, ఇతరదేశములలో నితజీతములు లేవనియు చెప్పిరి.

గొల్ల అధికసభ్యుడు ఇతరదేశములలో జీతములు తక్కువైనను ఖర్చయెక్కువేయనియు, ఇంగ్లాండులో జడ్జీలకు సం॥మునకు 5 వేలశానులను అందులో సగముపెన్నను నిచ్చెదరనియు, యిచట ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరుల జీతములను తగ్గించుట సాధ్యము గాదనియు చెప్పిరి.

రా॥ బి॥ వీ॥ యస్. కృష్ణరావుగారు ఖర్చుతగ్గించుటపైనుండి ప్రారంభము కావలెననిరి.

ది॥ బి॥ యస్. కృష్ణకానాయుగారు యూ॥కోపియను ఇంజినీరును సభ్యులను; శ్రేణిముఖేయరాదనియు, ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరులకును మంత్రులకును శ్రేణిముఖేయరాదనియు, సర్. పి. యస్. శివస్వామిఅయ్యరు, శ్రీనివాసయ్యగారి వంటివారలు దేశసేవ జేయుటకుండు జేరిరనియు ఉపపాదనము నంగీకరింపవలెననియు కోరిరి.

రా॥ బి॥ టి. వీ. రామలింగం చెట్టిగారు భారతదేశమున తపెద్దపెద్దజీతముల నీయజాలదనియు ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు సభ్యుని జీతము 5 వేలండువలె ననియు చెప్పిరి.

ఇట్టిభావములను వెలివిచ్చుటలు చిహ్నముగ ప్రయోగపు బత్తాలలో 50 శేలనుండి 1 రూపాయి తగ్గివనుటకు వోటుకు పెట్టగా నంగీకరింపబడినది.

ప్రాఫు సెలెక్టునుబోర్డు నుంచుట కంగీకరించుట

ది॥ బి॥ యస్. కృష్ణకానాయుగారు ప్రాఫు సెలెక్టును బోర్డుకై ప్రత్యేకించిన 600 లును తీసివేయవలెనని ఉపపాదించుచు అబోర్డుకంటుంబున ప్రయోజనము కాన్పించుటలేదనియు ప్రతిపక్షములకును అన్ని పక్షములకును తృప్తికరముగ లేదనియు వెంటియర గాన దీసివేసి సంత మంచిననియు చెప్పిరి.

వీ. మనిరబ్దామి నాయుడుగారు గూడ యాబోర్డు ప్రజావిశ్వాసప్రకటనగా వేసెననియు ఇది ఒక్క చెన్ననగరమునకు వేసివేసిన యితరపట్టణములమీద యేమవయ్యు లిస్తులోనుంచి

న పేర్లవారికి 20 రూపాయలేని నీయవలెననియు చెప్పి బోర్డు వనిజేయుట యేమియు తృప్తికరముగ లేదనిరి.

పి. యశ్ మాత్రాండం పిల్లెగారు బోర్డునిర్మాణ శాఖమీయు తృప్తికరముగ లేదని బ్రాహ్మణేతరులందు గానరావనియు ఒక్కప్రత్యేకసభ్యులసమయమున మాత్రము దాని పేరు వివరముననియు చెప్పిరి.

ది॥ బి॥ పి. సి. ఎల్లిరాజులనాయుడుగారు యాఉపపాదనను బలపరచిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు లేచి యాఉపపాదనమును ప్రతిఘటించెద మనిరి. (వినుడు వినుడు) ఈభ్యయలతో సంతోషము గట్టుచున్నదనిరి. ఈబోర్డునందు ముగ్గురు అధికారులు ఒక మహమ్మదీయుడును ఒకభారతక్రైస్తవుడును గలరు. వీరు అన్ని జాతుల లాభములకు జాడరా? బ్రాహ్మణేతరు జేల యుండవలెనో ఆయనకు కారణము గాన్పించుటలేదు. ఇకను నిర్ణయింపబడినవారికి 20 రూపాయ లిచ్చుటలో ఆక్షేపణ యేమియులేదనియు వారిచేత పనిజేయుచుండురనియు చెప్పిరి.

శ్రీ. వీ. సర్లానాగారు ఉపపాదనమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు అభ్యుత్థులను నియమించుటలో పక్ష విభేదములుండరాదనియు బోర్డులో నొకరు భారతక్రైస్తవు లున్నపుడు బ్రాహ్మణేతరులు లేనరాదనియు వారు జన్మిను పార్టీకి జేరినవారని మున్ననిరనియు బోర్డు యెటు పనిజేయునో చూడవలసి యున్నదనియు చెప్పిరి.

శ్రీ. కోటిరెడ్డిగారు ప్రాఫు సెలెక్టును బోర్డుండవలెనని చెప్పుచు ఉపపాదనమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి. ఇందు పనియంతయు బోర్డుదేగాని మంత్రులదేమియులేదు. మహమ్మదీయ క్రైస్తవసభ్యు లున్నపుడు బ్రాహ్మణేతరులు లేదనరాదని చెప్పిరి.

వీ. రామస్వామి మొదల్యారుగారు బోర్డు నిర్మాణ మేమియును బాగుగ లేదనియు అనధికారసభ్యులనువారు యిద్దరే గలరనియు వారైనను నిన్న మొన్నటివరకును అధికారులంగనే యుండిరనియు వారిలో విశ్వాసములేదని మాత్రాండం పిల్లెగారే చెప్పిరి. తెలియదనియు వారిద్దరిలో నొకభానము బ్రాహ్మణేతరుల కిచ్చియుండ వలెననియు చెప్పి ప్రాఫు సెలెక్టును బోర్డును ఒక ఫార్ము జేయవలెననిరి.

రావుబహదూరు సి. వి యస్. నరసింహరాజుగారు ఉపపాదనమును ప్రతిఘటించిరి.

స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారి ఉపపాదనమును ప్రతిఘటించుచు బోర్డును రద్దుజేయుటకు కారణమేమియు గాన్పించలేదనియు, అబోర్డులో అధికారు లుండవలసినదే యనియు, అప్పుడు మైసూరిటిలత్ రక్షణ జరుగుననియు చెప్పిరి.

గొల్ల ఆర్. వీ. గ్రహంగారు బోర్డువారు నిష్పాక్షికముగ నుండురనియు, ప్రత్యేకాభివృద్ధిని లేదును నుండవనియు అన్ని జాతులకును సమానావకాశములు గలంగజేయవలెననియు, బోర్డుంకను అభివృద్ధి గావలెననియు, అందుచేతనే యియ్యది ఒక్కచెన్ననగరమునకు వర్తింపజేయుటజేసిననియు యిప్పుడు బోర్డు సభ్యులుగ నున్నవారి కెవరికిని పక్షపాతము లేదనియు చెప్పిరి.

ఈఉపపాదనమును వోటుకు పెట్టగా 85 మంది అనుకూలముగను 87 మంది ప్రతికూలముగ నుండిరి. అభ్యుత్థుకు ప్రతికూలముగ వోటు నిచ్చుటచేత నా ఉపపాదన యోడిపోయెను.

డిమాండు మంత్రులు సివిలు

సెక్రటేరియట్టు 3. 64 లక్షలు

గొల్ల పానుగల్లు రాజాగారు తెనరలు అడ్డిని ప్రేషను ఖర్చుక్రింద 3. 64 లక్షలు కావలెనని కోరిరి.

శాసనసభాకార్యదర్శులు

యస్. సత్యమాగారు శాసనసభాకార్యదర్శులకున్న 18 శేలను వీసివేయవలెనని ఉపపాదించిరి. ఈ కార్యదర్శులు జేయుపనులేమియు లేవనియు, శాసనసభ జరుగనపుడు వారి యిష్టవద్ద వారుండవచ్చుననియు, వోట్లకుశక్తి వారు జేయునదేమియు లేదనియు, ఒకరు వెల్లూరులోను ఒకరు తిరుచిరాపల్లిలోనుండ నెలకు 15 వంద లీయనున్న యెట్టిచ్చెద మని సభ్యులూరిగారు రినిరి.

గొల్ల సర్. వీ. పి. పాత్రోగారు యాకార్యదర్శులు చాల సహాయకముగ నుండిరిని చెప్పుచు ప్రశ్నలపత్తపుల వీరే తయారు జేసెదరనియు, వెనుకటి విషయములు గావలెనన్న జూచెదరనియు, బిల్లులకు పూర్వచారిత్రమునంతనా పెద్దదరనియు వారు తమవిధులను బాగుగ నెరవేర్చుచుండిరనియు చెప్పిరి.

సర్. శ్రీ. వి. రెడ్డిగారు మంత్రులకు కార్యదర్శులుండటలో తమ కాక్షేపణలేదనియు, అట్టి దింగ్లాండులో గలదు, యు, అయితే ఒక్కవిషయము గలదనియు, క్రిందటి ఉపపాదనము వోటింగు సమయమున కార్యదర్శులు లేకుండిరనియు, ఉండేప్రభుత్వపక్షముతోబాటు వోటుజేయనక్కర లేదాయనియు యాకాన్సిల్టాచనులు అంశమును విచారించవలెననియు తగిన సమాధానమిచ్చుటకు ఉపపాదనమున కనుకూలముగ వోటు జేసెదమనియు చెప్పిరి.

వోటింగు సమయమున నొక సభ్యుడుండ నపుడు యెందుకులేదని అడుగవీలులేదని గొల్ల అభ్యుత్థుకు చెప్పెను.

శ్రీభూమణ రథోగారు:—ఇప్పుడే మొత్తమునకు వోటు జేదామా వట్టా యని చర్చించుచున్నాము. వారిచ్చ సమాధానము తృప్తికరముగ నుండునెడల ఈఉపపాదనమునకు వోటుచేయుటయో చేయకపోవుటయో నిశ్చయించుకొందును.

అభ్యుత్థుడు, శాసనసభలో నుండివారు సమాధానము జెప్ప నక్కరలేదనిచెప్పి ప్రస్తుత మినిషయము నింతటితో విరమింపగోరిరి.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు తమకు సమాధానము దీసికొన వాక్కుగలదని చెప్పటలేదనియు, దానిని బట్టి ఓ టింగు ఆధారపడియుండుననియు చెప్పిరి.

ఈసమయమున సర్. వీ. పాత్రోగారు శాసనసభాకార్యదర్శి ప్రభుత్వముతో బాటు వోటుజేయువలె నని లేదని చెప్పినటుల వివరజెను.

రా॥ బి॥ ఓ. తనికాచలం చెట్టిగారు ఉపపాదనమును ప్రతిఘటించుచు శాసనసభాకార్యదర్శు లుండవలెనని అనికలదనిచెప్పిరి.

సత్యమాగారు:—‘శాసనసభాకార్యదర్శులను నియమింపవచ్చును’ అని శాసనమునందుగలదు.

శ్రీ. కోటిరెడ్డిగారు శాసనసభాకార్యదర్శులను ఆపనికీ పూర్తిగ నియమింపకుండుట బాగులేదనియు, అట్లుచేసినయెడల నింతకన్న యెక్కువ మొత్తమైననిచ్చెదమనియు, సరియైన మనుషులనుగూడ నియమించ వలెననియు గోరిరి.

పానుగల్లురాజా:—ఈఉద్యోగములకు చాల దరఖాస్తులు వచ్చెను. అం దీముగ్గురును సర్వోత్తములుగ నుండిరి.

ఈ ఉపపాదనమును వోటుకు పెట్టగా 21 మంది అనుకూలముగను 52 మంది ప్రతికూలముగ నుండుటచేత ఓడిపోయెను.

సర్. శ్రీ. వి. రెడ్డి, వీరయ్యను, అబ్దుల్లాఖుటాలాగారులు ఓటుకులుగనుండిరి.

అంతటసభచాలించిరి. నేడు 11 గంటలకు సమావేశమైనపుడుమంత్రులజీతముల గూర్చి చర్చనవచ్చును.

నోటీసు

కావలి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో

అసలు నెం 845/1924 రు

వాదులు:—1. రేబాలబాబ్బారెడ్డి, 2. రేబాలహరిశ్చంద్రారెడ్డి పంటకాపులు భూస్థితి సాక్షి నార్లు మోపూరుతాలూకా కోవూరు.

ప్రతివాది:—కొండ్రాజు బసవయ్య, తండ్రిపేరు ముబ్బయ్య బ్రాహ్మణభూస్థితి సాక్షి పెళ్లూరుతాలూకా గూడూరు.

యానెంబరువాడ్లు ప్రతివాదిపయిన తెల్లపాడుగ్రామంలోని గవర్న మెంటువారి టయిలతోడిప్రకారం సర్ది 1-5 ర్లు య 6-98 ట్లు ఇనాంభూములు స్వాధీనంతున్నా స్సు 1888 ఫస లికి రావలసిన ఫలనవ్వుకు కావలి డిస్ట్రిక్టుమునసబుకోర్టులో దావాతెచ్చినందుకు సదరుదావాలో ప్రతివాదికి రెండుమాడు ధవాల నోటీసులు పంపినప్పటికి జారికాకుండా లేప్పించుకుంటూ పున్నాడు. ఆఖరున తిరుగా నోటీసునివీ త్తం 81-8-1923 తేదికి వాయిదా వేయబడివున్నది. అనాటికి యేదయినా ఆక్షేపణ పున్నయెడల కావలి డిస్ట్రిక్టుమునసబుకోర్టుకు ఆదినం పగలు 10 గంటలకు హాజరుఅయి తెల్పుకొనవలసినది. లేనియెడల యక స్పాడ్డిక్రి పొందబడు:వి ఇందుములకముగా ప్రచురపరచడ మయినది.

కావలి (నం) ఆమంచర్ల ఆదినారాయణరావు, 28.8.25 } (వాడ్లు పక్షం)

విజ్ఞాపన

అయ్యదేవర కాశీస్వరరావుగారు ఆంధ్రస్వరాజ్య సంస్థాధ్యక్షుడు

కాంగ్రెసును బలపర్చుటయందు దేశీయులు తగినంత యత్నము చూపవలయును మిగుల చింతింపవలసి యున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రములో వేలవేల నూలుచందా నిచ్చి సభ్యులుగా చేరవలసియుండగా 1200 మంది మాత్రమే చేరుట బాగుగా లేదు. కాంగ్రెసు సభ్యులసంఖ్య దేశములోని స్వరాజ్యవాంఛకు నిదర్శనము. ప్రతికాంగ్రెసు అభిమానియున్నది సభ్యులను చేర్చినచో చాల పనియున్నది. ఖద్దరు దేశాభిమానమునకు చిహ్నము. జాతీయ గౌరవమునందు లక్ష్యముగల ప్రతిభువు యున్న ప్రజాస్వామ్యమున 'వాదేశములో' వసిననూలుతో నేసిన వస్త్రమును మాత్రమే ధరించెదనని దీక్ష వహించును. ఖద్దరు వివిధ భాతుల వికృతము, పంచమలసహా దేశములోని అందరికిని సమాన గౌరవ ప్రతిపత్తి, సమానహక్కు బాధ్యతలు, స్వరాజ్య సంపాదనమును స్వరాజ్య సంరక్షణమును మూలాధారములు. స్వరాజ్యసంపాదనకు ప్రజలలో ఆత్మవిశ్వాసమును కలుగ జేసి ఆత్మశక్తిని విజృంభింపజేయు నిర్మాణ కార్యక్రమమే ముఖ్యమగుచున్నది. ప్రజలు తమ అభివృద్ధికి విదేశీప్రభుత్వముపై నాధారపడక తమమీదనే ఆధారపడుటను శిల్పకొనినవలెదియు స్వరాజ్యమునకు చేరువ యగుదురు. కాసన సభల మూలమున స్వరాజ్యమును సంపాదించి దలచినవా రెవరైన యున్నయెడల వారు జటిత్రమకు లోనగుచున్నారు. కాసనసభలలో ప్రజాప్రతినిధులపేర ప్రభుత్వమునకు జోహారులుగాలిచి ప్రభుత్వమువారి పలుకుబడిలో నున్నవారిని వెట్టుకొని విదేశీ అధికారవ్యవస్థలవారు ప్రజల సమ్మతితో పాలనము చేయుచున్నట్లు సజీయమగుచున్నది. అట్లు చేయుచుండ నాపుటకును కొరవడని సంస్కరణములను భగ్గును గావించి పన్నత ప్రభుత్వ విధానమునకు అడ్డుకలిగియుండుటను కాసనసభలలో కాంగ్రెసువారు ప్రవేశించుట అవసరము. కావున స్వరాజ్య పార్టీని పూర్తిగా ప్రోత్సహించుటయే ప్రజల కర్తవ్యము. శేష ప్రభుత్వ పక్షాభిమానులును సంపదితవృద్ధి గలవారును నగు జడ్డినువర్తకులను స్వతంత్రజాతీయ పక్షములవారు విశాల హృదయులై ముందంజ జేసిన నేతివీరకాయనంటి సంస్కరణములను కొనసాగించుటకే వీరును తలపెట్టియున్నారు. స్వరాజ్య కక్షవారు స్వతంత్రజాతీయపక్షములవారితో సమ్మేళనమొనర్చుట ఆత్మకృత్య గావించుకొనినట్లగును. స్వతంత్ర జాతీయపక్షములవారి స్వభావ స్వరూపములను సామ్రాజ్య కాసనసభలోను కలకత్తాలోను ప్రదర్శించి యున్నారు. కాసన సభలలో స్వరాజ్యపక్షమువారు మె జార్జి లోనున్నచో ఏమి చేయగలరో నాగపూరు స్వరాజ్యవాదులును, ఎక్కువసంఖ్యగల మైసూర్ లో నున్నపుడెట్లు ప్రవర్తించగలరో సామ్రాజ్యపక్షలోని స్వరాజ్యవాదులును, అతిస్వల్పసంఖ్యలో నున్నపుడేమి చేయవలెనో శ్రీయుత రామరావు పంతులుగారును, కొంత ఐరవజూపి మార్గదర్శకులైరి. మదరాసు కాసనసభలోని ఆంధ్ర, తమిళ, స్వరాజ్యవాదులు తమవ్యక్తిత్వమును కాపాడుకొనుటకు ఎటుల ప్రవర్తించవలెనో పునరాలోచన చేసికొనవలసిన యావశ్యకతలను, రాజోపు ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపార్టీ వారు కాసనసభలో వెక్కువసంఖ్యాకులుగనుండి ప్రభుత్వముతో శ్రతిఘటనమును సాగించుటకుగాను, మద్రాసురాజధానిలోను ఆంధ్రదేశములోను ఇప్పటినుండియే దిట్టమైన స్వరాజ్యపార్టీ ఏర్పడుట అత్యవసరము. వెంటనే ప్రతిజిల్లాలోను కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరువారిలో స్వరాజ్యమును నమ్మకముగలవారెవరో తెలిసికొని వారిపేరుల జేరుగుగా కాంగ్రెసుకార్యదర్శి సభ్యుల రిజిస్టరులో నమోదుచేయుచుండవలెనని కోరుచున్నారు. జిల్లా కాంగ్రెసుకార్యదర్శులు కాంగ్రెసుసభ్యులలో ఎంతమంది స్వరాజ్యపార్టీకి చెందినవారో సంజాయిషీ తెప్పించుకొని ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీ కార్యదర్శి యను శ్రీగన్నాడ రామంద్రరావుగారికి దెజవాడకు తెలుపవలెనని వేడుచున్నాను. వెంటనే ప్రతిజిల్లాలోను స్వరాజ్యపార్టీ సంఘము లేర్పడి ప్రజలలో ప్రబోధము గావించుట అవసరము.

నిర్మాణకార్యక్రమమును సంపూర్ణ విశ్వాసముతో కొనసాగించుటయే ప్రతిజిల్లామున అరగంటకుతక్కువ గాకుండానూలు ఐదుకుండులు ప్రతియింటకు రూపాయను పెట్టించుటయే కాంగ్రెసును కెక్కువనుండి సభ్యులనుచేర్చించుటయే స్వరాజ్యపార్టీవారి ముఖ్యధర్మము. మనప్రధాననాయకులను మహాత్మాగాంధీగారు ఆంధ్రదేశమును దర్శించుటకు కొలదికాలములో వచ్చుచున్నారు. వారు దునుచేయునదికి ఆంధ్రదేశము తన విద్యుత్తమును నిర్వహించి తన గౌరవమును కాపాడుకొనవలెనని కోరుచున్నాను.

కృష్ణా జిల్లా విభజనము

జిల్లా శాసనసభ్యుల వాగ్దాతా భంగము

ఫిలిప్పుడన్ నివేదిక వెలువడువరకును విభజన మూలపలయును

క్రాంతజిల్లకు ప్రస్తుతము బందరు ముఖ్యపట్టణముచేయుట మహమ్మదు నోగ్గెకు ఉత్తరవులను జిల్లా పీఠి చేయుచున్నది

ఏలూరు, మార్చి 28:— కృష్ణా జిల్లా విభజనముకొరకు బడ్జెటునందు ధనము ప్రత్యేకముగ కేటాయింపు చేయుచున్నది. అధిక వ్యయమునకు కారణమైన యీ విభజన దేవులయందు ఆపు చేయించెదవనియు లేదా తక్కువ ఖర్చుకు మరయుక ప్రత్యామ్నాయపద్ధతిని ప్రభుత్వమున కరిగించెదవనియు యీ విషయమై ఫిలేవేరి కాసనసభయందు విచారించెదవనియు జిల్లా శాసనసభ్యులు వారివారి నియోజకవర్గములకు వాగ్దానమిచ్చిరి. దివాలాసంవత్సరపు బడ్జెటునందు విభజనమునకు అనకాకము లేనని ఆధికారకాసనసభ్యులు చెప్పిరి. 'వేరుకుమార్తె' గొం తనొమ్మ సభ్యులు విభజనమునకు గావలసిన మొత్తముగలము నుండి దగ్గించిరి. కాని విషయముపై చర్చయగులేదు. అధికార సభ్యుల ముఖ్యవచనమునకు లోబడి అనధికారులు తీర్మానముల నుపసంహరించుకొనిరి. జిల్లామున దీనివయ్య సంచలనములయందే నడిచి. జిల్లా ప్రతినిధులు వారివిద్యుత్తములను కలవేర్చుటయైరి. ఆనవసరమైనట్టి వ్యయపాటునకు అధికారుల యాయోగ్యులును జిల్లా ప్రతినిధులు విమర్శింపరైరి. అందుచే మరయొకజిల్లా రాజధానియందు దానాశక్తికముగ నిర్మింపబడుచున్నది. ఈయోగ్యులు కెవ్వరు సమర్థింపజాలరు. విభజనముజేయవలసిన అగత్యము లేదని చెప్పునుచువలయు జేయుచును, విభజన మనసరమైనచో యితఖర్చులేమండ విభజనమును గావించుటకు జిల్లాముందలి ప్రజలు ప్రత్యామ్నాయపు యోగ్యులు నూచించు మహజులు అధికారుల కంపిరి. విభజనము తప్పనిచో ఫిలిప్పుడన్ గారి నివేదిక వెలువడువరకు కృష్ణా జిల్లా విభజనము ఆపవలయును. ప్రస్తుతము క్రాంతజిల్లా ముఖ్యపట్టణముగ బందరును గావించి లేని యిబ్బందులను గల గజేయుట జూడచరిత్రయందు పిచ్చివాడని ప్రవీణుడవని ఢిల్లీ నులూరు దేవగిరి రాజధానికగ గావించి తిరిగి ఢిల్లీయే రాజధానియని వెనుకటి ఉత్తరవుల కన్నజిల్లా ప్రజలను హింసించిన చరిత్ర జిల్లా పీఠి వచ్చుచున్నది. (తంతి)

నైజాముగారి తపాల శాఖ

వాణిజ్య నివేదిక

కేకండ్రాబాదు మార్చి 20:— మైదరాబాదు నైజాముగారి తపాల శాఖయొక్క 1888 వ ఫస్ట్ వార్షిక నివేదిక ప్రకటింపబడినది. పోస్టుమాస్టరు జనరలు (ప్రధానోన్నతి) ననాబజంగ్ బహదరుగారు. 20 క్రొత్త తపాలకచ్చేరీలు స్థాపించబడినది. రాబడిలేని 59 తీసివేయబడినది. మొత్తముగా దానికీత సంవత్సరము 800 కచ్చేరీలుండెనయెడల ప్రభుత్వ 761 కచ్చేరీలు లుండెను. నేనింగ్లబాకీ కాతాలు 7803 వచ్చు లుంచిగిరి వారివలన బాంకింగు దుంచుడి మొత్తము రు. 19,20,957-4-9. 891 మందికాతాల నెత్తివేసిరి. బాంకింగు 12,85,280-8-4 లు దీసికొనబడినవి రాబడి మొత్తము రు. 8,48,978 లు దానికీత సంవత్సరము రాబడి రు. 8,09,616 లు ప్రధానోన్నతి రుస్తుమి చీనాయిగారు, మార్చి 19 వాడు అహమదుసాహెబుగారును జేసిన సేవ ప్రశంసనీయ మని గ్రహించిరి. ప్రభుత్వముగూడ దాని కంగీకరించిరి ప్రధానోన్నతి యను వచాను జంగు బహదురుగారు తపాలశాఖలో గావించిన యభివృద్ధికి ప్రభుత్వ మెంతయు సంతోషించెను. (అ. ప్రె.)

అంగరాలీయ ఆధార్మిక మహాసభ

కార్యక్రమము

పునహా, మార్చి 28:— నెహ్రెయర 6-వ తేదీ మొదలు 18-వ తేదీ వరకును పరానుదేశపు ముఖ్యపట్టణమైన పారిసు నగరముందు అంతర్జాతీయ ఆధార్మిక మహాసభ జరిగిచున్నది. స్పిరిటు-పాలోగ్రాఫి, పానోగ్రాఫి, డైరెక్టు వాయిసు మొదలగు అంతయు కార్యక్రమమున గలవు. స్పిరిటుపరిశోధన శాస్త్రీయపద్ధతిని సభ సంగదు స్థాపించబడును. ఆధార్మిక శాస్త్రమును గావించబడిన పరిశోధనలు సంపూర్ణముగ చూపబడును. వి. డి. రిచ్చిగారు భారతదేశమునుండి ప్రతినిధిగ పారిసునగరము నుండిరెవరు. (అ. ప్రె.)

బర్మా శాసనసభ

అటవి, పట్టికులవర్గాల శాఖ డిమాండుపై చర్చ

రంగూను, మార్చి 21:— శాసనసభ తిరిగి సమావేశమైనదివ అటవి, పట్టికులవర్గాలపై చర్చ తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను. బర్మాకంట్రాక్టులవిషయమునను, పట్టికులవర్గాలయందు బర్మావారి నే తూటలుగ తెల్లలయ్యుననియు చెప్పు సభ్యులు బల్లిరి. సాధ్యమైనంతవరకు బర్మావారికి సహాయము చేయుటపై ప్రయత్నించుచుంటిని మంత్రుగారును, పట్టికులవర్గాలలో బర్మావారికి కంట్రాక్టువిషయమున రేటులు, కిక్కిరానర్థము, చతురత, నైపుణ్యము మొదలగు విషయములను విచారించవలసియున్నదనియు ఫిపుయింజునీరైన హోపు గారు చెప్పిరి. ఈవిషయములన్నిటియందును బర్మావారు యితరలకు దీనిపొలియడ వారలకు కంట్రాక్టువిషయమును. శాసనసభాగను అటవిమంత్రి గోరినవీటిని డిమాండు దగ్గించవలెనని రూ. 25917500 లు యిచ్చిరి. వెనుక రూ. 28217500 లు అటవి మంత్రి గోరగ ఆర్థికసభ్యుడు 28 లక్షలు దగ్గించెను. విద్యాశాఖాంగమంత్రి కోరినప్రకారము రూ. 2105500 లు యాయబడినది. సోమవారమునరకు సభ నిర్విశేషమయ్యెను. మొత్తముగాద కావి నెట్టునందలి సభ్యులసభ్యుల శాఖల వ్యయముకొరకును యీ దిగువ గనుబరచిన మొత్తములు శాక్వ నుకాబడినవి:—

ఆర్థిక, రివిన్యూశాఖలకు రూ. 2832850; దేశీయ రాచకీయశాఖలకు రూ. 2995,6050 విద్యాంగ, ఆరోగ్య స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖలకు రూ. 210515002. (అ. ప్రె.)

బంగ్లా శాసనసభ

గవర్నరుబాండునకు వ్యయము

రూ. 82000 ల నుండి రూ. 40000 లకు దగ్గించబడినది

కలకత్తా, మార్చి 21:— యుమాపరిపాలనశాఖకింద డిమాండులను దగ్గించుటగాని, త్రోసివేయుటగాని నేటి శాసనసభా సమావేశముందు 18 తీర్మానములు ప్రతిపాదించబడినవి. ఒక్క తీర్మానముదప్ప మిగతా తీర్మానములు ఓడిపోయెను. తీర్మానములలో గొన్ని మిలిటరీకలరీ, ఆంతరంగిక కలరీ పదవులకు సంబంధించినవి గలవు. కాని అవి ఓడి త్రోసివేయబడినవి. గవర్నరుబాండుడిమాండును రూ. 82000 ల నుండి రు. 40000 లకు దగ్గించబడునని చాలశేపు చర్చయిగెను. బాండునుందు భారతీయులకు నియమించినచో వ్యయము తరుగునని యొక సభ్యుడు చెప్పెను. మదరాసుబాండుకొరకు రూ. 84000 లు మాత్రమే వెచ్చింపబడుచున్నదని మరయొకసభ్యుడు నూచించెను. 67 గురు సభ్యులు తీర్మానమున కనుమలయగును 60 సభ్యులు తీర్మానమునకు ప్రతిపాదముగను వోటుచేసిరి. తక్కిన తీర్మానములన్నియు ఓడిపోయెను. సోమవారమునరకు శాసనసభ నిర్విశేషమయ్యెను. ఆసనమున మంత్రులవేతనము డిమాండుపై వోటులువేయబడును. (అ. ప్రె.)

భగత్ చంద్రగారి ప్రశ్న

కలకత్తా, మార్చి 21:— బెంగాలుశాసనసభా ప్రవేశముందు సభ్యులీయు ప్రసంగములపార్టు లింగాండునందలి వాస్తవత్రికల కంపిబడుచున్నవాయని నేటిసమావేశముందు భగత్ చంద్రగారు ప్రశ్నించిరి. ఇది నిజమునో ఖర్చు యేపద్ధతుందు ప్రాయబడుచున్నదని ప్రభుత్వమును సభ్యుడు చెబుప గోరెను.

క్రిమినలుల సవరణ చట్టముపై తాను గావించిన ప్రసంగముల విహార్తు నకలులు టైముస్, డేయిలీటెలిగ్రాఫు, మార్చి 19 వాడు మంచెస్టరు గార్డియనుబత్రికలకు బంపబడినవి గౌరవనీయుడైన సర్ హ్యూన్టీ ఫెర్చుసన్సుగారు సమాధాన మిచ్చిరి. వారు తెలిసినంతవరకు 1923, 1924 వ సంవత్సరముందు రిపోర్టు పంపబడలేదు. నా అనుమతిపై నవి ముఖ్యకార్యదర్శిచే పంపబడినవి. వాంకార్యాలయపు వ్యయముక్రింద పోస్టిలిఖర్చు ప్రాయబడినది. సుమారుకరూపాయి ఖర్చుఅయిఉండును అని హామీ మంత్రి సర్ హ్యూన్టీ ఫెర్చుసన్సు సమాధానమిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

బీహారు రాష్ట్రీయ శాసనసభ

గవర్నరు సభాసమావేశము నిర్విశేషము

పాట్నా, మార్చి 21:— సంస్కరణ విచారణనివేదికమును చర్చించు తీర్మాన మంగీకరించబడి, సమావేశపు కార్యక్రమము ముగిసినదివ గవర్నరుగారు కొంతకాలము సరకును శాసనసభాసమావేశము నిర్విశేసిరి. (అ. ప్రె.)

షిల్లాంగు, మార్చి 21:— ఖాసత్తహింపిన గవర్నరుగారు శాసనసభకు నేడు కొంతకాలమునరకు నిర్విశేసిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రకటనము

రేపటిదినము నూతన సంవత్సరాది పండుగ యగుటచే, ఆంధ్రప్రదేశ్ వెలువడు.

సంపాదకుడు

ఆంధ్రప్రదేశ్

1925-వ సం. మార్చి 24-వ తేది

మంగళవారము

సంవత్సరాది

రేపటితో రక్షాక్షి సంవత్సరము ముగియును. రేపటి నుండియు క్రోధన సంవత్సర మారంభమగును. ఆంధ్రదేశమున కంతకును రేపటిదినము శుభ దినము. జీర్ణవస్త్రములను వినర్జించి నూతనవస్త్రములను ప్రజలు ధరించెదరు. బండ్లుగలతో గలిసి విందారగించెదరు. నూతన సంవత్సర పంచాంగ శ్రవణముగావించి, తృప్తి జెందెదరు. ఈవర్ణము ఆవర్ణమను భేదములేక, ఆంధ్రు లెల్లరును సంవత్సరాదిని ఐవిత్రిదినముగ భావించెదరు. స్వప్తివికాసముగూడ, యిందుకనుగుణ్యముగనున్నది. వసంతాగమశుభసమయమున, వృక్షములు చిగురుబెట్టును. ప్రకృతి నూతనాలంకార శోభితమై నవలావణ్యముతో వెలుంగును. పూతపిండెలతో నిండిన చెట్లు చూచుటకు కన్నుల పండువుగ నుండును. నర్వకప్తములను మరచునటుల జేయును. గండుకోయిలలు చివురుటాకులపెక్కి, పంచమస్వరముతో మధుర ధ్వనుల గావించుచుండును. తుమ్మెదలు మధుపానాసక్తివెలయ, మందరధ్వని జేయుచు, శృతి సమ్మేళనము గావించును. వర్షములును హిమమును వెనుకబట్టుటచే, సూర్యకాంతి తనసహజ శోభతో ప్రకాశించుచు, ప్రజల కానందమొనగూర్చుచుండును. వ్యవసాయపు పనులు ముగిసి, జానపదులు తీరికగ నుండురు. సంవత్సరాది అన్నివిధములను, మహాత్సాహ భరితముగ నుండును.

ఆనాడు ఆరగించెడి ప్రసాదము, వేషపూత, మామిడిముక్కలు, బెల్లముతోగలిసి కడుగుచిగ నుండును. చేడు, తీపి, పులుపుగలసి జహ్వాకు మిగుల తృప్తిగొలుపును. రాజ్ పు ఖలితముల నిది సూచించుచున్నదా యని యనుకొనవచ్చును. కాలమొక్కరిగ నుండబోదు. ఎల్లపుడును చేడును మాత్రమే మానవు డనుభవించడు. కష్టము లొక నాటికయినను గట్టెక్కుట స్వభావసిద్ధము. ఎప్పుడును అటునిటుగాని పులుపుబోలుస్థితియే నిలిచి యుండదు. తీపిబోలు సుముఖములుగూడ తుణ భంగురములు. తీపిసయితము, అధికమగునేని వెగటుగలిగించును. వేష ప్రసాదమువలనే, కష్ట సుఖములు కలిసియే యుండును. రాజాధిరాజ మొదలు సామాన్యనివరకు కష్ట సుఖములను పొందుచునే యుండురు. జనసమరణము లెల్లరకును సామాన్యములే. యావనమును, జరయు సామాన్యములే. మృత్యుదేవత వివక్షిత జూపక

ఎల్లరను గొంపోవుచున్నది. తాత్కాలిక సౌఖ్యములు బుద్బుద్ధప్రాయములు. హెచ్చుతగ్గులు, న్యూనాధిక్యములు కొలదికాలమే నిలిచియుండును. బండ్లు ఓడలుగలయు, ఓడలు బండ్లుగలయు సహజములు. సామాజ్యములు తలక్రిందయినవి. సముద్రములు ఎడారులయినవి. కనుబడెడిదంతయు నశించెడిదే. ఇందు నిత్యమేదియు లేదు.

వసంతముతో కళ్యాణముగాంచి, భక్తులు జగదీశ్వరుని మహిమను కొనియాడి తన్మయ లయ్యెదరు. జ్ఞానులు నిశ్చలహృదయులై బాహ్యమున గలిగెడి మార్పులచే కలవరము నొందక, శాశ్వతానందము జెందెదరు. కాముకులు వసంతముతో వాసగెడి దివ్యసౌఖ్యములచే పరవశులై భోగలాలసు లయ్యెదరు. అట్టివారికి, వసంతాగమము శాశ్వతానంద సంధాయకము గానెరదు. ఈతార తమ్యము కాళిదాసుని కుమారసంభవము నందు చక్కగ చిత్రించబడినది. మన్మథుడును వసంతుడును గలిసి ప్రకృతిని నర్వసుందరమయము గావించిరి. మృగములు సయితము కామోదేక భరితములై యుండెను. మానవుల సంగతి జెప్పనేల? సదా శివుడు హిమవన్నగముపై తప మాచరించుచు ధ్యానినిమగ్నుడై యుండెను. హిమవంతుని కూతురగు పార్వతీ దేవి మహాదేవునకు సపర్యల నొనర్చుచుండెను. దేవతలయాజ్ఞ చొప్పున, అనుకూల సమయము కనిపెట్టి మన్మథుడు పరమేశ్వరుని తపోసిన్ధుకు భంగము కలిగించి, ఉమామహేశ్వరుల ప్రేమను ప్రవర్ధిల్ల జేయనెంచెను. కాని తుణభంగురములగు సౌఖ్యములకై శాశ్వతానందమును కోల్పోవ నొల్లని పరమేశ్వరుని యాగ్రహమునకు గురియై, మన్మథుని శరీరము భస్మీభూత మయ్యెను.

సంవత్సరాది యొనగెడి సౌకర్యమును లోక కళ్యాణమునకై వినియోగించుట, ఉత్తమమానవుని ధర్మము. అట్టి ధర్మమును ఆంధ్రులు నిర్వహించవలసి యున్నారు. రక్షాక్షిసంవత్సరము భీకరనామము ధరించి, ప్రపంచమునం దనేకభూకంపములకును అగ్నిప్రమాదములకును, జలప్రళయములకును కారణమయినను, ఆంధ్రదేశమున కేమి హిందూదేశమున కేమి తలచినంత నష్టము గలిగింపలేదు. రక్షారణలోచనముల వెనుక, కరుణామయదృష్టిగూడ గలదని యూహించవచ్చును. సకాలమునకు వర్షములుగురిసి, దేశము కొంత వరకు సుఖితుముగనుండెను. దేశ నాయకు డగు గాంధీమహాత్ముడు మృత్యుగహ్వరమునుండి బయల్పడి, నిర్బంధవిముక్తుడగుభాగ్యము తటస్థించెను. అసహాయోద్యమము ముఖ్యాంశములను నిలిపివైచినను, స్వరాజ్యబహిష్కారపక్ష సంయోగమునకు సాధనమయ్యెను. జాత్యైక్యముపై దృష్టిని నిగుడించెను. నిర్మాణ కార్యక్రమమున కర్వంత ప్రాముఖ్యమొనగెమ. నూలువడుకుట కాంగ్రెసు సభ్యుల విధియయ్యెను. రక్షాక్షిసంవత్సరమునందు నిర్ణయించబడిన కార్యములను క్రోధనసంవత్సరము నందు పూర్తిజేయుట ముఖ్యము. క్రోధనసంవత్సరారంభమున గావించెడి నిశ్చయము, సంవత్సరాంతములోపల సఫలమై స్వాతంత్ర్యసిద్ధి నొనగుట యావశ్యకము.

ఆచారక్రమమున ఆంధ్రులు పండుగ జేయుచున్నను, ఇయ్యది మనస్ఫూర్తిగ జరుగనెరదు.

దేశ మింకను స్వాతంత్ర్య విహీన యైయున్నది. సంవత్సరములో రాదగిన స్వరాజ్యము, ప్రజలలోపము వలన, చాలదూరము వెనుకబోయెను. అంతఃకలహములు పెచ్చుపెరుగుటయు, స్వార్థపరత్వము మిన్నందుటయు, త్యాగశక్తి విజృంభింపకుండుటయు, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి నిరోధకారణములయ్యెను. బెల్లాం కాంగ్రెసు సభలో, కనీస త్యాగము మాత్రము సూచింపబడెను. బీదలు భాగ్యవంతు లను భేదములేక, ఎల్లరును దినమున కొక అరగంటకాల మయినను నూలు వడుక వలయునని, విధింపబడెను. ఈమాత్ర మయినను ప్రజలు శ్రమ దీసికొనజాలనియెడల, స్వరాజ్యము గగనకుసుమ మగును. ఇంతవరకును, కాంగ్రెసు సభయు కాంగ్రెసు సభాతీర్మానములును విదేశ ప్రభుత్వము వంకకు లక్ష్యముననచెను. వారి చర్యలవల్ల అసమ్మతి జూపుటయు, వారితో వాదులాడుటయు, చాలకాలము జరిగెను. ఇక మీద దేశము తనదృష్టిని లోపలికి దివ్యుకొనవలసి యున్నది. స్వరాజ్యము లేనికారణ మేమి? భారతీయుల అంతఃశక్తి బయల్పడ కుండుటయే. పరాశ్రయ వ్యామోహమును వీడకుండుటయే. స్వశక్తి యందు విశ్వాసము లేకుండుటయే. తమపై తా మాధార పడకుండుటయే.

ఇట్టి వ్యామోహమునుండి తప్పించుకొనవలయుననిన, భారతీయులు స్వధర్మ నిర్వహణమున కప్రవృత్తులై పాటుబడవలయును. ప్రజలు జేయగల పని స్వల్పమయినను, అయ్యది సార్వజనికమగుచో, అందుద్భవించెడి తపోబలము భూనభోంతరాళములను ధిక్కరింపగలదు. చేతినులుపని చూచుటకు స్వల్పముగ గనుసించినను, అద్భుతఫలముల నొనగును. అట్టికార్యమును నిర్వహించుటకు ఆంధ్రులు రేపటిదినమే సంకల్పించి చరితార్థులగుట ముఖ్యము. నూతన సంవత్సరాది విందులతోను ఉల్లాసముతోను ఆరంభమయినను, పిమ్మట మాంద్యమును అలసత్వమును వృద్ధి నొందుచో సంవత్సరమంతయు వృధయగును. అటులగాక మనోల్లాసమునకు దగిన కార్యదీక్షగూడ ప్రబలుచో, అక్షయ సంవత్సరము సర్వశుభముల కక్షయం బొనగును. క్రోధన తన క్రోధమును వినర్జించును. ఆంధ్రదేశమునందు నూతనాశయములు మొలకెత్తినవి. కళ్లు, వాఙ్మయము బెరుగుచున్నవి. ఆర్థిక సాంఘిక రాజకీయాది యుద్యమము లన్నిటియందుఁబ, ఆంధ్రదేశము పాల్గొనుచున్నది. సర్వాభివృద్ధికిని మూలాధార మగు స్వేచ్ఛను బడయటకు, కృషిజరుగుచున్నది. కాని జరుగవలసినపని ఎంతయోగలదు. బరిగిన దత్యల్పము. మహాత్ముడు రెండు నెలలకు బిమ్మట ఆంధ్రదేశమును సందర్శింపనున్నాడు. సావకాశముగ దేశమందంతటను పర్యటనము నలుప నున్నాడు.

మహాత్ముని యాగమమునకు బూర్వమే, కాంగ్రెసుసభ్యుల సంఖ్య విస్తరింపవలయును. నూలు పందాలను చెల్లించుటకై ప్రోత్సాహము జరుగవలయును. నాయకులు మార్గదర్శకులై తాము వడికియు ఇతరులచే వడికించియు, ఆంధ్రదేశ గౌరవమును కాపాడవలయును. అఖిల భారత కద్దరుబోర్డు సభ్యులగు శంకరలాల్ బ్యాంకరు, సేల్ జమకాలాల్ బజాజ్, జవహరిలాల్ నెహ్రూ,

ప్రాంశు-వ్యాటికన్

రాయబారి నమస్క

ప్రార్థికు, మార్చి 20:—ప్రాంశు కార్యాలయమునుండి వెందిరాయ బారిని తీసివేయుటకుగూర్చి గోళగ చర్చించిరి. ట్టుకొనుటలోనికిగూడ దిగెను. అందుచే సభ ఆపుకేయ డెను.

క్యాబలికమతము పూర్వము ఉపకారముగనే యుండె నియు ఇపుడున్నటుల వర్తమానముగ గాదనియు హెరియటుగా నుటచే కోపమువచ్చెను.

హెరియటుగారిప్రశంస మానవకోటికి అవమానకరమని కటిష్టు మార్చిగను వి.పె. నోయిగారు ఆక్షేపించుటచే అతనిని కఠినముగా తొలగిపోవలెనని ఉత్తరపుత్రేయ వెడలనెను. గోల ఎయలుదేశమ. మరల సభ నాపుడేసిరి. తరువాత హెరియటు గారు సభనుండి వెదలిపోయిరి.

ప్రభుత్వమునవిశ్వాసము

గలదని 325 మంది అనుకూలముగను 251 ప్రతికూలము గను డెలియడేసిరి. మత్తప్రచారమునకే సంబంధించిన మతమును గాపాడుటకు కంకణధుడనై యున్నాడనని హెరియటుగారు డెలియడేసిరి.

మిడ్లండుబ్యాంకు

యభియోగతదనంతరము

అప్పీలును కొట్టివేయుట

లండన్, మార్చి 20:—మట్లదారులు వారికి సొమ్మును ఇచ్చుటకు ఎంతమాత్రము అనుకూలమైనదనియు తమ సదుపాయము విమిత్తము రాచిక్ సక్రూగారి కేసును వాడిరనియు లెక్కకు అదంతమాత్రము లాభములేదనియు వాది తనకీమట్లతో సంబం ధములేదనియు డెలుపుటచే ఖర్చులను వేరుగ నిర్ణయించవలసి వచ్చుననియు కాని బ్యాంకుకు ఇతిడియవలసిన బాక్కింద జమ కట్టబడననియు ఒక్కమూటనుమాత్రమే వాడికి సంబంధమున్న దనియు న్యూటన్ పోర్టర్ సేరములో శిక్షితులై నాడనియు, ఆతడు యోగ్యుడుకాదనియు క్షేత్రలోజేరినవాడనియు సాక్ష్య ము ఇచ్చినందులకు 3000 సొను లీనుబడెననియు న్యూటను సాక్ష్యమును జ్యూరీద్రోసివేయవలెననియు న్యూటను కథయ మునిచ్చుటచే నిర్భయముగ కాసనముల నల్లంఘించుచున్నారని యు న్యాయమూర్తి అట్లుక ప్రభువు డెలియడేసెను.

బ్రిటిషుప్యాసిస్టు యుద్ధము

అతిబలముగ నేర్పడెననియు కార్మిక యుద్ధమునును మంచి పారిశ్రామిక పండిగాంధ్యులందు ఉపద్రవముపాలు జేయుననియు డెలుపుచున్నారు. కార్మిక యుద్ధమునును బల ముగ ఏర్పాటుజేయవలెనని హెచ్చరించిరి.

కామన్సునభలో ప్రశ్నలు

లండన్, మార్చి 17:—ఎడ్విన్ హెయిన్స్ ను అధికారు లేల పోలిటుగారిని ప్యాసిస్టులు పట్టుకొన్నపుడు జోక్యము కలుగజేసికొనలేదని కెన్యోట్ గారు రడుగ పోలిటుగారు నిజముగ నిర్బంధములో న్యాయముగనున్నారని తలంచి ఉర్రపండ్డిరని జాయిన్స్ పీప్సుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. (ప్రభుత్వము వారు నప్తుట). కాని పోలిటుగారుచర్యను దీసికొన్నచో తన సహాయ మొనర్చెదమనిరి. ఈవిషయమై సవిస్తరముగ ఆలో చించెదమని జాయిన్స్ పీప్సుగారు వాగ్దత్తమొనర్చిరి.

సూడాన్ అల్లరులు

కామన్సునభలో ప్రశ్న

లండన్, మార్చి 19:—సూడాను అల్లరులలో సూడాను కాసనములక్రింద 94 గురు అరస్తుజేయబడిరనియు, నేరగులుగ జేయబడిరనియు, 125 ప్రభుత్వోద్యోగులు వారికినికీ సూడా ను కుపద్రవకరమని తలంచి ఈజిప్టుకు బంపివేయబడిరనియు వీరిని పశులతోనుండి తొలగించి ఉపకారవేతన మియబడు చున్నదనియు వీరిని శిక్షించినచో ఈ ఉపకారవేతనముగూడ ఊడిపోయియుండెదనియు హెచ్చరించుటకు ల్యాన్సెట్ గారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

సింగపూ నౌకాశయము

లండన్, మార్చి 18:—సింగపూ నౌకాశయము వా షింగ్ట్ ఒడంబడిక కంటేమాత్రము వికల్పముగ లేదనియు జపాను కేది సంబంధము లేదనియు ఇది మంచిదేదనియు ఆమెరికను ఏషియాటికు నౌకాదళాధికారి ఆస్టిగలు వాషింగ్ట్ ను డెలియ డేసెనట.

పోలిషులు ధేనియనుబడంబడిక

లండన్, మార్చి 19:—16 కేదీని లుధేనియా పోలిషు పోరాటము భయంకరముగ పరిణమించుటచే జాతిసమితి సభకు డెలియడేసిరి. 300 పోలిషు ప్రజలు తుపాకుల చేబట్టి లుధేనియా సరిహద్దు కాల్చివారిని ముట్టడించినదియు ముగ్గురిని బంధీలుగ గొని తక్కినవారిని మరలునటుల జేసినదియు ఇట్టి పోలిషు దుండగీడుతనము లేకుండ జేయవలెననియు బంధీలను విడిపించు నటుల జేయవలెననియు జాతిసమితి లుధేనియా ప్రభుత్వమును గోరెననియు డెలియచున్నది.

రషియాలో చిల్లరవర్తకము

లండన్, మార్చి 16:—లిసెన్డ్ గ్రాడుపూర్వకీలలో చిల్లరగ సరుకులను తయారుచేయరాదను నిర్బంధములను తొల గించుటచే పూర్వముకంటె ఎక్కువసమకు తయారగుచున్నదట ఉత్సాహముతో నూటికి 30 వాన్ హెచ్చినదట. పనివాండ్ర వేతనములు నూటికి 24 వాన్ హెచ్చెననుచున్నారు. అనా రోగ్యముగ నున్నవారిపుడు అంతగా పనికిపోవుట మానుటలేదు. ఈమార్పు అందరకును అనుకూలముగ నే యున్నదనుచున్నారు. ప్రభుత్వమునకును పనివాండ్రకుగూడ లాభకరముగ నున్నదట.

ఇంగ్లండు నౌకాదళము

బలముగ ఏర్పడవలెననుట

విదేశములందు పరిశీతులు చాల అనుకూలముగనున్నవి. ఒక జాతియందు ఇంకొక జాతి కుదయించిన అనుమానములు పడలిపోయినవి. బ్రిటిషు నౌకాదళము ప్రపంచకాంతికి తో డ్యడుటపరము అందుకు కలియుటచేతనే రాజులదు. సము ద్రమున ఉపద్రవము లేకుండజేయుట మనకేగాక అందరికిని అవసరము. దీనిని మనము శత్రుభయము లేకుండ నౌకాదళమును నెలకొల్పి సాధించవలెను.

సింగపూ నౌకాశయముండవలసినదనే సమర్థించి నౌకా శయముండవలెననియు కిట్టినివారు ఎవరో జపానుకు దీనివలన ఉపద్రవము గల్గునందురుగాని మరెవరును అనబారనియు బ్రిటిషునుగారు డెలియడేసిరి.

ఇండియా సర్వ సేనాధిపతి

కర్నలు రెపింగ్సు

అస్ట్రేలియావారును డ్యుక్ సేనాని నియమించుటెం తయు యుచితముగ నున్నదనుచున్నారు.

బర్క్లెన్ హెడ్ ప్రభి

సతీసమేతుడై మెదీరాకు బోజాలమనియు శీతకాల ములో ఇండియాకు బోమలనియున్నదనియు డెలుపుచున్నది. ఇండియా మంత్రిగనే బర్క్లెన్ హెడ్ ప్రభుడునువో ఇండి యాకుబోవుట బడదు. అయితే ఏవినిమీద ఇండియాకు బోవు ముందు? రాజప్రతినిధిగ నియమించబడు ననుటకేది నిదర్శన మని మార్క్సింగ్ పోస్టుపత్రిక వాకొనుచున్నది. ఏవో గొప్ప రాచక్రియమునకు సంబంధించిన మార్పుగలుగనున్న దనుచున్న యది.

లండన్, మార్చి 20:—రాత్రి 1-20 శీతకాలములో ఇండియాకు బర్క్లెన్ హెడ్ ప్రభువు రాదని నిశ్చయముగ డెలియచున్నది.

ముసోలినీ ప్రకటనము

లండన్, మార్చి 23:—ప్రాంశుకు శత్రుభయము లేకుండ జేయుటకు ప్రాంశు తెలుపకుండ బ్రిటనుతో ఒడంబడి కను జేసికొనెదమని ముసోలినీగారు బ్రిటనుకు తెలియజేసినట. ప్రాంశు కేసంగతిని బ్రిటను డెలియడేసెనని తెలియచున్నది.

ప్రాంశు - ఇంగ్లండు

చాంబర్లెను హెరియటుగారి సంభాషణలు

రీపెల్లు, మార్చి 22:—లండనులో (వెంచి రాయబారి బ్రిటిషునిధానమునుగూర్చి ప్యారిసులో జరిగిన సంభాషణనుందు నువ్యక్తము గానందున అమిగిలినదానిని పూర్తిగ డెలియడేసెన టట. జర్మనులునుచించిన ఏర్పాటులనుసరించి ఒడంబడికను జేసికొనువిషయమై సభజరుగవచ్చుననుచున్నారు. కాని ఇం గ్లండు ప్రాంశు ఇంతవఱకు డెల్లినుకు ప్రత్యుత్తరము నీయుటకు సంసిద్ధముగలేదు. ఆగ్లోప్రేంచి సంభాషణ లెనవివర ఆంగ్లో జర్మనీ సంభాషణలయినవివర ఆలో చించెదదనుచున్నారు. ఉభయత్రా ఏదైన అనుకూలముగ ఏర్పడిన సభ సలోన్సుఖతను గాంచవచ్చును.

ఎట్టివరకులను గోరకనే జర్మనీ జాతిసమితిలో జేరు నని డాక్టరు ప్రేస్టెక్ గారి యువన్యాసము డెలుపుచున్నది. ప్రైవేకనిర్బాధములే ఇంతవరకు తమకధ్యంతరముగ ఏర్పడెనని ప్రేస్టెక్ గారు రనిరట.

జర్మనీ - జాతి సమితి

జాతిసమితిలో జేరుటకు జర్మనీ ఎట్టివరకులను నియ మించదని తెలియచున్నది.

పొగయోడ గట్టెక్కుట

పోర్టుగూడా, మార్చి 23:—ముస్సీలా నౌక గట్టె క్కెను. ప్రయాణికులను మార్పుటకు ఏర్పాటుజేయుచున్నారు. అందరును దిగిరి.

ఈజిప్టులో మత్తుపదార్థములు

ప్రభుత్వపరిశీలనము

కెయిరో, మార్చి 22:—మత్తుపదార్థకాసనముల నల్లం ఘించువారికి మూడు సంవత్సరములు శిక్షను 300 పౌనుల జరి మానాను విధించెదరట.

భారతశిల్పి కారుని గౌరవించుట

మనీంద్రధానుగారిని రాయలు స్కాటిషు పరిషత్తు వారు సభ్యునిగ జేర్చుకొనిరి. స్కాటిషు ప్రజలు భారతీయుల ఆశ్రయములను ప్రుంచివేయరనియు ఇది ఇండియాకు గౌరవ ప్రదమనియు బోనుగారు తెలియజేసిరి.

నకేలియను చమురుగనులు

సింక్లేసు సదుపాయము

రద్దుజేయవలె ననుట

మాస్కో, మార్చి 22:—మాస్కో జిల్లాలోగూడలే నేడ. ఉత్తర నకేలియను చమురుగనుల శౌకర్యములను రద్దుజేయు విషయమై ఆలోచించిరి. కంట్రాక్టుకు భిన్నముగ ప్రవర్తించి నందులకు కంట్రాక్టుకు రద్దుజేయవలెనని వాది న్యాయవాది గోకెను. అది చెల్లదని తీర్మానించవలెననిరి. కంపెనీ నష్టపరి హరము నిచ్చునటులజేసి కంపెనీపై జరిమానాను విధించవలెనని గోరిరి. కంపెనీవాదము చెల్లదగదనిరి. కంట్రాక్టు కాలమున జపాను సకేలియా ఆక్రమణ లున్నటుల కంపెనీకి డెలియననిరి. ప్రతివాదులు వాదుల వాదమంతయు తప్పనియు తొము కంట్రా ట్టుకు భిన్నముగ ప్రవర్తించలేదనియు వాదించిరి. వాయిదా జేయబడెను.

సార్వభౌమ దంపతులు

లేగారను జేరిరి. బ్రిటిషుకాన్సులు సత్కరించెను. ముం దు ఎక్కడకు బోవునది తెలియదు.

వైప్రెసు ప్రభువు ఆరోగ్యము

రీపెల్లు, మార్చి 22:—ఒక మోసరుగ నున్న నైప్రెస్ ప్రభుని ఆరోగ్యము భయంకరముగ నే యున్నవనుచున్నారు.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

ఆటంకాలు

మంత్రులజీతములు త్రోసివేయబడెను

ప్రభుత్వపు రాజనీతిని ద్వంద్వపరిచాలనను

తీవ్రముగ సేనుగుప్తాగారు ఖండించిరి

సి. ఆర్. దాసుగారి గంభీరోపన్యాసము

కలకత్తా, మార్చి 23:—నేటి తెంగాలు రాష్ట్ర శాసన సభయందు మంత్రుల జీతములు త్రోసివేయబడెను. 69 మంది సభ్యులు జీతములను త్రోసివేయటము 6కి సభ్యులు జీతములగ్రాంటు చేయవలసినదనియు వోటు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

వివరములు

కలకత్తా, మార్చి 23:—తెంగాలు శాసనసభ నేడు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. సభ్యులెల్లరూ సమావేశమనకు వచ్చిరి. తెండు శాసనసభ ప్రేక్షకులచే క్రిక్కిరిసి పోయెను. మంత్రుల జీతములపై సభయే రీతినివోటు గావించునో యని దెలిసి కొన కుతూహలై విశేషజనము బయటగూడిరి. మంత్రుల జీతములను గురించి విచారించుటకు బూర్వము వివిధ డిమాండులను డిగ్రీయగుటగాని త్రోసివేయుటగాని యిరువది తీర్మాములుగలవు. కాని యీ తీర్మాములు సభ్యులు ప్రతిపాదించలేదు. మంత్రులయొక్క ఉద్యోగుల జీతములను రూ 28,000 లనుండి రూ 127,998 లకు తగ్గించవలసినదని బాబునలిన రాజును సర్కారుగా రొక తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి.

ద్వంద్వపరిపాలన (క్రింద రాజకీయాభివృద్ధి గలగలేదనియు, వారికష్టమును గురించి ప్రాతమంత్రులు మట్టిమైన విచారణసంఘము నెదుట మొరటెట్టుకొని రనియు సర్కారుగారు దెలిపిరి. ద్వంద్వపరిపాలనను చేరయవకును స్వాధీనపడుచున్నాడు. నిర్విరుద్ధముగను, నిరుత్సాహపరులుగను వారుగాంచుచున్నారు. ద్వంద్వపరిపాలన మంకను వర్తింపజేయుట కొంత మాత్రము సబబు గన్పించదు. వెనుకటివలెనే యిప్పుడును పకు బలమే బహిరంగముగ రాజ్యమేలుచున్నది. సంస్కరణములొరకు ములముల మాడుచున్న తెంగాలు ప్రజల ఆశయములు స్వల్పపు కఠవుబడెనుల నిచ్చుటచే వారలను సంత్వప్తిపరచజాలవు.

మంత్రులజీతములను కాంక్షను గాకుండ చేయుటచే ప్రజలకు ప్రభుత్వపు విధానమునందు గలశోత జూపుచున్నారని అని దాని ముద కంకరరాయి గారు దెలిపిరి.

జె. యన్. సేనుగుప్తాగారు

తీర్మానమును బలపర్చుచు, వెనుక రెండుపర్యాయములను మంత్రులజీతములను త్రోసివేసినందున స్వరాజ్యవాదులపై మోపబడిన అపవాదము జె. యన్. సేను గుప్తాగారు సమాధాన మిచ్చిరి. మంత్రులజీతములను త్రోసివేయుటకు సాంఘిక విభేదములు గారణమనక మొదటికారణముగ జూపుచున్నాడు. సాంఘిక విభేదములు గాని సాత్త్విక సమస్యలు గాని స్వరాజ్యవాదుల కార్యక్రమమును జరిగొల్పుట లేదు. వోటులను సంపాదించుటకు ప్రతిపక్షులు ఇట్లు యెత్తు యెత్తిరి. ఈ అపవాదమును చేయువారి యీశ్వరము గావించుచున్నాడు. ద్వంద్వ పరిపాలనను నాశనము గావించుటకు ప్రయత్నించుచున్నా రొకడువ్యక్తియై అనకరించుచున్నారనుట రెండవ అపవాదము ద్వేషముచే ప్రేరితులై ప్రతిఘటనము గావించుచున్నారని ప్రపక్షులు మనలను నిందించుచున్నారని భారతీయులయొడ పాలకులను బలపరిచుచున్న అసహాయపద్ధతిని బహిరంగమున స్వరాజ్యవాదులు పోరాడుచున్నారు. పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగులనున్న యింగ్లండునందుండి దిగుమతియగుచున్న అశుభనరహితులగు యువకులొరకు ప్రత్యేకింపబడుచున్నవి. ఆపక్షులగు యింగ్లండుయువకులు అనుభవపద్ధతులను దిక్కులను జయించగల శక్తిసామర్థ్యములు గలట్టి సర్ జె. సి. బోను సర్ సి. సి. రేయం వివండితుల దలపై నెక్కుచున్నారు. జాతీయదురహంకారముచే ప్రేరితమగు సంతకర కిషి డిప్పుడు. ఒక పక్షమువారు గర్వింపబడుచు మరొక పక్షమువారు శానులగు నుండవలసియున్నది. చర్చయింకను జరుగుచున్నది.

దేశబంధు దాసుగారి ఉపన్యాసము

నే నవారోగ్యుడనై బాధపడుచున్నను సభ్యులయెదుట నన్ను తీర్మానముపై ఒకటి రెండు మాటలు తప్పక చెప్పవలసి యున్నది అని దేశబంధు సి. ఆర్. దాసుగారు అభ్యర్థించిరి. సాన్నేహితులు గొందరు ఫజ్జల్ హక్కుగారి ప్రసంగమును దీవనముగ ఖండించిరి. వారిద్వక్వమునకును సాదృశ్యమునకును విశేషముగ భేదముగలదు. కాని వారిస్థితియేల అంత దుర్భాగ్యము గ నున్నదని యెంచబడుచున్నది. నాకు దెలియుటలేదు. వారి అభిప్రాయములతో నేనేకీర్తించవలయుననియు వారిస్థితి నాకర్థమగుచున్నది. జాతీయనిర్మాణమునకై ప్రయత్నములు గావించవలయుననియు, ప్రజల సౌకర్యములకొరకును పాటక ప్రజల లాభముకొరకును గృహీ సల్పవలయుననియు, మొదలగు అంశములను దెలియెట్లో ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును గొనసాగించవలయునని యెల్లరునేడు ప్రసంగించిరి. స్థిరముగ వ్యవస్థయున్నగాని స్వల్పలాభములైనను ప్రజలకొదగూడనని ఫజ్జల్ హక్కుగారి అభిప్రాయము. (వినుడు, వినుడు) తీర్మానమును నేను బలపర్చుటకు కారణములులేదు. అది విమర్శన కరిగించెదను. కాని ఫజ్జల్ హక్కుగారి అభిప్రాయము నాకు బోధపడుచున్నది. వారి అభిప్రాయములకు నేను వారిని గౌరవించుచున్నాను. కాని అందుచే ఫజ్జల్ హక్కుగారి నేలకనిముగ విమర్శించవలయునో నాకు దెలియుటలేదు. కాని ఫజ్జల్ హక్కుగారి అభిప్రాయము నాకు గ్రాహ్యమైనచో సర్ ప్రోవాసు చంద్ర మిత్రుగారి అభిప్రాయముల నాకు దురవగాహములుగ నున్నవి. (వినుడు, వినుడు) ఇంతకు సర్ చంద్రమిత్రుగారికెట్టి అభిప్రాయములు గలవు. హక్కుగారికి ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునందు తూజాపోలేదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము సర్ ప్రోవాసుగారికి గిట్టును.

సర్ ప్రోవాసుచంద్ర మిత్రుగారి సందర్భావస్థ అస్వాభావికమైన ద్వంద్వపరిపాలనమును పలుమారులు సర్ చంద్ర మిత్రుగారు ఖండించిరి. నేడును సహితము దానిని ఆయన నిరసించెను. మట్టిమైన కమిటీయెదుట వారొసంగిన సాక్ష్యమును నేను క్రోడీకరించుచున్నాను. “ద్వంద్వపరిపాలనము అపజయ మొందెనని నా దృఢాభిప్రాయము. ద్వంద్వపరిపాలనను కొనసాగించుటయందు పెక్కు-చిక్కులు భావియందు సంప్రాప్తమగును. నేను అనేక సార్లు ముఖతః ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును నిరసించితిని” ఇదియే ఆయన నేడును దిగి కాసనభయం దెలిపిరి. ఏదియో దానిని దెలియక ప్రధానమాత్రమని నాయన చెప్పుచున్నాడు. కాని నేను ఎల్లప్పుడును ద్వంద్వపరిపాలనను నిరసించిననీయు ద్వంద్వపరిపాలనయందు నాకు క్యాసముపోలేదనియు, ద్వంద్వ పరిపాలనను నడుపుట దుస్తరమైనదైనను దానిని నడుపప్రయత్నించెదననియు చెప్పువారు యేనూత్రమాధారముజేసికొని ప్రసంగించుచున్నారో నే నెరుంగ గోరుచున్నాను. (వినుడు, వినుడు) వారివాదనయందలి తర్కము నాకు బోధపడుటలేదు. మీరు ద్వంద్వ పరిపాలనను నిరసించునెడ మాటలయందు మాత్రమేగాక ఆయాఖండములు క్రియారూపము దాల్చులయును. మీరు నేడిమ్యవోటు ప్రభుత్వమునకు మీ అభిప్రాయములను నూచించుచుండును నేను ద్వంద్వపరిపాలనను ఖండించినను నేను దానిని వినియోగింపదలచుచున్నా ననిన యెడ మీరు దాని ఖండించుట సమంజసముగాదు ఖండించుటకు మీకర్హత లేనప్పుడు మీరు ద్వంద్వపరిపాలనను నిరసించునప్పుడు దైర్ఘ్యము మావపునకలె నిలిచి నేను దానిని ఖండించుచున్నానని స్పష్టముగ చాటింపుడు నేను ద్వంద్వపరిపాలనయందు విశ్వసించుటలేదు గాన నేను దానిని తీవ్రముగ నిరసించి దానిని నిర్మూలము చేయదలచితిని. ఈ ద్వంద్వ ప్రభుత్వదేశమున కెంతమాత్రమును లాభకరమైనదిగాదు. నానలె సర్ ప్రోవాసు గారు అపలంబించినయెడ వారిస్థితి నాకు గ్రాహ్యముగ నుండును.

స్వరాజ్యవాదుల దృక్పథము

నేడేగాక యెల్లప్పుడును స్వరాజ్యవాదుల దృక్పథము తీవ్రమైన నిరసనలను దూషణలను గురియగుచున్నది. అట్టి విమర్శలకు నాన్నేహితులు కినుక వహించవలయుట నాకాశ్చర్యము గల్గించుచున్నది. విమర్శకులు స్వరాజ్యవాదుల విధానమును సరిగ గ్రహింపజాలరెదని వారివిమర్శలు రుచువుచేయుచున్నవి. వివాశమే మా ఆదర్శమని విమర్శకులు చెప్పుచున్నారు. ఇట్టివిమర్శకులెంత అనితేర్యమును జూపుచున్నారో చెప్పుట సాధ్యముగాదు.

మేమేల నాశనము గావించవలయును? మేమేదియోలగింపవలయునని యత్నించుచున్నాము! నిరర్థకమైన యీ రాజకీయ విధానమును అంతమొందించవలయునని మేముగోరుచున్నాము. జయప్రదముగను ప్రజలకు లాభదాయకమగు విధానము గావలయునని మేము ద్వంద్వపరిపాలనను నాశనమునకు సంకల్పించితిమి. ప్రజాబాహుళ్యమునకు విశేషలాభము క్రమగు రాజకీయ విధానమును స్థాపించుటకు మేము ప్రయత్నించుచున్నాము. ప్రస్తుతమును నందుగల విధానములను ప్రజాబాహుళ్యమునకు స్వల్పముగ నైనను లాభము చేరుగలమని మీరహ్వాదయముచే చేతులుంచి తెల్పులం? మీరేమిచేసితిరి? ఈవిధానము మాడుసంపత్త్యము లమలనందు ఉన్నప్పుడు సర్ ప్రోవాసుగారు మంత్రులలో నొకరుగా నున్నాడు న్నారు. ప్రజాబాహుళ్యముయొక్క స్థితిగతు లేవిధమందైనను చక్కబడెనా? విద్య అధికముగ వ్యాపించెనా? ఆర్థికముగ వారిస్థితిగతులు చక్కబడెనా? లేదు. మీరట్లుగావించుటకు మీకధికారములేదు. మీకధికారములేదను అంశము మీరెంగిన విషయమే. ప్రస్తుతపరిస్థితులందు మీ రేమియు ప్రజాపితృసౌకర్యముకొరకు చేయజాలరు.

ఇది యొక్క చక్కనిపదలి

ఇది అంతయు వట్టిబూటకము. ఒకమూల మంత్రులు ప్రజలకు తరవాదులు. సామ్యులేటడ వారేపనులను జేయజాలరు. కాని సామ్యు రిజర్వకాఖాధికారుల హస్తగతమందు గలరు, ప్రజాబాహుళ్యమున కుపయుక్తములగుపనులు ప్రభుత్వము గావించుటలేదని ప్రజలు దెప్పినయెడ, మీమంత్రులతో ఈవిషయమై చెల్లుడని ప్రభుత్వము సమాధానమిచ్చుచుండును. ఇది బహుచక్కని విధానముగ నున్నది. (వినుడు, వినుడు) ప్రజాయత్నముచేయబడిన కాఖలు ప్రభుత్వము వశము గాంచుకొనునని మమ్ము బెదిరించుచున్నారు. ఈకాఖలు ప్రభుత్వము పరిపాలించినయెడ మీకు సంభవించునట్టి మేమిటని నేను చెబువగోరుచున్నాను. మంత్రులెంత చేయగలిగిరో వారును అంతమాత్రమే చేయగలరు. అందుచే ప్రజలయంద సంకల్పి బయలుదేరినచో వారు ప్రభుత్వమునె ప్రశ్నించెదరు. ఈకాఖలను ప్రభుత్వము పరిపాలించుటకు బూనుకొనునప్పుడు బాధ్యతలనుగూడ నహించుచున్నది. ఇప్పుడు మంత్రులెప్పుడు సమాధానములు అప్పుడు ప్రభుత్వమే ప్రజలకు దెప్పవలసియుండును. వారెప్పుడుచేయజాలరు. వారేమియుచేయజాలరు. ఏమిచేయుటకును వారివద్దసమయలేదు. ప్రజలకులాభములను గావించుపనులను చేయుటకుమంత్రుల కవకాశములేదు. అయినప్పటికిరి, వాగూడెండుమగు శబ్దాలులతో బిలువబడుచున్నట్టి జాతీయనిర్మాణకాఖలు వారిహస్తగతము గావించితిమిని ప్రభుత్వము చెప్పుచున్నది. ప్రజలకేమియు ఉపకారములనుగాంచుటకు వీలులేని విధానమును నీ వేల నాశనముగా వింపవలయునని నన్ను ప్రశ్నించినయెడ నా ప్రత్యుత్తరమిదియ. కూలిపోవుచున్న యింగ్లండ్ని నాశనముగావించి సౌందర్యమైనసాధమును నిర్మాణింపదలచితిని. (హర్షధ్వనులు) స్థూలక్రమము గావించిన శిథిలమగు గృహమును నాశనము గావించకయే నాస్థలమందు రమ్యమైన సాధమును నిర్మించుటెట్లు? నాశనము చేయకయే నూతనహార్యము నిర్మింపవలెను. కాబట్టి ప్రతిపక్షుల విమర్శలందర్శములేదు. నాశనమంభిలాషగలిగి స్వరాజ్యవాదులు నాశనమును గావించ సంకల్పించుటలేదు. ప్రతిఘటనమే మాతర మాపధియని చెప్పుటచే ప్రతిపక్షులు ఆత్మవంచన లగుచున్నారు. నిర్మాణముగావించుటకు మేముశాసనము గావించదలచుచున్నాము. నిర్మాణముగావించుటకు లెరుగానులభించుకొరకు మేము ప్రతిఘటనము సూచుచున్నాము. ఇది బహుమూల్యమైన నూత్రము. ఇది యేల నామిత్రులకు గ్రాహ్యముగటలేదో నాకు బోధపడకున్నది.

చారిత్రీయతౌర్యాణము

ప్రాపంచిక చరిత్రను బ్రశ్నింపుడు. ఇంగ్లాండు చరిత్రను జూడుము. ఈమార్గమునె వారును అలంబించిరి. ప్రతిష్ఠంభనమార్గము అవలంబించకయే యేజాతీయము అధికారమును జేపట్టలేదు. వారు క్రూరపద్ధతిని ఆర్థికదాయకమగు విధానమును యింగ్ల షువారొకప్పుడు వారిజాతీయ జీవితమున నెదుర్కొనిరి. కాని యింగ్లాండున కొకపద్ధతిమాత్రమే సరిపోయెను. ఏలనన, వారాపద్ధతి అనుకరించుటచే న్యేచ్చ నొందగలిగిరి. న్యేచ్చసంపాదించుట కింగ్ల షువారలంబించిన విధానమే స్వరాజ్యవాదుల లంబించుచుచే మన ప్రభుత్వమువారు సహించవలయున్నారు. స్వరాజ్యవాదులను నూపించుచున్నారు. వారిపై గుర్రాభిప్రాయములను వ్యాపించుచున్నారు. వారలను దూషించుచున్నారు.

మరియు మూల

నా కిదిమీద ఆ చూపునకు నున్నదిగాని యింక నొక్క
మాట చెప్పి విరమించెదను. నన్నొక్క రోజు ప్రశ్న వేసిరి. ఆ
ప్రశ్న యిది. ప్రభుత్వమునకు సహకారము చేయుటకు గురించి
నా పోనాను ప్రభుత్వము కొండంతవరకును బాగడిరి. సహకా
రము చేయుటకు నేను విముఖుడను గానని యిదియు నేయ్యి
సార్లు నేను చెప్పితిని. కాని ప్రభుత్వమునకు సహకారము
జూపుట యీ రాజకీయవిధానమందు సాధ్యము కాదు. వినుడు
వినుడు, సహకారమున దాస్యమా? ప్రభుత్వమేదియైన అధి
కారము నుత్పజించుచున్నదా? అన్నియు వాని పిడికిటియందె
ఁగించుకొనవలయునని కోరుచున్నాను. భారతీయులు యింగ్లీషు
వారితోకలెట్టుకొని తిరుగవలయునని సహకార కల్పము
న కిర్లము. సహకారకల్పమున కర్థ మిదియని నాకు చెలియదు.
న్యాయమగురితని నన్ను సహకారము చేయు మనికోరిన నేను
జేసెదను. న్యాయమగు సహకారము యీ దినములలో అరుదు
గనున్నది. దీనికి కారణము యీ కృత్రిమవిధానమున ద్వంద్వ
ప్రభుత్వమే. విధానమును సంస్కరించినచో ప్రక్రమమును యి
చ్చిపుచ్చుకోలు లుండును. భారతీయులకష్టములను దోలగించ
వలయుననియు, భారతీయుల హక్కులను గుర్తించవలయునని
యు అంగ్లేయప్రభుత్వమునందు మార్పు ఉదయించినప్పుడు
న్యాయమగు సహకారము ఉత్తయి దేశములినుధ్య పాడనూ
పును ప్రస్తుతము యీ ఉభయసంఘముల స్థితి యెట్లుగలదు?
అట్టికోరికయే అంగ్లేయులకు లేదు. స్వేచ్ఛ కావలయునని భా
రతీయులు గోరుచున్నారు. వారిమొర లరణ్యకోదన మును
న్నది. స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు మనము గావించు
ప్రతి ప్రయత్నమునకును అంతరాయములు గలిగింపబడుచున్న
వి. దేశము క్రికొరకు మనము గావించు ప్రతిప్రయత్నమును
నేరముగ భావించబడుచున్నది. ఇట్టిపరిస్థితులందు నన్ను ప్ర
భుత్వమునకు సహకారము చేయవలయు నని కోరెదరా?
నేను చేయవచ్చునని మీరు యలచున్నారా? ప్రస్తుతపరిస్థితు
లందు న్యాయమగు సహకారమునకు తావులేదు. కాని సహ
కారమునుచేయుట యన స్వరాజ్యవాదులకు గిట్టనని మాత్రము
మీరు చెప్పుటకు నేను అంగీకరింపను. సహకారమును జూపు
టకు స్వరాజ్యవాదులు సిద్ధముగనున్నారు. గౌరవనీయులగు
వ్యక్తులవలెవారు సహకారమును జూపెదరు. గౌరవనీయులైన

ప్రభుత్వములోను, ప్రజల లాభమునుగోరు ప్రభుత్వములోను
స్వరాజ్యవాదులు సహకారముజూపెదరు. (హర్షధ్వనులు) అట్టి
ప్రభుత్వము నెడ సహకారము జూపుటకు స్వరాజ్యవాదులు
సిద్ధముగనున్నారు.
ద్వంద్వపరిపాలనపతనప్రతిఫలము
ద్వంద్వపరిపాలనను నాశనము గావించుటచే ప్రతిఫల
మేమి సంభవించునని యొకమిత్రుడు నన్ను బ్రశ్నించుచున్నా
డు. ప్రాచీనకాలమున కొక ఋషిని ఒక శిష్యుడు వేసినప్రశ్న
నాకు స్మరణకు వచ్చుచున్నది. శ్రీ కృష్ణ భగవానుని
జూచుటచే లాభమేమియని శిష్యుడు ప్రశ్నిం
చెను. శ్రీ కృష్ణుని సందర్శించుటచే గలుగు
లాభమే కృష్ణుని సందర్శించుటచే లభించును. మనకొక చక్కని
రాజకీయవిధానము గావలయును. గౌరవనీయులగు దేశీయులు
ప్రజలలాభముకొరకు శృషిచేయుటకు నొకవిధానము గావల
యును. ద్వంద్వపరిపాలనను నాశనము గావించుటచే మనో
పారమును రాజకీయసాధము నిర్బంధ నవకాశము చిక్కును.
మిశ్రాతీయదురహంకారమును మరచి, దేశీయుల లాభములను
గుర్తించి, మీదురభిప్రాయములను దీసివేచుకొని, ప్రభుత్వము
ప్రజలకొరకు బుట్టినదని గుర్తించినయెడ రాజకీయ సాధనిర్యా
ణము బహుకష్టదాయకము గాదు. ఇందుకొరకే ద్వంద్వప్రభు
త్వమును నాశనము చేయవలయును. పరిస్థితులు మారునప్పుడు,
ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నాశనమైనపిద మీరేమి చేయవలచితిరి?
ఈప్రశ్న తిరిగి వేయబడినది. మీకు గావలసినది మేము
చేసెదమా, మాకక్కరలేనిది మేము చేయ ప్రయత్నించునని
నేను చెప్పుచున్నాను. ఇందులో రహస్యములేదు. గభవారు
తీర్మానమునకు పరితికూలముగ వోటులిచ్చినను స్వరాజ్యవాదులు
వైఖరి యిదియే. ప్రస్తుత విధానము చక్కగ లేదు. గౌరవనీయు
లైన స్వరాజ్యవాదులు ఈవిధానమునెడ సహకారము జూప
జాలరు.
తీర్మానా సంతరము
తీర్మానము ఆమోదించబడినపిద మీరు యేమి కార్య
క్రమ మవలంబించెదరని చెలియగోరుచున్నాను. ప్రభుత్వ మవ
లంబించుటకు రెండుమార్గములు గలవు. ప్రజాయత్నముకాబడిన
కాఖిలను ప్రభుత్వము తిరిగి స్వాధీనము గావించుకొనెదరు.
ఇట్లు వారవలంబించినచో నాకు బరమసంతోషము. పొరం
బించినవారి నెత్తిపై బాధ్యత యీ విషయపద్ధతి
జలన సంభవించు ప్రతిఫలము పడును; లేదా ప్రభుత్వము కా

వనసభ నెత్తిపై తిరిగి ఎన్నికలు గావలయునని తీర్మానించె
దరు. అట్లు గావించినచో ప్రభుత్వమువారివలె స్వరాజ్యవాదు
లధికసంఖ్యాకులుగ కాననసభ్యు లయ్యెదరని నేను దలచు
చున్నాను. (వినుడు, వినుడు) ఇట్లు గావించుట మనకులాభమే.
ఈరెంటియందేదియో యొకటి సంభవించవలయును. తరువాత
దేశము గలదు. ఈదేశమును కాననసభయే మహాసంస్థగ నా
న్నేహితు డెంచుచున్నాడు. అది కేవలము పారభాటు.
ఇంగ్లాండు నందలి కాన్సర్వేటివు ప్రభుత్వము
భారతీయుల బెదరింపులకు భయపడదని ఒక
మిత్రుడు చెప్పుచున్నాడు. ఆసంగతి నాకు చెలియదు. వారిని
భయపెట్టుట నా కష్టములేదు. కాని కాన్సర్వేటివువారులే
నను ప్రజాభిప్రాయముగలదని గుర్తించెదరనియు,
ప్రజాభిప్రాయమును తుదకు గౌరవించవలయుననియు దలచెద
రని నేను దలచుచున్నాను. ఇంగ్లాండునందలి ప్రభుత్వము కా
న్సర్వేటివుగాని, లిబరలుగాని, కార్మికప్రభుత్వమైనగాని నా
కు ఎంతమాత్రమును జోక్యములేదు. ప్రజాభిప్రాయమును గౌర
వించవలయునని నేను గోరుచున్నాను. ఆప్రజాభిప్రాయమును
పలమారు దేశీయులు వ్యక్తము చేయవలయును. ప్రపంచము
దే ప్రభుత్వముగాని, కాన్సర్వేటివుగాని, లిబరలుగాని, కార్మిక
లుగాని ప్రజాభిప్రాయమును బాలకాలము తృణీకరించబారదు.
(దిర్ఘ హర్షధ్వనులు.)
చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:—, 21/11/34
పతిరాధాయణస్వామి చెట్టిగారు తమతండ్రిగారి గౌరవార్థమై
నీదలకు 70 మందికిగాక 100 మందికి అన్నముబెట్టుటకుగాను
శ్వతనిధిక్రింద నూరురూపాయలవద్ద మెంటు ప్రామిషరీస్టు
రెండు నూటికి రిక్త చొరవడివచ్చునని నిచ్చినటుల సమాజకార్య
దర్శి తెల్పుచున్నాడు.
బీహారురాష్ట్రీయ ఆర్టింగు గవర్నరు
గర్ హ్యూమెక్ ఫర్నెట్ గారు నియమించబడిరి.
పాట్నా, మార్చి 28:—మార్చి 27-వ తేదీయందు బీహా
రు ఉత్కళరాష్ట్రీయపు గవర్నరుపదవిని సర్ హ్యూమెక్
ఫర్నెట్ గారు వహించెదరని నొక ప్రకటనవెలువడినది. సర్
హ్యూమెక్ కాలీచేసి పదవిని యం. ఐ. యం. హేమండుగా
రు అలంకరించెదరు. గ్రాంపి డిప్యూటీ కమిషనరైన సిప్రసు
గారు హేమండుగారి స్థానమందు ముఖ్యకార్యదర్శిగ నుండె
దరు. (ఆ. ప్ర.)

తపాలపెట్టె నెం. 1202 రు

తంజివిలాసము:—“లుక్ లైట్.”

ది ఇంపీరియల్ ఆయిల్ కంపెని ఆఫ్ ఇండియా,

హెడ్ ఆఫీసు:—నెం 12, సెకండులైనుబీచి మద్రాసు.

మెన్బర్సు ఫోర్ ఏజన్సీ యు. ఎస్. ఎ. కంపెని నెం 160 రు కిరసనాయిలు,

ఇతర లాబ్రి కేటింగు చమురులకు ఇండియాకు ముఖ్య ఫోర్ ఏజెంట్లు

ఈదిగువ తెలుపబడిన జిల్లాలలో సబ్ ఏజెంట్లు కావలెను:—

- గంజాము, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, కృష్ణా, గుంటూరు, చెంగల్పట్టు, తంజావూరు, దక్షిణార్కాడు, సేలం,
- రామనాథపురము, తిరునల్వేలి, కోయంబుత్తూరు, తిరుచినాపల్లి, మధుర, ఉత్తరార్కాడు, చెన్నపురి, చిత్తూరు,
- కర్నూలు, బెల్లారి, అనంతపురం, కడప.

ఈదిగువ తెలుపబడిన స్థలములకు ముఖ్య ఏజెంట్లు, సబ్ ఏజెంట్లు కావలెను.

నెల్లూరు, ఈ రాజధానిలో నున్న స్వదేశసంస్థానములకు

వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

Rm. Ar. Rm. Arunachalam Cheltiar,
Sole Proprietor of:—

The Imperial Oil Co., of India,
MADRAS.

వైకంఠస్వామి విజయము

ప్రభుత్వము నిర్బంధపుటాజ్ఞను వచ్చేనెల 7వ తేదినండి రద్దు చేయును.

మహాత్ములకు సంస్థాపమునకు జరిగినయొడంబడికలు

మదరాసు, మార్చి 24:— ఆసాసియేటెకు ప్రచురణ కాగిత గాంధీమహాత్ముడు తనకును, తిరువేండ్రము పోలీసుకమిషనరు పిట్టగారికిని జరిగిన యీక్రంది యంత్రప్రత్యుత్తరమును బ్రకటపార్థము బంపిరి.

మహాత్ముని పీఠిక

“ఈయంత్ర ప్రత్యుత్తరములను బ్రచురపార్థము బంపునపుడు, ముయిరువురకును సంఘటిలిన నిర్ణయము వైకము సమస్యయందు ప్రభుత్వమును చేకూరినదని నిర్ణయించుట మాత్రమే యవసరము. దాడికడముగ గల్గింపబడిన యంత్రాయములు దీనివేసినప్పటికి, సత్యాగ్రహాలు హద్దుమీరకుండుటయు, ప్రభుత్వపునిగ్ధంభపు టాజ్ఞనుదీసివేయుటను, సంపూర్ణ కౌర్వన్య రాహిత్యమును, సత్యాగ్రహాల లేవనెత్తమునకై బోరాడుచున్నారో యట్టి సంస్కరణమునకు ప్రభుత్వము సుముఖులయినటుల సుస్పష్టమగుచున్నది. సత్యాగ్రహాలు గావించిన యీ శబ్దలిని, విశోభులుగూడ గమనించి తాము గూడ కొంత భారాశతను వహించుకొని నమ్ముచున్నాను.” మో. క. గాంధీ.

గాంధీమహాత్ముడు, ఆల్యాయినండి మార్చి 18 వ తేదీన తిరువేండ్రము పోలీసు కమిషనరు కు వ్రాసిన యంత్రము.

“వైకములోని దేవాలయమునకు దీసికొనిపోవు మార్గముల కడ్డంకులను దీసివేయుటను గూర్చి మన యిద్దరకు జరిగిన సంభాషణనుసరించి నేగ్రహింపగలసంవర్ణమిది. దేవాలయమునకు చుట్టునున్న మార్గముల స్పృశ్యులు గూడ నడచుటకు పీలు గనుండులెనను విషయమున ప్రభుత్వము సంస్కర్తలు నేకాశయాలేమిబుద్ధియందు సత్యాగ్రహాలు ప్రభుత్వనిశ్చయము బయలుపడెదలలోపల దాడికడముగనుండు యడ్డంకులు లేకపోయినను హద్దుమీరకుండుట నాహద్దుతమగు కోరిక నెఱవేరునని గలదు. ఈయడ్డంకులందుటలన ప్రభుత్వము గూడ తమయాశయముల పట్టానుభూతులై యున్నారని పొరబడుటచే భాందముల యభిప్రాయము బలముగనున్నదని మీరు జెప్పుచున్నారు. నేను గనుక మీరు నూచించుటలు హద్దుమీరరని హామియివ్వగలిగినచో ప్రస్తుతము మీరేయంత్రపులంబట్టి ప్రస్తుతచర్య నవలంబించుచున్నారో యాయాజ్ఞలం గూడ రద్దుచేయింపగలనని ధైర్యముబల్కుచున్నారు. సత్యాగ్రహాలు తమ పట్టును కొంత నెఱుగ వీడుటవలన, భాందముల హద్దుయందు పరివర్తనము గలుగునను మీ యభిప్రాయమందు నాగు సంపూర్ణ విశ్వాసము లేకపోయినను, మీ నూచనలోగల పదభిప్రాయము మాత్రము మెచ్చుచున్నది. కావున నీసూచనను పరిశోధనా పూర్వకముగ కొంతకాలముజూచుటకు సత్యాగ్రహాలకు సలహా నిమ్మలుకు సంసిద్ధుడనైయున్నాను. సత్యాగ్రహాలు కొంతదేమిన, వారి తిరువునసాఫల్యమును ప్రజాభిప్రాయము జెంపొందజేయుటయే. వారి యొద్దేకము భాందములను ద్రవీకంపటగాక, వారిని

సామ్యహద్దులచే దనుకై పునకు ద్రిప్పుకొనుటయే. వారి యొద్దేకము ప్రభుత్వమునకు చిక్కులు గల్గించుటగాక, వీలగునంతవఱకు ప్రభుత్వసానుభూతిని సంపాదించుటయే. కావున విందులో నూచింపబడిన నిర్బంధపుటాజ్ఞ విరహింపబడినదని చెలియుటతోడనే మీ నూచన ననుసరించుటకు సిద్ధముగనున్నాను. దీనివలన నివృత్తివలెనే, ప్రస్తుతసంఖ్యకు మించకుండ, తమ హక్కును స్థిరపఱచుకొనుటకు, హద్దునెఱుకు పోయి, నూలు వడుకుటయో, నిలువఁ బడుటయో లేదు. ఈమరతులములు నందున్నంతకాలమును వారెట్టి సందర్భములందును హద్దుమీరరు. ఒకప్పుడెప్పుడైన న్యాయాలయమునం దస్పృశ్యులయొక్క యీహక్కు స్థిరపఱుపవలసి వచ్చునెడల, తిరువాన్కూరు సంస్థానముయొక్క సాధారణ న్యాయమాత్రముల ననుసరించియే నేరము విచారింపబడునని యూహించుచున్నాను. కావున తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వముయొక్క సహాయముచే, ప్రజాభిప్రాయము నస్పృశ్యులపట్ల జెంపొందింపజేయ నూహించుచున్నాను. పుట్టిన మాత్రమునగాక, న్యాయాలయమందు మాత్రమే బహిరంగముగ పీఠులందు, నడువఁదగినదియు, నడువఁగూడనిదియు, నిర్ణయింపబడువలసినంతవఱకు వచ్చునటుల ప్రజాభిప్రాయమును సంగ్రహింపఁదలచితిని.

నేనిదికలలో నేనాచేజేయబడిన మూడు నూచనలనుగూర్చి యు విమర్శించి యున్నాను. ఆదేదన (1) కొన్ని స్థలములందలి సంచలనముకు ననుసరించి (2) పంచాయతీపద్ధతి (3) మార్గముల నుపయోగించ గూడదను వారిపట్టును సమర్థించు కౌన్సిలులను బరిశీలించి నిర్ణయించుట ఈపద్ధతులలో నొకదానిగాని యన్నిటినిగాని యంగీకరించుటను సాధ్యము.

నాతిరువాన్కూరు సంస్థాన సంచారము దన్నివిధములగు సౌకర్యములను గావించినందులకు నాహద్దుయపూర్వక కృతజ్ఞతల సర్పించుచున్నాను.

ఇట్లు
మో. క. గాంధీ.

తిరువేండ్రమునుండి పోలీసు కమిషనరు పిట్టగారు మార్చి 28 వ తేదిన, మహాత్మునికంపిఠంఠి.

మీరు వ్రాసిన 18 వ తేదీ యంత్రము ననుసరించి నిర్బంధపుటాజ్ఞ ఏప్రిల్ 7 వ తేదీ మంగళవారమునుండి, మిరంగిరించినతోడనే, రద్దుచేయఁబడును. దయయుంచి వైకంఠస్వామి హద్దుల నాతేదినండి మరతులప్రకార మాచరించుటకు గొరుడు”

వైకంఠికి మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము.

18 వ తేదీ యంత్రమును వ్రాసినటుల మరతుల నంగీకరించుటకు వైకము సత్యాగ్రహాలకు తంతునంపుచున్నాను. ఈ నిర్బంధపుటాజ్ఞ తొలగింపబడుననే నేనే నియితరనూచనలుగూడ నమ్ములానికీ వచ్చునని నమ్ముచున్నాను.

గాంధీ.

నోటిను

జాగ్రత్తపడుడు!!

జాగ్రత్తపడుడు!!

జాగ్రత్తపడుడు!!

పుదుచ్చేరిలోనున్న ఎస్. రామస్వామిపిళ్లెగారు ఇంపీరియల్ ఆయిల్ కంపెనీకి యజమానుడని తెలుపుచున్న వదంతిదేవుముతో తెలుపుచున్న శుద్ధ అబద్ధమని ఇందుకు సంబంధించిన వారి కెల్లరిని యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాను. ఏలననగా గతించిన మాత్రండ్రి, మారియూసాయి మొదలియార్, పైన తెలుపబడిన ఎస్. రామస్వామిపిళ్లె వీరిరువురునుచేరి వారికిగల సర్వహక్కులను, అధికారములను 28-12-1923 తేదిన దేవకోటలోనున్న మిస్టరు ఆర్. ఎమ్. ఏ. ఆర్, ఆర్. ఎమ్, శిరుణాచలం శెట్టిగారికి అసైన్ మెంటు డిడ్ మూలముగా యిచ్చివేసియున్నారు. గాన సదరు మిస్టరు ఆర్. ఎమ్, ఏ. ఆర్, ఆర్. ఎమ్. అరుణాచలం శెట్టిగారే ప్రస్తుతము ఇంపీరియల్ ఆయిల్ కంపెనీకి లోప్రొప్రియర్లు (పూర్తిస్వంతదారులు) గా నున్నారు. గనుక పైన తెలుపబడిన ఎస్. రామస్వామి పిళ్లెగారికి పైన తెలుపబడిన కంపెనీయందు ఏలాటి సంబంధములేదు. ఆయన చేయునట్టి ఆలోచనలేని చులవలన గలుగునట్లుములకు నే నెంతమాత్రమును శాధ్యుడనుగానని యిందుమూలముగా తెలియయచున్నాను.

మదరాసు
3-3-25

ఏ. ఎమ్. ఆర్. గ్యస్టామి మొదలియారు
గతించిన ఏ. మరియూసాయి మొదలియారుగారి కొనూరుడు ఎక్స్-ప్రిస్సిఫత్ భార్గవర్.

మదరాసు వార్తలు

మెయిట్ల ఆలస్యముగ వచ్చుట:—నేడు కల: త్రామెయిలు 1 గంట 40 నిమిషము లాలస్యముగను, మెట్టుపాళ్ళంమెయిలు 1 గంట 10 నిమిషము లాలస్యముగన వచ్చెను.

జగన్నాథ భక్త సభ, ఎఫ్.ఎం.బూర్:—తెనుగు ఈ గాది పండుగకుగాను సంగీత కచేరీ కోలార్ సహాదరించే 1925 సం॥ మార్చి 25 తేదీ బుధవారం సాయంత్రం 4-15 గంటలకు ఎఫ్.ఎం.బూర్ హోలోడు, “వేదవిలాస” గృహమున జరుగును.

శ్రీరాధాదరుల పాటకచేరీ:—శ్రీపు తెలుగుసంవత్సరాదిసందర్భమున తిరువల్లిశ్రీ సంగీతసభ యాజమాన్యమున శ్రీరాధాదరులగాత్రము పీఠ, ఫిడెలు పాటకచేరీ సాయంత్రము 4 గంటలనుండియు వెంకటాచలం చెట్టిపిడి గృహమున జరుగును.

రాకపోకలు:—మద్రాసుజిల్లా కమాండింగ్ జెనరలు ఆఫీసరు మేజరుజెనరలు జే. పాన్నకు లీ గార నేడు మెట్టుపాళ్ళంమెయిలులో మద్రాసువచ్చిరి.

తిరువాంకూరు దినాను డిల్ బి టి. రాఘవయ్యగారు నేడు తిరువనంతపురమునుండి మద్రాసు వచ్చిరి.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—మార్చి 21 తేదీ తో ఆంత్సమున వారమునకు వేయింటికి 45.6 సంవత్సరపు రేటు చొప్పున చనిపోయిరి. క్రిందటి వారము 45.2 చొప్పున చనిపోయిరి. 97 మందికి స్ఫోటకము పోయగా 40 మంది చనిపోయిరి. ఒక్కరకు కలరా తగిలెను. ఇతర జ్వరమువలన 36 మంది చనిపోయిరి. గతవత్సర మిదేవారములో 38.7 వంతున చనిపోయిరి.

రాయదుర్గము (బల్లారిజిల్లా) తాలూకా బోర్డు:—ఈబోర్డును రద్దుచేయుటనుగూర్చి వలదని చెప్పుకొనుటకై నిన్నను గవర్నరుగారివద్దకు రాయబారము వెవలియండిరి. పి. శివరావుగారు యం. యల్. సి. నాయకులుగ నుండిరి. రాజుబారులలో ఏ. రంగనాథమొదల్యారుగారు, మల్లేశప్పగారును. కే. రామారావుగారును, మరికొందరును గలరు. శివరావుగారు యీ బోర్డును దీసివేయుటయందు గల కష్టములన్నిటిని దెలుపగా గవర్నరుగా రాజవయముల గూర్చి తమప్రభుత్వము జాగ్రత్త విచారించునని హామినిచ్చిరి.

కుమ్మరొగనివారణనిధి:—ఈ నిధి కిదివరకు 25055 రూపాయలు చేకూరెను. తరువాత మద్రాసు సెక్రటేరీయటు పార్టీ 500లును, పి.యస్. యస్. అయ్యరుకంపెనీ 255ను, పర్లా కిమిడి రాజుగారు 2500లును, సి రంగనాథంపిళ్లె మిత్రులుముత్తుపేట, 52-6-0లును, గుంటూరు జోనుఎలెక్ట్రిక్ బయాస్కోపువారు 87-14-0లును, రాలిబి యం. గోపాలస్వామి మొదల్యారుగారు 100 లును, మేజరుజెనరలు సిమన్సుగారు 100లును, డిల్ బి గోవిందరావు చతుర్భుజదాసుగారు 50 రూ॥ లును, మేజరుమాచ్చింసను 50 రూ॥లును, శివగంగరాజుగారు 1000 రూ॥లును, ఒకరు 15 రూపాయలు యిచ్చిరి. మార్చి 28వరకును మొత్తము 29485-4-0 రూ॥లు వచ్చెనని కార్యదర్శి తెల్పుచున్నాడు.

విదేశములకుబోను ప్యాసుపోర్టులు:—లాడిపాట్లమెంటు ప్రభుత్వకార్యకర్తయేగాక మద్రాసు కలెక్టరు గూడ భారతసామ్రాజ్యమున కావలసేములకు బోగోరు (బిటి) పాసులకును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము క్రిందనున్న స్వదేశ సంస్థానమునందలి ఇండియను, యూరోపియను పౌరులకును ప్యాసుపోర్టులను ఏప్రిల్ 18 వ తేదీనుండియు యిచ్చుచుండునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

రీఫ్ టెన్టిస్కు పౌరులు స్వదేశసంస్థానములకు బోగోరు నెడల బ్రిటిషు ప్యాసుపోర్టు ఆక్రమణలేదనియు, భారతదేశమునకు రాగోరువారికి మాత్రమండవతెనని గూడ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

జి. సుబ్రహ్మణ్య ఆయన ఉచిత పతన గ్రంథాలయము

సర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు

ప్రారంభోత్సవము జరుపుట

తిరువల్లికేటి ప్రైవేట్ లైబ్రరీ సొసైటీయందు జి. సుబ్రహ్మణ్య ఆయనగారిపేర నిర్మించబడిన ఉచితపతన గ్రంథాలయ ప్రారంభోత్సవము సర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారిచే నిన్ను సాయంత్రము జరుపబడెను. ఈ కథకు చాల మంది మహాశయులు వచ్చిరి. అందులై. ఆ శ్రీనివాసకృష్ణ, డాక్టరు బి. నెంటు ఖా. బి. డాక్టరు ఉస్మాను సాహెబు సర్. టి. సదాశివయ్య డాక్టరు పాండలే, జి. టి. బోగు మాడ్లీ డి. బి. ఎల్లా నుడుస్వామిశెట్టి ఏ. సి. పార్థసారథినాయుడుగారు మున్నగు వారుండిరి.

కార్పొరేషను అధ్యక్షులగు డాక్టరు ఉస్మానుగారు ఆ సభయొక్క యుద్దేశ్యమేమియో చెప్పిరి. అంతట ఆ దివిజను కౌన్సిలరును జి. సుబ్రహ్మణ్య ఆయన మెమోరియలు కమిటీ జాయింటు సెక్రటరీయనున కే. వ్యాసారావు గారు నివేదికను ను సమర్పించిరి. అందు 1916 ఏప్రిల్ 23 వ తేదీ జరిగినసభలో జి. సుబ్రహ్మణ్య ఆయన భావకాగ్రహణ ఉచితపతన గ్రంథాలయముగాని శిలావిగ్రహముగాని నిర్మించ తీర్మానింపబడినట్లును, 1921 ఆగస్టు 7 వ తేదీ జరిగినసభలో యాకమిటీకి వచ్చినదబ్బును కార్పొరేషను వారు దీసికొని సుబ్రహ్మణ్య ఆయనగారిపేర లైబ్రరీకేసులోనో సముద్రపు ట్రాడ్మన్ బక ఉచిత పతనగ్రంథాలయమును నిర్మింపగోరినట్లును జెప్పిరి. చందలక్రింద 6588-7-0 వసూలయ్యెను.

ఈ దబ్బును కార్పొరేషను వారికియగా 1922 మే 2 వ తేదీసభలో వారు ఆవసరమైన యింకను దబ్బుజేర్చి ఉచితపతన గ్రంథాలయమును నిర్మింప సంకీర్ణించిరి.

డాక్టరు ఉస్మాను

కార్పొరేషను అధ్యక్షులగు డాక్టరు ఉస్మానుగారు సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారిని పతనగ్రంథాలయ ప్రారంభోత్సవమును జరుపవలసినదిగ కోరుచు ఆరోగ్యము సమమారి నందులకు సంతోషమును చెప్పిరి. సర్. పి. రాజగోపాలాచారి గారు మద్రాసులో నన్ని ఉన్నతోద్యోగముల నందిరిగాని మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షులుమాత్రము గాలేదని ఆయన చెప్పెను. ఆయన పరిపాలననునందే యిప్పటి సిటీమ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో అధ్యక్షుడు యెన్నుకొన బడుచుండెననియే తా నందు మాడవ అధ్యక్షుడ ననియు జెప్పెను. వ్యాసారావుగారియొక్కనమును యేర్పాటు జేసినందుల కాయన కృతజ్ఞతను చెప్పెను.

అంతట డాక్టరు ఉస్మానుగారింకను ప్రసంగించుచు మ్యునిసిపల్ చట్టుప్రకారము పతనాలయములను పోషింపవలసినభారము గలదనియు రెండుమాత్రము అట్టిగి గలవనియు ఒకటి ఏగూర్చులో టి. రంగాచారిగా జెప్పినదియు, మరియొకటి ఇయ్యదియనని చెప్పి యింకను కొన్ని తీర్మానాలేని నిర్మింపబడునని తలంచుచున్నామని సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారిని ప్రారంభోత్సవము జరుపుమని కోరిరి.

సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారి ఉపన్యాసము

అధ్యక్షా, మహాశయులారా, నారీమణులారా.

నన్ను యాఉత్సవమున కాహ్వానించి గౌరవించినందులకు అధ్యక్షుల కెంతయు కృతజ్ఞుడను. కీ॥ శే॥ జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్య గారిని నీరాజధానిలో పెరుగనినారులేదు. నేనాయననుగూర్చి క్రొత్తకలెవ్వనియ మేమియు నుండజాలదు. 1878లో హిందూ పత్రిక ప్రథమసంచిక వెలువడినది వాకు బాగాజ్ఞాపకముగలదు. నేనప్పుడు ప్రెసిడెన్సీకాలేజీలో చదువుకొనుచుంటిని. మా కోటి విద్యార్థులలో నొకరు ఆపత్రికను దీసికొనివచ్చెను. అందు స్వవిషయము ఆనుప్రధానవ్యాసమును జదివెతిని. 'స్వవిషయము' అంటే యేమిటో తెలుసుకొనుటకు కొంతసేపు పట్టెను. అంతవరకును ఇంగ్లీషు పత్రికలు ఇంగ్లీషువారి చేతులలోనే యుండుటకు, ఒకటో రెండో ఊరుపేరు లేని సారపత్రికలు మాత్రముండడమిది. హిందూ ప్రథమమున వారపత్రిక ప్రారంభింపబడినను కొద్దిసంవత్సరములలోనే వారమునకు మూడుసార్లు వెలువడుచు విభవ కొద్ది సంవత్సరములలో చైనీ పత్రికయయ్యెను. ఈపత్రికలో సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి సంబంధము 1897లో తీరిపోయెను. హిందూ ప్రారంభమైనప్పటి నుం

డియు నేను జానని తప్పక చదువుచుండువాడను. ఈ పత్రికకు మంచిపేరుండెను. విద్యావంతులగు ప్రజాభిప్రాయమును బట్టి నడుపుచుండెను. భారతదేశీయ మహాసభాభివృద్ధియు, క్రొత్త కాననసభల అభివృద్ధియు నిందు బాగుగ ప్రతిఫలించెను. ఆరోజులలో సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు పట్టిక నర్వీసులందు భారతీయులను చేర్చుకొనవలయునని ప్రాసెడివారు. నర్వీసుల నిర్మాణ విషయ మేమియు తెలియని రోజులలో ఆయనగారు ఉద్యోగము కష్టములను గూర్చి వాడించుచు కృతజ్ఞతను వ్యక్తపరచెడియ్యెను. హిందూతో సంబంధము కన్న కృతజ్ఞతను తమిళ పత్రికలో ఆయన కెక్కడను సంబంధముండెను. స్వదేశీమిత్రున్ 1882 లో స్థాపింపబడెను. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు హిందూనుండి విడిపోయి స్వదేశీమిత్రును స్వీకరింపబడిన సామకుడును సంపాదకుడునైన వివరనే అది అభివృద్ధిగాంచెను. 1899 లో దానిని దినపత్రిక చేసెను. ఆయన చనిపోవునాకు దానియందు పనిజేసినదియే చెప్పవచ్చును. 'స్వదేశీమిత్రు' దినపత్రికయైన మొదటిరోజులలో ఆయన ప్రతిభ చెప్పవలసిగానుండెడిది. ఆపత్రిక విషయమై ఆయనతో మాట్లాడినచుటలు జ్ఞాపకముగలవు. ఆరోజులలో విద్యావంతులగు భారతీయులకు ప్రజలలో నెట్టి పలుకుబడియు లేకుండ ఒకటొకటి మంది యుండెడివారు.

సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కిదిగాలముగ నుండెను. ఆమాట నిజమేయనియు, ఇంగ్లీషు చదువొన్నవారము మనతోటి వారిని కట్టుకొని రావచ్చునెడల మనముదెచ్చి అభిప్రాయములకేమియు విలువయుండదని జెప్పిరి. ఈఉద్దేశ్యమును నెరవేర్చుటకై ఆయన కేక్రీసంతను ఉపయోగించెను. 'స్వదేశీమిత్రు' సరిగా యెప్పటివారలప్పుడు ప్రచురించుటయే గాక భారతీయభిప్రాయమును బాగుగ వివరించుచుండెడిది. తమిళదేశము నందు మాలమాల గ్రామములలో గూడ యాపత్రిక జరుపబడుచున్నటుల నేను సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రార్ గున్నపుడు గమనింపితిని. ఏదైన గ్రామములలో నీపత్రిక గాలేదని అడుగగా అందరును చదివించిది నడిగియుండెడిది. ఈపత్రికకు జెట్టిదానికి లాభమును పూర్తిగా రాబట్టుటయెట్లో గ్రామీయులకు తెలియును. సహకారోద్యమ ప్రచారమున కిదిచాల ఉపయుక్తముగనుండెను. మింటో-మార్లేంపురగ్రామముల నుందు ప్రజలలోగల్గిన ప్రబోధము నకు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారును స్వదేశీమిత్రునును చాలతోడ్పడెనని నేను నిస్సంశయముగ జెప్పగలను.

సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు జీవితాంతమున ఆర్థికత్యాగి గ్రస్తులైనమాట మీకు తెలిసియేయుండును. కరీరము దున్నులమగుచున్నను ఆయన ప్రజాధర్మమును నెరవేర్చుటలో అమితమగు పట్టుదలతోనుండెను. దక్షిణహిందూదేశ జరిత్రను ప్రాయమునపుడు యాకాలమునందు యాదేశభక్తుని చరిత్రయే చాల పట్టును. ఆయన జ్ఞాపకార్థముగ ఆయనజీవించి పనిజేసినకష్టముల బడినచోట పతనాలయమును గ్రంథాలయమును నిర్మించుట యుత్తమమైనపని మరల నేను మీకు, అధ్యక్షానమస్కారము లర్పించి యాపతన గ్రంథాలయమును ప్రారంభించుచున్నాను. అంతట అందరును లోపలికిపోయి చూచిరి.

సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారియొడ హామ్యమును చెప్పున సభ చాలింపబడెను.

బర్మాప్రభుత్వము మూడుసంఘము లక్రమమైనవని చాటించుట

రంగూను, మార్చి 21:—అప్పరు ఫీన్స్ విన్ను జిల్లానుం దలి హిమాలీను పట్టణమందు మూడు రాజకీయసంఘము లక్రమమైనవని బర్మాప్రభుత్వము ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

దయానంద ఆంగ్లో-వైదిక పాఠశాల

హత్యనేరముపై ముద్దాయి శిక్షింపబడుట
లాహోరు, మార్చి 21:—దయానంద ఆంగ్లోవైదిక పాఠశాలయందు విద్యార్థులను నొందుచున్న దుష్టుజాలాలయము విద్యార్థిని చంపుటకు దివాను చందన్తూపు అనునతడు ప్రయత్నించె నను నేరముపై వి. పి. సి. 364, 802 క్షేత్రముల ప్రకారము ముద్దాయిని లాలా రంగీ అను నెవమ్నజ్జి విచారిం చెను. ముద్దాయి నేరగృహని తీర్చుచెల్వి మరణశిక్ష విధించెను. (అ. ప్రె.)

వెరియల్-ఉల్-యిస్లాము సంఘము చాటింపబడి

అబ్దుల్ రహిం గారినిగాక మహియొకరిని నియమించి నందూ కాక్షేపించిరి

నాగపట్నము, మార్చి 23:—వై సంఘముగారి కార్య నిర్వాహకసభలో ఏ. కె. ఎస్. శే. గి. ర్ మొహియద్దీను మారికారుగా కార్యక్షేత్ర వహించి యుండగా, వంగదేశీయందు భాగ్యయైన గంగుడు పవని కాంక్షిమంజలి కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థకు జ్యేష్ఠుడగు సర్ అబ్దుల్ రహిం గారిని మనిజేసి, మరియొక రాష్ట్రముందలి తెల్లవానిని గంగుడుగా నియమించినందు లకు విచారము నకుండుటని చెబుచు తీర్మానమును గావించిరి. (అ. ప్రె.)

మడిమను నివేదిక నిరసనము సంయుక్త రాష్ట్రముల మితవాదసంఘము మెజారిటీ నివేదికను నిరసించిరి

అలహాబాదు, మార్చి 23:—సంయుక్త రాష్ట్రముల మితవాది సంఘము నిన్న సాయంత్రము నుజాబ్ లులగారి యధ్యక్షత్వక్రింద సాధారణసభ గావించెను. ప్రస్తుతమున్న పాలనా విధానమున లొక్కయంజాయైనను ముందునకు వేయ లేదనియు బాధ్యతాయత పాలనా విషయమున సేమియు నూచింప లేదనియు ద్వంద్వపాలనము ప్రకటించుగ పనిచేయ లేదనియు మెజారిటీవారి నూచనము నిరసించుచు మెజారిటీ వారినుచల నామెదిండుచు తీర్మానించిరి. ఈశ్వరశరణు, సత్రా, చింతామణిగార్లు మొదలగువారు మాట్లాడిరి (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు యూనియనుబాంకు

అలహాబాదు, మార్చి 21:—అలహాబాదు ప్రధాన న్యాయ స్థానమున న్యాయాధికారులు నాల్గుముఖిల్ గార్లయెదుట శ్యాంకి యొక్క పాలకవర్గము లెక్కల తనికీదారుని పయినను లిక్వి డేబరులు దావా తెచ్చిరి. లిక్విడేటరుల తరపున న్యాయవాది బాంకియొక్క మూఁధనము 2 లక్షలనియు 1915 మొదలు 1923వరకు జమాఖర్చులు చాలలాభమువచ్చుచున్నటులయబ్బపు లెక్కలు ప్రాసెరనియు నప్పలన్నియు పోబాకిలేగాని రాబట్టు దగినవిగావనియు బ్యాంకికపట్టు నుమారు 21 లక్షలగుండుననియు మేనేజరు వానిబంధపులు గలసి రు 60,000 లు దీసికొనిరిని యు శంకర ప్రసాదను పాలకు దొకడు రు 2,750 లు దీసికొనెద యు తెలిపి పాలకవర్గము లెక్కలు తనికీదారుల వద్దకుండి రు 1,41,000 లు రావలెననిబాదించెను. ఈధనముంతయు మైవారి యుశేధనలన నప్తమయినది గాన వారివద్దకుండెయే రాబట్టువలెననిరి. పాలకవర్గము మేనేజరును పూర్తిగా నమ్మితినునియు వానివలన గల్గిననష్టమునకు పాలకవర్గము బాధ్యుడు గారనియు జెప్పిరి. విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

దారుణమగు బందిపోటు దుండగీడులు శిక్షింపబడిరి

పూనా, మార్చి 21:—నెవమ్న న్యాయాధికారియగు ఖాన్ బహదురు యమ్. ఐ. కర్ది గారు నేడు బందిపోటు గావించిరను నేరముక్రింద 20 మందిని విచారింపిరి.

తెలంగాణను గ్రామము పూనా కిరవకయెరు మైల్లలో నున్నది ఆయూర నొక బట్టల వర్తకు డుండెను. తెలంగాణలో సంతనాడు, కొండలు బందిపోటు వర్తకులుంటియందు గావించిరి. ఎదుట నొక గుంపుగూడియున్నను, దొంగలు బెదులులేక వారినిభయపెట్టుటకై గాలిలోనికి తుపాకులను ప్రెచ్చుచు నింటు జొరబడి దోచుకొనిరి.

4 గురు నిర్దోషులని నిర్ణయింపబడిరి. ఇద్దరును శుభించిరి. నాయకునికీ 7 సం॥ ల కఠినవరకముడ, ద్వీపాంతరవాస శిక్షయును విధించిరి. అయిగురుకు పదిసంవత్సరముల ద్వీపాంతరవాసశిక్ష, 7 వత్సరముల కఠిశిక్షను విధించిరి. ఇద్దరును 14 వత్సరములకు నొకనిని 12 వత్సరములకును అయిదుగురు మార్కాటి రివైజులకు చెటి యొక యేడాది కఠిశిక్షయును, రు 200/-లు జరిమానాయను, తేనియెడల మఱి యారునూను ముల కఠినశిక్ష ననుభవించుటకు దీర్చునిచ్చిరి. ఇద్దజైల్దీరుల గూడ నిందులో గూడిరిని చెటి యారునూనుల కఠినశిక్షను విధించి నేరమును బయటకు చెప్పుటలో సి. ఐ. డి. కోర్టి గారును, కె.టి. రు ప్రగారును బానుగా పనిజేసిరి.

నేరగులలో కొందఱు నెవక పూనా నాజుకచ్చేరిని బద్దలగొట్టి రు 23,000 ల యా పైస దొంగిలించిన వారుగూడ గలరు. (అ. ప్రె.)

పండితమహాసభ

అస్పృశ్యతనుగూర్చినచర్చ

మహాత్ముని ఆభిప్రాయములు

గాంధీమహాత్ముడు సాల్ఫూలురుండి బత్మీనారాధనా పుగమునకు బోయెను. అట అస్పృశ్యతనుగూర్చియు కాలశపథ్య లోని సంరంభముగూర్చియు వూర్వాపరములను మహాత్ముడు దెబ్బబుట్టక పండితమహాసభ జగుపబడెను. అగ్రహాసంవీధులలో గుండ ఎజానా లేల పోరాడో తెబ్బుటకై 25 మంది నైది బ్రాహ్మణులు కేరి.

వైదికుల ఆభిప్రాయము

వైదికులపక్షమున కే. కె. శ్రీశ్రీరాయుడుగారు చర్చకు ప్రారంభించిరి. కొన్ని కష్టములలో కాలమునుబట్టి అస్పృశ్యతను మతగ్రంథము లంగీకరించినవి. ఆయన సంస్కృత గ్రంథములకుండి భాగములక దెబ్బ జేసెనునందు పాఠశుస్యము నభివృద్ధిజేయుటకు యిది యుద్దేశింపబడెనని చెప్పిరి. జన్మనుబట్టి గాక మరియేవిధముగనైన వర్ణవిభజనము జేయునెడల హిందూ సంఘమునకు చాలముపొగల్గనని ఆయనచెప్పెను. అస్పృశ్యతను పాటించుటలో యెక్కువ తక్కువలమాట యేమియునులేదు. చందాలలనుతెగ యెట్లుగల్గెనో ఆయనమూలమును దెబ్బబుట్టించి హిందూ సంఘమున పూర్వమెప్పుడో ఆచారమునందుండి గృహతికర్తలు ఖండించిన ప్రతిభామహిమములనలన గల్గెనని చెప్పెను. పూర్వమునుండియు చందాలబుగనండి జన్మకల అట్లే యున్నవారిని సంఘమునం చట్టవిధమున నే జూచుచుండవలెనని ఆయన చెప్పెను.

మహాత్మునివాదము

మహాత్ముడు మొదటచెప్పినది, అస్పృశ్యతను అంగీకరించిన సంస్కృత గ్రంథము లున్నయెడల అవి సర్వకాలమున కశ్చతముగ వర్తింపజాలవనియే, ఆకాలమునకు తగినటుల నాస్పృశ్యతకర్తలు నిబంధనలకేసినిరి. అస్పృశ్యకర్తలు జీవించిన కాలము నాటివర్ధిశులే యున్నవని యిచ్చుచు వని పాటించుట సర్వమును. మరయొక విషయమేమనగా సృతి ఒక్కటియే గాదు, కాలము మారుకొలదియు అవిగూడ మారుచుండెను. రెండిన విషయమేమనగా జాతిహిందువులను అస్పృశ్యులను సంబంధము బాగుగలేని కారణముచేత, యిప్పుడు వైదికపరాయణుల వాదము నిలువజాలదు. శాస్త్రముల పేరుబెట్టుకొని యాహిందువులాలెగవారిని ద్వేషముతో జూచుచుండిరి. అస్పృశ్యులను ప్రారముగ గొట్టి తిట్టి చంపుటకుగూడ సిద్ధమైనటుల మహాత్ముడు తనసంచారమునందు కనుగొనెను. ఇవిన్నియును యేకాస్త్రములోగానిచేయుమని యున్నటులజెప్పజాలరు. శాస్త్రములోనే ఒకచోటచేయుమని చెప్పినది మరియొకచోట వద్దని యుండును. మనుస్మృతిలో మాంసము తినవచ్చునని యున్నది. దొంగతనమైనను ఒకప్పుడు మంచిచేయని జెప్పవాక్యములు గాన్పించవచ్చును. బ్రాహ్మణుడు తన్నెవరైన హింసింపవచ్చినపుడు ప్రతిక్రియజేయవచ్చునని మనవు కొన్నిచోట్లజెప్పెను. శాస్త్రములలో అన్యోన్యవిరుద్ధ భావములు దెలుపబడినపుడు యెవరికివారు ఉన్నతాదర్శముల గైకొని యున్నవనివచ్చిన మార్గము ననుసరించుట యుక్తమని మహాత్ముడు జెప్పెను. నేడ ము ల ం దు దెలు ప బ డి న సత్య అ హింస మార్గములు మాత్రము ఆయనగైకొని అనుసరించుచుండెను.

ఒకశాస్త్రీగారి ఆభిప్రాయము

శాస్త్రములనుగూర్చి పండిత బ్రహ్మశ్రీ వెంకటపతి శాస్త్రీగారు మరియొక వాదమును దెబ్బిరి. చందాలపదమునకు మూలార్థము నాయనదెబ్బుచు అస్పృశ్య ప్రారకర్మలు జేయువారి దెవర్తించునని దెబ్బిరి. జన్మకల జాతిని నిర్ణయింప వీలులేదని ఆయన ఆభిప్రాయము. ఇంకొకటి ఆయన గీతనుండి శ్లోకమును ధరించెను. మనువు నాల్గువర్ణములను మాత్రమే గుర్తించినటుల ఆయన క్రుతికర్తలనుండి చాలభాగముల నుద్ధరించెను. హిందూ మతగ్రంథము లందెచటగాని చందాలనినూట గాన్పించుచు. అస్పృశ్యతగాని, సమీపాగమన అనర్హతగాని యెందును గానరాదు. మొదటి యుగములలో ఒకటే వర్ణముండెననియు, రానురాను భిక్కుత్వము తగ్గిపోగా నాల్గువర్ణము లేర్పడెననియు ఆయన చెప్పెను. వర్ణమును నిర్ణయించుటలో జన్మనుబట్టిగాక చర్యనుబట్టి యుండవలెనని ఆయన గట్టిగ జెప్పెను.

మహాత్ముని ఆభిప్రాయము

ఈమధ్యమున మహాత్ముడుపండి పండితుడు జెప్పినది హిందువుల విషయమున సరియేనాయని యడిగెను. బ్రాహ్మణు లీకాలమున యెంత వెనుకబడియున్నను ఆస్త్రముల నుపయోగింపవచ్చునని యితర హిందువుల వై ఆ ధి కార ము గలియుండిరని మహాత్ముడు జెప్పెను. అదియే జన్మకల ఆధిక్య

ఆదివారమునాటి బీచివద్ద మహాసభ యాకూబు షాసేనుగా రధ్యక్షతవహించిరి. (వై న ఫా ల్ థి ర్)

కీ॥ శే॥ కస్తూరి రంగయ్యంగారి ఛాయాపటమును బహిరంగపరచుట. రై. అ. వి. శ్రీనివాస శాస్త్రీగారి రధ్యక్షతవహించిరి. శాస్త్రీగారికి కుడివైపున బెసాంటుగారును, యెడమవైపున మహాత్ముడును వాటిప్రక్కన యన్. శ్రీనివాసయ్యంగారును గలరు. 'హిందూ' సంపాదకులగు యన్. రంగసామి అయ్యంగారు సన్మానపత్రమును జదువుచున్నారు. (వై న ఫా ల్ థి ర్)

మహాత్ముడు 22 వ తేదీని ఆదిద్రావిడుల కుపన్యసించుట

మరొక్క ఫలము. విశే జన్మకలగల్గిన ఫలాధిక్యముతో మర నుబట్టియే రెండు భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడెను. ఇట్టి విషయశీతి లేకుండ జేయవలెనని ఆయన కోరెను. మరల ఆయన దక్షిణ దేశమునకు మూడునెలల నాటికి వచ్చినపుడు ఈవిషయములన్నియు పరిష్కారము గావచ్చునని ఆయన తలంచెను. ఈవర్ష రాత్రి 2½ గంటలసేపు జరిగెను.

గాంధీమహాత్ముడు ఆదివారముదయం మరల శెంట్రిస్టేషనులో దిగినపుడు ఆ యావరణమునందు దీసిన పటము.

నూలువడుకుటలో పాల్గొనిన స్త్రీలవర్గము. మహాత్ముని కొక స్త్రీ సన్మానపత్రమును జదువుచున్నట్లు గాననగును.

(లెస్ ఫోటో వీ లో)

ఉ ప వా స ము న మహాత్మునిసోదరుడు

జయరామస్వామినాయకరుగారితో సంభాషణము
మహాత్ముడు తిరుప్పురు పోయినప్పుడు, ఆదివరకు వర్ష
మునకై 48 రోజులు పాపముజేసిన జయరామస్వామినాయ

కరు (నరక్కట్టుపాశ్వర్యం) గారితో సంభాషించిరి. ఆయనతోప
వాసదీక్షలోనున్న పు జేమిపుచ్చుకొనుచుండెనో యని మహా
త్ముడు ప్రేమతో విచారించెను. అందులకు నాయకరుగారు
ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు శీతలోదక ముద్రణమును, ఒక్క తులసి
దళమును పుచ్చుకొనుచుంటిరనెను. మహాత్ము డింకను ప్రశ్నిం
పగా ఆ గ్రామములోని దేవాలయముననే యుపవసించి దేవతా
ప్రార్థనను కొంతసేపు కూర్చొనియు, కొంతసేపు పదుకొనియు
జేయుచుంటిరని చెప్పెను. సంభాషణయైనపిదప మహాత్ముడు

తనసోదరుని సందర్శించు భాగ్యము లభించినందులకు సంతోష
మునుచున్నదనియు, తా నేదో ఒక్క ప్రయోజనమును సాధించు
ట కుపసంపదగా నాయకరుగారు మరొకపనిని సాధించుట
కట్టుజేసిరని చెప్పిరి. శరీరముయొక్క తూకమేమైనా తగ్గనా
యని నాయకరుగారిని ప్రశ్నింపగా ఉపవాసము ప్రారంభించు
టకు ముందుగాని పిదపగాని తన తూక మెంతయో దీసికొన
లేదని చెప్పెను.

మచిలీపట్నం

గొప్పగాననభ
(ఒకవిలేఖరినుండి)

ఈనెల 18వ తేది సాయంత్రం శ్రీ గొల్లపెంకటం బాపయ్యగారు పెత్తనముక్తింక జరిగిన చివరకాగినా భారత వివాహసంధ్యములో మాయాం కొలగాననభ జరిగిన వివాహమును బ్రహ్మశ్రీ పారిశ్రామికంగా గీతనాది త్రము, తంజావూరు ప్రభుత్వము మొత్తము కృష్ణయ్యగారి అప్పకమరదునకు సామియరుగారి మృగకావ్యము ఏర్పాటు చేయబడింది. సాయంత్రం రిక్తగంటలకు పురస్కారములలో బంధు పాత్రులనుగారయి శ్రీవేమూరి లక్ష్మీవారా యణపంతులుగారు, జిల్లా అసిస్టెంటు సర్జన్ గారయిన డాక్టరు సంతకరావుగారు, రిటైరుసభజ్జి సుబ్బయ్యకాశ్రీగారు మున్నగు పెద్దలచేతను, గానవిద్యార్థులగులంబాణాక బ్రహ్మయ్యగారు, నందూరి సింహాద్రి అప్పారావుగారు, ఘంటా శ్యామల రంగచారిగారు మొదలగు విద్వాంసులచేతను, స్త్రీజన, కవులు, గాయకులు వర్తక శ్రేష్ఠులు (మొదలగు వారందరిచేతను సభయలగరింబబడి సభాసంబంధమును సుమారు రెండు దశజనము చే నిండియుండెను.

నాగభూషణంగారిగారు రెవిన్యూను జరిగి నాటికి విదేశీజనులచే బడలిక తెంది ఆయన కాసమయమున శరీరము దుష్టధిక్యము కలిగియున్నను గింటలగుసరికి పాట ప్రారంభించ బడెను. ఆత్రుతి పక్కనను అస్వరకల్పన అపాటధర్మమును చూచి అక్కరగారు సంతసించుచు వధ్యమధ్య నాగభూషణంగారు బహుసవధులని కొనియాడుతున్నది. ఆత్రుతముగ గానము ప్రేక్షకుల నానందసాగరింబున్నుల గావించినది. ఆ నాటిగాన మిదిగవని పోల్చుటకు సాధ్యపడకుండెను అయ్యరు గారి వాద్యముకూడ చాలా పనిధర్మముతోకూడి రంజకముగా నేయుండినది. నాగభూషణంగారి గానము ఎప్పటికప్పుడు క్రొత్తకత్తిగా కనబడును. అపాడుధర్మమే జేసి, విద్యయం దైనను పాండిత్యమువడెన్మకం లెత్తకలిగినవారి బుద్ధినికాక మనే కరీడులప్రసరించునగా! రాత్రి 9 గంటలకు సభసమాప్తపి జేసిరి. పల్లవివంతరం పాడిన "చేతో శ్రీబాలకృష్ణం భజరే" యనకీర్తన ఎప్పటికి మహాదయ నేమననుండిపోదు. అంతరము శ్రీకృష్ణుని నామోపాసకలుగారు, "పోయిందా ఉన్నదా" యనియ. పోయింది జ్వరము. ఉన్నది గాన మయ్యు. ఈనాటిగానము మనమెన్నడూ వినియుండలేదనియు మొదలగు వాక్యములచే నాగభూషణంగారి సంగీతసామర్థ్యమును మిక్కిలి ప్రశంసించిరి. పిమ్మట శ్రీమద్భార్యాయుడుగారు 516 రూప్యం బులును కిరీటపాయిల వెంకట నేలంపరిగించు పట్టుభోజనముల చావును యాభూషణులచే సభాసదులయెదుట శ్రీనాగభూషణంగారికి సమర్పించి గౌరవించుచు శ్రీవారి సావర్థ్యంబునకు వెంట్టంన్నుటపడవారు యాభూషణులయెదుడయ్య, అసవర్థుడవగుటచే తడవుగా పూజించితిమనియు వాక్రచ్చిరి. మరియు మార్గంకునకు 100 రూపాయిలు నిర్ధారణచేసికొన్నను నాగభూషణంగారిలో కలయుట ప్రభుత్వ పర్యాయమై యుండియు కడుశ్రద్ధతో వాయించి మెప్పించినందుకు తక్కిన పదానుకలి పి నూటపదునార్లు ఇచ్చుచున్నామనిరి. అంతట నాగభూషణంగారు తమ నుబ్బరాయుడుగారు చేసిన గౌరవమునకు చాల కృతజ్ఞత తెల్పుచు పాట ప్రారంభమునకు పూర్వము నా శరీరకు గృహస్థితినిజెట్టి మిమ్ము నెట్లు సంతోష పెట్టగలనాయని సంత యించితిమనియు నామందు మికంబికి యుండయనురాగమే నన్నెట్లు పాడె పుకొల్పినవనియు, సహకారమొనర్చిన మార్గం క బ్రాహ్మణును సమర్థుడనియు, ఇట్లే ఒకతెనుల ఒకఅరవ వివాహమునకలిగి గానభూషణుల చేయుచున్నచో నభులచేతము లకున్య బ్రాత్యభావము పెంపొందుననియు, తాను తంభోణ ములో అలగనంబికో కలసి గానముచేసినప్పుడు అదినమున పాటలందరు తిన్నమిక్కిలముగ ప్రశంసించిరనియు తెప్పి విని యించిరి. అంతట నాగభూషణంగారికి నాగభూషణంగారే సమానునియు భగవత్పూజ్యములేనిచో ఇట్టిగాన మలనకుట కష్టమనియు తెప్పకొనుచు సభాసదులు నిష్క్రమించిరి. నాగభూషణంగారి రస్యముగనున్నను దైవానుగ్రహమువల్ల ను బాపయ్యగారుగారి సన్మకల్పమునర్ల యానాటిగాన సభజయ ప్రథముగా జరిగింది. నాగభూషణంగారు దైవభక్తులు, పట భక్త్యాగ్రేసరుడగు శ్రీమత్కృష్ణరజులవారి కీర్తనలను భావాను సున్నముగ భక్తులకు నాగభూషణంగారు పాడుమటగా విని యానందింపని వాడు కుండునా?

ఈవివాహసంధ్యములో సదస్యసంభావనక్రిందకుమారు వెయ్యిరూపాయిలును గానసభలకింద వెయ్యిరూపాయిలును వ్యయపరిచినట్లు వినుచున్నాము. ఈవిషయమై శ్రీ సుబ్బారాయుడుగారి యాదాభ్యుదయ మిక్కిలికొనయాడ దియుచున్నది. ను ప్రసిద్ధమార్గంగిడుడు దక్షిణామూర్తిశ్రీ ప్రకృవాద్యముగా శ్రీనాగభూషణంగారి గానమును విను భాగ్య మేధస్యనిలవన గలగనున్నదో?

"వర్తమాను"పై అభియోగము
పంపాదకుడు తుమార్చు మిచ్చుట
భానుపురము, మార్చి 28:— శిర్కాడి సామ్యములు దీక్షించ జడిన ఓడప అభియోగమును ఉపసంహరించవలసినదని "వర్త మాను" పిండిదై లికపత్రిక సంపాదకుడు స్థానిక ప్రభుత్వమునకు తుమార్చు మిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

ముఖ్యసేనాని ఆరోగ్యము
డెల్లీ, మార్చి 28:— మొత్తముమీద ప్రధాన సేనాధిపతి ఆరోగ్యము సంతృప్తికరముగనన్నది. కాని పాతికడు పునం దింకను రోగబుష్ణము స్వల్పముగ గలవు. అసంతృప్తి సభ్యులు సేనాని ఆరోగ్యవిషయమున ఆదుర్దాకావుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

పన్ను విచార సభ
కలకత్తా మార్చి 28:— పన్ను విచారణసంఘము నేడిచ టినుండి పిల్కంసు ప్రయోగమై వెడలెను మార్చి 28వ తేదీ నాటికిచటికి దిరిగివచ్చెను. ఏప్రియలు రి-వ లేదీవరకు సంఘ మిచట నుండును.తదంతరము రంగూనుకు బోవును. (అ. ప్రె.)

సీమట పాట
బొంబాయి, మార్చి 21:—7-వ తేదీ బొంబాయిటపాలనదీసికొని పి. ఓ. స్త్రీమరు "ముల్తాను" కుకవారం సాయం ప్రము 6.30 గంటలకు మార్చెలిను చేపుచేరెను. పి. ఓ. స్వేష బంబడిలో పోవు ప్రయాణికులు సీమయందు శనివారమునాటికి జేరెదరు. మేలుస్వేషులలో పోవు టపాలు అదివారము సాయం ప్రముందు సీమయందు బట్వాడచేయబడును. (అ. ప్రె.)
పి. ఓ. మేలుస్త్రీమరు "చైనా" సీమరేపు కుకవారము నాడు చేరెను. (అ. ప్రె.)

సంయుక్తరాష్ట్రీయ శాసనసభ
పోలీసుశాఖ డిమాండు

మొత్తమునందుండి శాసనసభ రూ 138,717 దగ్గించుట
అక్షుణపురము, మార్చి 21:—పోలీసుశాఖక్రింద రూ 15587011 లు గావలయునని గౌరవనీయ హోముమెంబరు మహమ్మదాబాదు రాజాగారు గోరిరి. డిమాండునుగోరుచు, యీ సంసన్నరాంతకున పోలీసుశాఖాధ్యక్షులకు ఆహ్వానగా రు ఉపకారవేతనమును దీక్షించుచున్నారని దెల్పి అహ్వాన గారి శక్తిసామర్థ్యములను బ్రశంసించిరి. డిమాండుమొత్తము తగ్గించుటకు మొత్తముమీద 119 తీర్మానములు సభ్యులపిరి. 64 తీర్మానములపై శాసనసభ వోటుచేయగనే అధ్యక్షుడు మి గత తీర్మానములపై పరిపాదించునండ జేసెను. పోలీసుడిమాండు నందుండి మొత్తముమీద రూ 138717 లు తగ్గించబడెను. సి. వి. డి. శాఖ డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరుగారిలో గలపుకొని యద్దరీ డి. వి. జి. ల జీతములు తగ్గించబడిన మొత్తము దివిడి యున్నవి. (అ. ప్రె.)

కీరిశేషులకు కర్తవ్య ప్రభువు
గౌరవార్థము పంజాబుప్రభుత్వపుకార్యాలయములు మూసివేయబడెను

లాహోరు, మార్చి 21:—కీరిశేషులకు మార్చి కర్తవ్య సుగారి గౌరవార్థము పంజాబుదొరతనపు కచేరీలు, హోలోర్లు మూసివేయబడెను. సెక్రెటేరియటు హోలోర్లు మరి యితరకచేరీ లందు యూనియనుబాకుబండా పూర్తిగ జయస్తంభమునుండి వేలాడగట్టుబడలేదు. (అ. ప్రె.)

పంజాబుగవర్నరుదర్బారు

లాహోరు, మార్చి 21:—నిన్నరాత్రి ప్రభుత్వభవన మందు దర్బారు జరిగెను. రాష్ట్రముందలి నానాభాగములందుండియు ముఖ్యమైన ఉద్యోగులు అసభికాయలు దర్బారునందు నకు హాజరైరి. బిరుదులొందిన యిగువది నల్లరిలోను లెట్టి నెం టు కర్నలులైటు, క్రెన్సిపాలు లారెన్సు, ఘోరు గలియండు సర్దారు బహదూరు జవహర్సింగుగార్లు సి. ఐ. ఐ. బిరుదాలం కృతులు కాబడిరి. సన్మానముల యనంతరము వివిధరంగులుగల విద్యుద్దీపములచే దివ్యముగ నలంకరింపబడిన ప్రభుత్వభవనమందు అతిథులకు విందుజేయబడెను. గవర్నరుదండంతో లరగరేక అతి థులతో గలసిమెలసి దిరిగిరి. చాల రాత్రియైనవిష అతిథులు వెడలిపోయిరి. పోలీసుబాటందు మధ్యమధ్య చక్కనిపాటలు బాడుచుండెను. (అ. ప్రె.)

"మూల్వా" స్త్రీమరు ప్రయాణికులు

బొంబాయి, మార్చి 21:—నేటిక-భాగ్యము బొం బాయిరేవునందుండి ప్రయాణమైపోయిన పి. ఓ. "మూల్వా" స్త్రీమరునందు ప్రయాణముగావించుచున్నవారిలో పార్లమెంటు మెంబరు అను సర్ వార్డును జిల్ కాలు, సర్ బార్డి గిచ్చి, మే జరుజనరలు ఎహ్లాబన్ గార్లు ముఖ్యులు. రాజులు నాకా వై మానికదళమును లెట్టి నెంటుకమాండరంగ సరానుదేశము దుద్ధ సమయమందు సర్ వార్డును జిల్ కాలుగారు బనిచేసిరి. మారీషును దీవియందుండి 78 పురుషులను, 22 స్త్రీలను 6 బాలురను, 6 బాలికలను, 2 శిశువులను దీక్షించి "హైచ ట్యు" స్త్రీమరు బొంబాయిరేవు చేరెను. భారతదేశముందలి వివిధప్రాంతములందు గల వీరి జన్మస్థానములకు బంపబడవర కును మారీషునుండి దిరిగివచ్చినవారు వలసపోవువారి సంరక్షణ కర్త అధినముం దుండెదరు. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత కద్దరుసంఘము

ముఖ్యసభ్యుల పర్యటనము
పర్యటనము గావించుటకు ముఖ్యోద్యోగములు
భానుపురము, మార్చి 28:—అఖిలభారత కద్దరు సంఘ సభ్యులు శంకరులాల్జి బాంకరు, నేతు జమ్నాలాల్జి బజా జ్గార్లును, మరికొందరు యితర ప్రచారకులును వివిధరాష్ట్ర ములందును సంచారము చేయుచున్నారు. పండిత జమనాలాలు నెహ్రూ, పునావోక్తమదాకు టాండనుగార్లతో గలసి వీరు యే ప్రియలు మొదటివారములో నిచటకు వచ్చెదరు. నూలు చం దాదారులను వృద్ధి గావించుటకును కద్దరుదౌరేకును వ్యాపిం చేయుటకును యేర్పాట్లు గావించుటయే పర్యటనము గావించు టకు సుభోక్తదేశములు. (అ. ప్రె.)

ఇంగ్లండుమంత్రిల సంచారము

డొమినియను ఇండియాపరిశితులను స్వయముగ బలిసి కొనటకు ఇంగ్లండుమంత్రిలు గోరుచున్నటుల తెలియుచున్నది. కర్నలు ఆమెకిగారు ఈప్రకారములతో మెసపాటేమియాకేగి అన్వేషియగా న్యూజిలండుకు వేసవిలో బోయెదరని తెలియుచు న్నది. బాల్వినుగారు కనడాకేగనున్నారని తెలుపుచున్నారు. సచ్చే శరద్ధపువులో బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు ఇండి యాకు వచ్చినన్న సంగతిని మరివరా దనుచున్నారు.

మసోల సరిహద్దు విచారణ

కరువనగులవని మూర్తియగుట
లండన్, మార్చి 20:—ఇరాకు సరిహద్దు విచారణ సంఘ మునారు తమ విచారణను పూర్తిజేసిరి. యూరపుకు 28 తేదీని తిరిగి వచ్చు ననుకొనుచున్నారు. బాతిసమిలి జూనుమాసములో సమావేశ మగునపుడు నివేదికమును సమర్పించెదరు.

ప్యాసిస్టోయుద్ధమువర్ధంతి

ఆరవ పర్యాయము దివ్యముగ జరిగిరి. ఆఖండి వైభవ ముతో జరిగెను. మసోలినిగారు గంభీరపన్యాసము నిచ్చిరి.

సిరియా ఎడారి దౌర్జన్యము

లండన్ మార్చి 19:—పై విషయమును గూర్చి ఇరాకు అధికారులు తక్షణము చర్యనుదీసికొనిరని కామస్యసభలో ఆరంభిగోరుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. విమానములు, సా యుధుళకటములు అగ్నికదళములు వీరికి తోడ్పడుచున్నవనిరి.

నేట్టుకొన్నిలు

రికపట్టకను ప్రభుత్వముంచినరీతి నంగీకరించి నందులకు నభ్యులను ప్రశంసించుట

మొదట నిర్ణయమును మార్చుకొనుట

జైల్దార్లు 28:— నేడు నేట్టుకొన్నిలు ప్రభుత్వకాక్రమమును నిర్ణయించిరి. ఈ ప్రభుత్వమును కేంద్రప్రభుత్వము నుండి పంపించినది కాక ప్రభుత్వము నుండి పంపించినది కాదు. కేంద్రప్రభుత్వము నేట్టుకొన్నిలు గారిచే బ్రతిపాదించి యంగీకరింపబడినరీతి రాష్ట్రకాక్రమములను జరాల నీసభలో యుద్ధమెక్కాటర్లుగా ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానమును బ్రతిపాదించు మెక్కాటర్లుగా, జైల్దార్లుగారిచే నూచింపబడిన కాక్రమములనే సంక్షిప్తముగా చెలియజేసిరి. ప్రభుత్వము నిర్ణయించినరీతి నే యాక్రమములను నంగీకరించి రాష్ట్రములకిప్పుడు ముజరాలిందు కేంద్రప్రభుత్వమునకు మొత్తము నిచ్చుటకు నిర్ణయించుట సిరిసి రెండుసభలవారిని బ్రకటింపించిరి.

మొదట నిర్ణయము

పిమ్మట సర్ ఆర్థుర్ ప్రూము గారు గాత్ర సంఘము నొక దాని నే నిబిది, సాధ్యమయినంతవరకు మొదట నిర్ణయమును మార్చి ఉపసరమును మార్చుటకు గలగలజేయవలయునను సవరణను ప్రతిపాదించిరి. గంభీరపన్యాసమును, క్రిందిసభలో సెటిల్మెంట్, గాడ్సు గారు నిరూపించినవారణములనే నిరూపించుచు, ధికారములను గాని, యధికారములను గాని కష్టము గనుండ బలిపడి గాని చెలియజేసిరి. ఈ సందర్భమున రాష్ట్రములనుండి వచ్చిన యధికారసభ్యులకు వారియిష్టమును వ్యక్తము చేయుటకు సమర్థులై యుండునని గోరిరి.

సర్. బి. యకా. శర్మగారు మామూలు పద్ధతినుండి యెంతమాత్రము మార్పు గలుగవలసి యెఱుఁగజేసిరి.

ప్రూముగారు, శర్మగారి వాక్యములకు విచారమును చెలి బుచ్చుచు, రాష్ట్రములనుండి వచ్చిన ప్రభుత్వప్రతినిధులవారి రాష్ట్రములయొక్క యిచ్చనుగ్రహించుట సమర్థమయినట్లు బలవంతముననే యెఱుఁగించుచున్నారనిరి. ఎట్లునైనను, మొదట నిర్ణయముయొక్క పునర్విమర్శనార్థమైన జరగవలయునని గోరిరి. బాంబాయి చాల నిర్ణయముగ ప్రాధాన్యమును పొందినది. మొదట సంఘము గా విం చిన నిర్ణయములు, సరియగు లెక్కలచేతనుండ, దీర్ఘాలోచన నేయకుండ, పాదాపడిగజేసిరి. సంస్కరణల సంఘములను పంజాబు, బాంబాయి, వంగ, సంయుక్త, మొదలగు నన్ని రాష్ట్రముల ప్రతి నిధులుగలరు. వారందులను మొదట నిర్ణయమును మార్చవలె ననియే నూచించిరి.

సలైశంగారి యాత్రాపరిణా

సలైశంగారు ప్రూముగారి సవరణ నాత్రాపరిణా. ఇతర రాష్ట్రములు వేటికైన మొదట నిర్ణయములను న్యాయము జరిగినను, మహారాష్ట్రులు సెక్కులభారము వచ్చినది. మొదట నిర్ణయములను, భావియాశయును బాధ్యతాయుత పరిపాలన నునకును పరస్పరసంబంధ మెక్కులగుటగాన ప్రస్తుత సవరణ కర్తవ్యతయు నూచించిరి. ఈ సత్యము ముద్దికా నీవేదికయొక్క మొనాటికొరచే న్యూచింపబడినది. రాష్ట్రములను కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును సంబంధములందు మార్పుకేయట ముందు, రాష్ట్రకాక్రమములనే దీనివేయుటకు ప్రయత్నింపవలయును. అర్థమ ప్రూముగారు, రాష్ట్రములకు, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు గల సంబంధములను పరస్పరసంబంధములనే మార్చుకొనుచు, ముద్దికా సంఘములను తాను సభ్యుడయినప్పుడు, వచ్చినట్టి యమూల్యవశాకమును బోగొట్టుకొనకుండ నుండవలసినది. అదేవన రాష్ట్రములకు బాధ్యతాయుత పాలనము నిచ్చుట (సత్వ)

వ్యతిరేకవాదము తరుగారు సవరణను బలపరచిరి. మొదట నిర్ణయము, ధనముయొక్క యవకాశములను బట్టి గానింపబడలేదు. ఏలన వంగదేశమందు కాశ్యపులెట్టియై టములను దుంట్లవలన, యాదాయాభివృద్ధిగలగదనివారు గ్రహించినవేదు. సంస్కరణలు లుములలోనికి వచ్చినవియెడల, వంగరాష్ట్రము ప్రభుత్వమును సాగించుటలో వడరానియిబ్బందులను బడుచున్నది. రాష్ట్రములను, కేంద్రప్రభుత్వమునకు నాదాయము సమముగా పర్చుట మొదట నిర్ణయము మార్చుకొనవలసినదే యనిరి.

లల్లాభాయి క్యామలదాసుగారు సవరణను బలపరచుచు మొదట నిర్ణయము తమనిర్ణయమును, తప్పులెక్కల ననుసరించి గావించినరీతి ప్రతిపక్షమున వేయవలయునని మొదట రాబడి న్యాయముగ రాష్ట్రవాదులను జేరవలసినదే గాని కేంద్రప్రభుత్వము దీనికొనుట కెట్టిహక్కును లేదనిరి. బాంబాయిని దయాధర్మభక్తులు గాక న్యాయముగ వలసినదే ఈయనోరిరి.

మెక్కాటర్లుగారు

మెక్కాటర్లుగారు మొదట మొదట లెక్కలు కొన్ని తప్పులేయనియు, కాని రాష్ట్రములకుంట్ల, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకే ఎక్కువపట్టును గలిగినయియు చెలిపిరి. కాని పారిశ్రామిక రాష్ట్రములను బాంబాయి వంగములకు మార్పు గావలసిన యవసరము గుర్తించవలసినదే. అట్టి లోరికను మెక్కాటిగాని, వారు మొనాటికొరచు గాని బలపరచలేదు. ఈ సంస్కరణముల నివేదిక రెండువారములక్రిందటనే బయల్పడెను. ప్రభుత్వ మింకను వారి నూచనలపై కెట్టి నిశ్చయమునకు రాలేదు. మొదట నిర్ణయమును వెంటనే మార్చుట కెట్టి సూచనలు గావించబడలేదని ముద్దికాను నివేదికనుండి భాగములను జదివి నిర్ణయపూర్వకముగ నిరూపించిరి. అదిగాక కరచివారణసంఘమువారి నూచనలు గూడ బయల్పడినగాని ప్రభుత్వ మెట్టినిశ్చయమును జేయలేదు. కొండలు పాలనావిధానములోని 15 వ నిబంధన సరిగా పని జేయవలయు కాజేపించు చాదాయపు పన్ను రాబడిని రాష్ట్రములకు గూడ పంచుటకు తొందర జేయవలయును. ఈ ప్రశ్న ముఖ్య వాక్యములను గూడినపుడు చర్చించి నిర్ణయమునకు రావచ్చును.

పిమ్మట రామదాసు పంతులుగారు మొదట 18 వ నిబంధన ననుసరించి నుండుకాశ్యపులను ముదరాసు రాజధాని 400 లక్షలు గల మూడువేలవరకును పన్నును వచ్చినదనియు, కేంద్ర ప్రభుత్వ మినిబంధనలను తమయిష్టమువచ్చినట్లు లుములలో చెల్లుచున్నారని. ఇప్పుడు రాష్ట్రములకు, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకుగల పరస్పరసంబంధములను సర్ది నయడల, బాధ్యతాయుతపాలనము నింకను వెనుకకు వెల్లుబియ్యవలయును. కావుననే ప్రూముగారి సవరణ నాత్రాపరిణామైనది.

కరచివరగారు సవరణను బలపరచుచు, పన్నులెత్తరమునైన, సుప్రసన్నును దగ్గించగలమెడల, వంగ రాష్ట్రమునకు ముజరానియవలసిరి.

సవరణ యంగీకారమున కుంచబడగా 26 సమ్మతులు, 11 అసమ్మతులు వచ్చుటచే నెగ్గెను.

అనంతరము రాష్ట్రముల కిచ్చిన ముజరా సొమ్మును దత్తతాశులకే వ్యయపరచవలయు లల్లాభాయి క్యామలదాసుగారి నూచనలపై తీర్మానమునకు చేర్చబడెను.

మెక్కాటర్లుగారు రీసవరణ కర్తవ్యతయు నూచింపలేదు. కాని, వివిధ రాష్ట్రములలోని వివిధరీతులను సందర్శించుటను జరియు, రాష్ట్రప్రభుత్వములోని రెండుకాశులను వేర్వేరుగ భావించుటకు తగినంతసందర్భములు ప్రభుత్వమునకు జేరలేదనిరి.

బాకీయోధారక కార్యములందు వీలైనంతవరకు కాగనము చెచ్చించుటకే యాలోచింతురనిరి. కాని యివివయము బాగ్రత్తగ గమనింపవలసినదే. ఏలన సంయుక్త రాష్ట్రములకు 9 లక్షలు ముజరా యిచ్చిరి. గ్రహింపగలగినంతవరకు, దత్తతాశులని వేరుగ వారాష్ట్రమునందు లేవు. (సత్వ)

క్యామలదాసుగారు సవరణ యంగీకరింపబడి తీర్మానమునకు జేర్చబడును.

భాషిక్కుగారి ప్రతిపాదనలపై భారతకాగనసభలో నంగీకరించినరీతిని టాంపుకాగనము నంగీకరించిరి.

మెక్కాటర్లుగారు ప్రతిపాదనలపై ప్రాంతకాగనము, ఆదాయపుపన్ను సవరణలట్లు, కాగనసభలో నంగీకరించిన రీతి నామోదింపబడినది.

సభ రేపటివఱకు కాపు నేరబడినది. (అ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రపు క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టము

జైల్దార్లు 24:— నేట్టుకొన్నిలు సభ కొలదికాలము మాత్రమే సభ జేసెను. హాజీబుల్లాగారి ప్రతిపాదన కాగనసభలో నంగీకరించినట్లు ప్రతిపక్షమున వేయవలయునని మొదట రాబడి న్యాయముగ రాష్ట్రవాదులను జేరవలసినదే గాని కేంద్రప్రభుత్వము దీనికొనుట కెట్టిహక్కును లేదనిరి. బాంబాయిని దయాధర్మభక్తులు గాక న్యాయముగ వలసినదే ఈయనోరిరి.

వారసత్వపుహక్కు చట్టమును గూర్చియు వారసుల సర్టిఫికేటుచట్టము సవరణలట్లుగూర్చి విచారించుటను రెండుబాయిలు కమిటీలలో సభ్యులుగా యాదీరవవారిని అక్కర్లుడు నియమించెను:— సర్ నరసింహశర్మ, సయ్యదు రాజాఅలీ, కపర్తి, సర్ చైత్రసాధు సర్వాధికారి సర్ ఆర్థుర్ ప్రూము, సర్

శ్రీమాత నాబు స్వస్తివాచన పత్రిక

మహద్భ్యుత్థానము:

క. శ్రీధనుకరుణం గ్రోధన
యాధులకుం గవ్వములకు * వ్యాధులకు * గు
ప్రభుల కధర్మములకు
గ్రోధన యే మంగళానంతరం యగుతే.

మ. ఘనమై సౌఖ్యములకు * సదావిధిమై * కల్పిం * మహానిధి
ధనమై వాంఛితకార్యసిద్ధులకు * గల * త్రైతాత్మపుత్రాది
ధనమై యభ్యుదయములకు * గల * సాధనాభివృద్ధి * గ్రో
ధనమై తృప్తియు సౌఖ్యదాయి యగు * త్రైతాత్మ * మిత్ర

[నాద్యంతము]

మ. అనుగ్రహ నిత్యనిరత్యయతికుధమై * యాత్యామోహప్రభో
ధనమై నిర్మలకీర్తివృత్తికరమై * ధర్మక్రియాధర్మశో
ధనమై శ్రీశుకపాకటాక్షమున కాంత్రోధనంబామగ్రో
ధనమై బ్రహ్మసౌఖ్యదాయి యగు * త్రైతాత్మ * మిత్ర

నాద్యంతము.

మ. సకలప్రాణి మహావిశోధనము కళ్యాణ్యుద్ధానోపదా
యమై పావశీలనప్రదమునై * యాత్రాంతివిశోధితా
త్వమై శ్రీహరిచాపుప్రాపునమనాత్మక్రొధనాబ్ధింబు
రిక వర్షించునుగాక మీ కెపు యదాత్మీభూతసంపత్తితో.

కావ్యశీర్ష, మద్దులపల్లి వేంకటసుబ్బాస్వామి

వ్యాయామ వార్తలు

ఋన్నిను పోటీపందెములు

ఈ పోటీపందెములు యిక మూడు ఆటలతో పూర్తియగును. ఇందు రెండు నేడు పరిమళరమునను. పురుషుల కామిరెడ్డిగారికిని పి. మార్కండేయులగారికిని, దువిశ్వేశ్వరగార్లకును, యస్. కృష్ణమూర్తి, ఏ. రంగకు జరగును. బుధవారమునాడు ఒక్క ఆట మిగిలినది. అప్పుడు మిస్ హోలెలు వాక్యరు యను గారలను, మిస్సె గాంపరు యను ఆడవరు. ఆరోజునకే నోపందెదు.

అదివారము, సోమ
ఫలితములు దేలెను:—

పురుషుల డబ్బులు,

ఏ. రంగస్వామి, యస్. కృష్ణమూర్తి గారలు, వెంకట కామాక్షిబాబు, యంచాలియగారలు ఓడించిరి.

6-1; 18-11.

పురుషుల సింగిల్సు

పి. మార్కండేయులగారు యస్. కృష్ణమూర్తి గారిని ఓడించిరి.

6-2; 1-6; 6-1.

క్రోధనవత్సరంబాంగము:— బ్రహ్మశ్రీ అవ్యాజేంకటప్పానధానుగారి శృతియుపుత్రులకు ముగిలు ముచ్చరాయపిఠాతిగారిచే గుడించబడిన క్రోధననామసంవత్సరంబాంగము యుక్తముగ పీఠికతో నలరారుచున్నది. ఇందువీరువృద్ధుల సిద్ధాంతమునుగూర్చి తొంతవనదర్శించి రాబోవు సంవత్సరమివిషయమై సప్రకారముగ చర్చించెను మనుచున్నారు. దస్తలగునారు యిట్టిచర్చలను దెచ్చుట న్యాయమేయగును.

హాజీబుల్లు. సభ వారంగీకరించిరి. రెండవ చట్టము సవరణలట్లుగూర్చిన ఈసంఘము సంయోగిగునవాయుంజనలెనను ప్రూముగారి ప్రతిపాదనగూడ అంగీకరించ బడెను. సర్ హాజీమాంక్రొస్ స్మితు, సర్. నరసింహశర్మ, సయ్యదు రాజాఅలీ, కపర్తి, సర్. డి. బి. సర్వాధికారి, ప్రూముగారు.

పిమ్మట నరసింహశర్మగారు వంగరాష్ట్రపు క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టమున కనుబంధమును చట్టమును విమర్శించుటచే సభా కార్యమనియు నది రేపు సభయెదులు కాగనసభలో చెల్లుబడినరీతి నే యంచలమనుయు దెలిసిరి.

అచట్టమును విమర్శించు లేదని నిర్ణయించుటచే విశేషమును చెప్పజేసిరి. పలువురు పలువిధముల నూచించిరి. మరకధ్యక్షుడు చట్టము రేపుసభయందుంచుటకును లక్ష్యవారమునాడు చర్చించుటకును నిశ్చయించెను.

సభరేపటివఱకు కాపు నేయబడినది. (అ. ప్రె.)

భారత కానూనము

బెంగాలు క్రిమినలులా సవరణ కానూనము (అనుబంధ)

చట్టము

నిందితునకు హైకోర్టున కప్పీలు తేసికొను అధికార మిచ్చు మూడవ క్లాజు అంగీకరింపబడెను

ధీర్ఘ, మార్చి 28:—నేడు కానూనపుల్లో నిన్నటి తండ్రి గా నూచింపబడిన భారత కానూనము జరిగెను. బెంగాలు క్రిమినలులా సవరణ కానూనము (అనుబంధ) చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు ఆలంబము లేదనియు లేకుండానే అనుజ్ఞ యిచ్చబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వ కానూనము చెప్పినతరువాత చట్ట సమీక్షించబడి యుండునట్లే అలసత్వమైనదని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు చెప్పిరి. స్థానిక కానూనము బ్రిటిష్ పార్లమెంటువారి బల్లపై నుంచబడి ఓగాని దానిని గురించి యెట్టి తీర్మానమును చేయబడలేదు. తరువాత ఆ కానూనమును సభా యంత్రులకు సార్వభౌమ డింగీకరింపెను. నిందితునకు హైకోర్టున కప్పీలు తేసికొను అధికార మిచ్చు చట్టమును స్థానిక కానూనమున కనుబంధముగా నున్నది. మరియు బెంగాలు దేశమునకు బయట జేయుటకు యుండుటకు గూడ అధికారమిచ్చును నూచింపబడినది. హైబియస్ గార్డును కొన్ని నియమాల తీసివేయుటయే ఆ చట్టము యొక్క ఉద్దేశ్యమైయున్నది. అనంతర చట్టములను తేసివేయడెల్ల యిది 18 వ కట్టయధికారమే గాకొనబడుచుండెను. అని మడ్డిమన్ గారు చెప్పిరి.

పండిత మోతీలాల్, జిన్నాగార్లు తాటస్థము

బెంగాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ కమిషన్ సభ్యులైన పండిత మోతీలాల్, జిన్నాగార్లు చట్టముగా చెప్పిరి. అయినను నిందితునకు హైకోర్టున అప్పీలు తేసికొను హక్కును పోగొట్టుకొనుటకు వారి కిష్టము లేకుండెను. కావున మూడవ క్లాజుపై ఓటుజేయుటలో తాము తటస్థముగా నూరకుండుమని చెప్పిరి. అయినను, ఒక ప్రక్క హైకోర్టునకు అప్పీలు అధికారము ను మరియు మరొక ప్రక్క హైబియస్ గార్డును తీసివేసి విచారణకు తీసివేయుటకు ప్రభుత్వమువారు బక్కురతునము నుచున్నారనియు చట్టము కృత్రిమముతో కలుపుచు మోతీలాలుగారు విచరి.

ప్రభుత్వమువారి రెట్టి బక్కురతునమును చేయుటలేదు. అను కిష్టములేని క్లాజును సభ్యులు తీసివేయవచ్చును. ఇట్టి యాచారమును వహించుటకు ప్రభుత్వమువారికి యిష్టములేదు. గాని యెక్కువకును ద్రోహము నొందినవారికి ప్రభుత్వమువారి రెట్టి చేయవలసినవని భావించుచు జనాభా కిష్టము.

ప్రభుత్వమువారి రెట్టి విధానము సవరించుచు నికోలండు మన్యులకాలమును ప్రభుత్వమును తొలగించుటకై యెకోలిక రూపమున నుత్తమును సానుచుండునని గోస్వామిగారు చెప్పిరి.

1 వ క్లాజు అంగీకరింపబడుట తక్కినవి నిరాకరింపబడుట

కుట్టుకుడు 3 వ క్లాజు అంగీకరింపబడెను. 4, 5, 6 క్లాజులు వరుసగా 74-87 ఓట్లును, 78-87 ఓట్లును, 78-89 ఓట్లును వచ్చి నిరాకరింపబడెను.

సభవారిల్లు ఓటుజేయుటకు కలిగిన సీటిని విచారింపబడిన సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు ఆ చట్టము కడగిగా చదువమని ప్రతిపాదించలేదు. కడసారిగా చదువవలసినది లేవు ప్రతిపాదించెదరు.

వివరములు

ఆ కా శ యా న ము

ధీర్ఘ, మార్చి 28:—పోయిన మూడు దినములలో భారత కానూనసభ్యులు ఆ కా శ యా న ము చట్టమును పేర్కొనుచు వచ్చిరి. పై నాధ్యక్షునికిని పై నాధ్యక్షునికిని వందములర్పించెను. గయా ప్రసాదసింగుగారు పారమార్థిక గారితో కీర్తించి రాజీనామా ప్రభుత్వ త్వరలో స్వీకృతమనని నమ్మించుచున్నాను. సభవారివందములను సదభిప్రాయమున పై నాధ్యక్షుని నుండి అధ్యక్షుని చేపెను.

బెంగాలు క్రిమినలులా సవరణ కానూనము (అనుబంధ)

చట్టమును సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు

ప్రవేశపెట్టుట

పై చట్ట ప్రవేశమును ప్రతిపాదించుచు మడ్డిమన్ గారు రిట్లు చెప్పిరి:—అనుబంధ కానూనములను గొన్నింటిని చేయుటకు సర్ మని వై ప్రాంబు యిదివరకు నూచించియున్నాడు. స్థానిక కానూనమును పార్లమెంటువారికి వంపిన 8 కోట్లకు సార్వభౌమ డను మతినిచ్చెనని మనకు మార్చి 18 వ తేదీన తెలిసెను. ఈ చట్టమును తీసికొనివచ్చుటలో నైనయాలస్యమున కిదియే కారణము. లా ప్రకారము చేయవలసినవర్తనలను బట్టి యింతకంటే ముందుగా తీసికొనివచ్చుటకు వీలులేదు. హైకోర్టు అధికారమును గురించియు బెంగాలుకు బయటనున్న రాష్ట్రములను గురించియు బెంగాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో గల కొన్ని నిబంధనలపై బెంగాలు కానూనసభ్యుల కధికారములేదు. కావున అనుబంధ కానూనములను చేయవలసినవని.

స్థానిక కానూనము క్రింద కమిషనరులచే విచారించబడి గోమాకోపణ చేయబడినట్టి ప్రతివాడును హైకోర్టున అప్పీలు తేసికొనవచ్చునని 3 వ క్లాజు చెప్పుచున్నది. మరియు మరొక కట్టలను హైకోర్టువారు భావించవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కాంక్ష నుతో బెంగాలుకు బయటనుండు జైల్లోలో మనుష్యులను అధికారమును స్థానిక ప్రభుత్వముకు 4 వ క్లాజు యిచ్చుచున్నది. 5 వ క్లాజు నిర్వాహసంబంధమైనది. 6 వ క్లాజు హైబియస్ గార్డును తీసివేయుచున్నది. కార్యనిర్వాహక వర్తమువారికి ప్రత్యేక అధికారముల నిచ్చు కానూనములన్నిటిలోను ఈవిధమైనవిబంధనలే చేర్చబడినవి. చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు అధ్యంతరము లేదనియు లేబడలేదు. పిమ్మట చట్టము ప్రవేశపెట్టబడెను. తరువాత అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు దానిని విచారణలోనికి తీసికొన్నవి ప్రతిపాదించిరి.

స్వరాజ్యమును వారితరపున

పండిత మోతీలాలుగారు మాట్లాడుట

పండిత మోతీలాలుగారు లేచి యిట్లు మాట్లాడిరి:—ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యములను బక్కురతునముగా నెరవేర్చుకొనుటకై యీ చట్టము ఉద్దేశించబడినది. నిందితునకు హైకోర్టున అప్పీలు తేసికొను అధికారము నిచ్చుచున్నట్లు సటింపును నిందితులకు గల స్వల్పరక్షణను పోగొట్టి నిరంకుశాధికారుల అధికారమును మరింత పెక్కుపజేయుచున్నది. సైన్యబలమున ప్రభుత్వము వారికి ఆర్మీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రకటించబడినది. ఆర్మీ న్యాయము అను బలమును స్వల్పము బెంగాలు సభలో అటువంటి మరొకొక్క కానూనములను చేయవచ్చునా లేదా యనునది చర్చనీయాంశమైయున్నది. అవిషయమును కలకత్తా వారు వారు కలకత్తా హైకోర్టు వారు నిశ్చయింపవలసియున్నది. మరియు బెంగాలు కానూనములో ప్రవేశపెట్టబడి వారిచే నిరాకరింపబడినట్టి చట్టమునే ప్రభుత్వమువారి వద్దను భారత కానూనసభ్యులయొద్ద తీసికొనిరాడెను. దానికీర్తనను సార్వభౌమ డు అనుమతినిసంగి యున్నాడు. స్థానిక కానూనమున కనుబంధ చట్టము చేయమని భారత కానూనసభ్యుల వారు నడుగుచున్నారు. కాని ఆసామిలునుగరించి వీ చేయవలసినది వీలులేదు. సభవారు ఆమోదించుటకై ఆర్మీ నెమ్మదిగానే ఆధార పడియున్న మరియు చట్టముపై సభవారి ఆమోదన బడయుట కిది యొక విధమైన ప్రయత్నమని నేను తలచెదను.

క్లాజుల నొక్కదానినే విచారించెను. మూడవ క్లాజు హైకోర్టున అప్పీలు అధికారము నిచ్చుచున్నది. బెంగాలు రాష్ట్రమునకు బయటనుండు రాష్ట్రములలోని జైల్లోలో నుండుటకు 4 వ క్లాజు అధికార మొసంగుచున్నది. హోం మెంబరు గారు చెప్పినట్లు 5 వ క్లాజు నిర్వాహసంబంధమైనది కాదు. బెంగాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ క్రింద నిరంకుశాధికారుల వర్తనలపై యే సీటు క్రిమినలులా సవరణము యొక్క మైన అధికారములేకుండ యీ క్లాజు చేయుచున్నది. 6 వ క్లాజు నిందితునకు విచారణ హక్కు లేకుండ చేయుచున్నది. ఇంగ్లాండులో రాజులతలనెగురగొట్టిన హక్కునది తొలగించుచున్నది. ఈవిధముగా ఒక ప్రక్క హైకోర్టునకు అప్పీలు అధికార మొసంగుచు మరియు ప్రక్క హైబియస్ గార్డును తీసివేయుచున్నది నిందితుల నెంతకాలమో జైలులో నుంచి కార్యనిర్వాహక వర్తమువారి బుద్ధి యెవరిమీద పోవునో అట్టివారిని విచారించుటకు యీ చట్టము ప్రభుత్వమువారి కధికారమొసంగుచున్నది. ఆర్మీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ అరెస్టు చేయబడినవారివందని విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారికి గుండెకలవా యని నే నడుగుచున్నాను. విచారణయే లేనప్పుడు హైకోర్టున అప్పీలులేటికి వందలకొలది అరెస్టు చేయబడునప్పుడు కొంత ద్రోహముండకపోదు. కాని ద్రోహము లేనేలేదు కలదా? కొంతమంది దోషులుగా

నుండుట సహజము. దాని సాధారణముగా గాకొని వందలకొలది అరెస్టులు చేయుటయో? హైకోర్టున అప్పీలు తేసికొనుటకు వలసిన స్వాధీనమును గురించు స్వల్పరక్షణముగలదు. ఈ స్వల్పరక్షణము కొరకు మన హక్కులను వదులకొనమని మనల నడుగుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారిని పీశాచ ప్రభుత్వమని మొన్న గోస్వామిగారు చెప్పియున్నారు. ప్రభుత్వమువారిపై ఖరీ "త్వరగా ఈ దీయుము నెమ్మదిగా విచారించుకొనవచ్చునలే" యని చెప్పినట్లుగా నున్నది. మూడవ క్లాజు విషయమున తటస్థముగా నూరకుండును గాని ప్రభుత్వమువారికి ఆ సాధారణమైన అధికారమును గ్రాంటుచేయవలసియున్నది తీవ్రముగా ప్రతిపాదించెను.

కెయిరో పార్లమెంటు ఒక్క

పూటపో ముగియుట

మరిల ఎన్నికలు మే 23 న జరుగును

క్రొత్త పార్లమెంటు జూను 1 తేదీ సమావేశమగును

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తిరివాల్)

లండను, మార్చి 28:—కెయిరో పార్లమెంటు తదుపరి జరిగెను. పాతాత్తుగ నాటకములో తెరవలే పడిపోయెను. ప్రధానమంత్రి కార్యక్రమము నాటి రాజకీయ ప్రభుత్వము చదువసాగెను. ఇర్యాది జగ్గులు పక్షము వారికి అత్యంత దక్కరము గనుండెను. త్వరలోనే పార్లమెంటు సభ ఉత్తరయ్యెను. జగ్గులు పై నాండి తీర్పుతో తన యనుసరణకు చేరవలెనెను. ఇట్లు రద్దు చేయబడెను. కారణము, రాజుగారు జగ్గులను చేయని అధ్యక్షుల గ నెమ్మదిగా విచారణ కానినటు రాజీనామా సంగీకరింపకపోవుటచేత గల్గెను. ఇతర వివరములు

లండను, మార్చి 28:—పార్లమెంటు ఉదయము 10 గంటలకు సమావేశమయి పార్లమెంటు రాత్రి 7.45 గంటలకు రద్దయినట్లు కెయిరో వార్త తెల్పుచున్నది. ఇంతవరకే పార్లమెంటు గాని యంతికోర్కెలములో నెప్పుడును రద్దుగా లేదు. ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలమును మోసాటి యున్నపుడు రద్దు చేయబడునని చాల కోశాల క్రిందనే దిలిగినది. అయినను యీ రాత్రి యీ యాడి ప్రవచ్చుట పిడుగువడినట్లు యెను. సభ్యులలో పలనండి టైటికినచ్చినప్పటికి పోలీసువారు తలకు ఉక్కు తొడుగులతో కరులమీది లోపల నిలుచుని యుండిరి. మరి యొకదశము బైటనుండెను. ప్రక్క నున్న పిడుగు చివరను అక్వాడో మాల్టే పోలీసువారు యుండిరి. సభ్యులు కాంతముగ వెడలిపోయిరి.

ఆడిట్లో మే 28 వ తేదీకి ఎన్నికలు నిర్ణయింపబడెను. క్రొత్త పార్లమెంటు జూను 1 వ తేదీ సమావేశమగును

చేర్రోలు గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘము

గుంటూరు జిల్లా

1925 సంవత్సరం 3 వ మార్చి మంగళవారం చేర్రోలు గ్రామములో గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘము స్థాపించబడినది.

ఈ క్రింద ఉదహరింపబడిన సభ్యులు స్వంతములయి వచ్చుచు. సంఘములో మొదటగా చేరిరి.

- 1 శ్రీయుత దేశిరాజు వీరరాఘవయ్యగారు
 - 2 ,, కొమ్మరాజు మూర్త్యునారాయణరావు
 - 3 ,, చల్లది రాఘవయ్య
 - 4 ,, మూర్త్యుదేవర మల్లయ్య
 - 5 ,, దేశిరాజు వెంకట సరసింహారావు
- వీరిలో శ్రీయుత దేశిరాజు వీరరాఘవయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా నున్నా శ్రీయుత దేశిరాజు వెంకట సరసింహారావు గారు కార్యదర్శులుగా నున్నా ఎన్నుకొనబడిరి. ఏడులు పెట్టుకొనలేనివారికి ఏడులు సప్తయిచ్చేయుటకున్నా ఈ సంఘభిచ్చులనిమిత్తం గ్రామములో చందాలు వసూలుచేయుటకున్నా యీ గ్రామములో జరుగుచున్న సేతవనిమిష కనిభీ చేయుటకున్నా కార్యదర్శిగారికి అధికారమిచ్చు తీర్మానములు గావించబడినవి. దరిమిలా యంతవరకు యింకా 19 మంది సభ్యులను చేర్చుకాము.

దేశిరాజు వెంకట సరసింహారావు

కార్యదర్శి

మదరాసుకాననసభ

(శనివారము కార్యక్రమము తరువాయి)

ఇరిగేషను బిల్లు

నీటిపారుదల పనులకు ప్రత్యేకించబడిన రూ. 1,04,000ల లో ఇరిగేషను బిల్లుయొక్క అభివృద్ధి కొరకు రూ. 100ల తగ్గించబడినదిగ యన్. ప్రభుత్వమార్గిగా ఉపపాదన సర్పిరి లామెంబరుగారు మిక్కిలి ఆతురతతో ఆతిశ్రుతుగ ఇరిగేషను బిల్లు తీర్మానింపబడుటకు ప్రయత్నించెడిరి. ఇప్పటికి బిల్లు తీర్మానింపబడి తీక్షణ మామూలైనది. కాని బిల్లు పీఠిలిలోనున్నది. బిల్లు జిల్లా అధికారుల సలహాకొరకు పంపబడినది లామెంబరుగారు నడిపియున్నారు. అది నుజ్జును బండివెనుక కట్టుబడినది కాననసభ్యులు బిల్లునందలి ప్రతిపక్షమును పూర్తిగ చర్చించినపిదప జిల్లా ముఖ్యకారుల అభిప్రాయముల దీనికొనుట కానన సభాగౌరవమును మన్నించుట గాకరదు. కాననసభయందు బిల్లును తీర్మానింపబడిన పిదప ఎట్టి ఆలస్యము, ఉత్తేజ మాపజుట ప్రభుత్వాధికారులకు నుండగలదా, దేవాదాయపట్టునందును ఇరిగేషను బిల్లు విషయమున గూడ ఇట్టి ఉత్తేజ మాపజుటకు సత్వముగై గాదునుడివిరి.

లామెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసంగుచు ఇరిగేషను బిల్లు చర్చించబడునపుడు అనేకములగు సవరణలు హాతుగ చేయబడినవియు బిల్లును నిర్వహించుటలో ఎట్టి ఆలంకారము లేకుండ చూచుటయు ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశమనియు తెలియదు ఇరిగేషను బిల్లును చర్చించునపుడు సభ్యులను మధురజిల్లా అధికారి గుర్తించుచే బిల్లుకనుపూర్తిగ నిలిచియున్నదనియు ఇరిగేషను బిల్లులనే పెట్టూరు ప్రాజెక్టులలో ప్రారంభించవలెననియు తీర్మానములలో బిల్లు కార్యరూప ముదాహరించుచు హెచ్చరించిరి.

హైడ్రోఎలక్ట్రిక్ స్కీము

గౌ. లామెంబరుగారు హైడ్రోఎలక్ట్రిక్ స్కీము (విద్యుత్తుద్ధతి) గూర్చి మాట్లాడుచు చెన్నరాజధానియందు యీ స్కీమునకు బొంబాయిలోను ఇంగ్లాండులోనున్న వనరుల కన్న పెక్కువసతులుగలవని చెప్పిరి. ఇందువిషయమై నియమింపబడిన నిపుణుడు ఫోర్చ్యూగు మైసూరుస్కీమునుగూర్చి భాగుగ పనిచేయుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రమునందలి వనరుల గూర్చి ఆరవ మిక్కిలి కొనియాడెను. హైకానాస్కీమునకు 3 కోట్లు చెప్పింపవలసియున్నది. ఆఫ్టలముంచినదానియుగ నుండుటచే ఒక్క ప్రక్కమాత్రము గోడకట్టిన చాళుకు. మంచి జలాశయమేర్పడును. గోడకట్టుటకు 40 లక్షలు మాత్రమే యగును. ఈ ప్రభుత్వమువారు తలచుకొనిన హైడ్రోఎలక్ట్రిక్ యేర్పాటులయందు అభివృద్ధిగూర్చు బట్టినచో యీ రాష్ట్రము నందు వేరుగా ఫాస్ఫేటి, గృహపరిశ్రమలకుగాను అటే పాటు బడనవసరములేకుండనే ఉత్పత్తిమైన పారిశ్రామిక యభివృద్ధిచేయవచ్చును. దక్షిణదేశమునందన్నిరైళ్లకు విద్యుచ్ఛక్తియే అదరువుగా నుండగలదు.

కాని యీ ప్రాజెక్టు పెట్టు ప్రారంభింపవలెనను ప్రశ్న గలదు. ప్రభుత్వమున ప్రారంభించు ప్రాజెక్టు మంచిదిభక్తరముగ నుండవలెను. తేకున్న మిగిలిన ప్రారంభించుట కష్టముగను. ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికస్థితి బాగులేకుండుటచే 9 కోట్లు మునుపు పెట్టబడిన స్కీములను ప్రారంభింపజాలరు. కాని ప్రభుత్వము వారు ఇంగ్లాండులోని ప్రేకు ఫెసిలిటీను అప్రకారము యేదేని ప్రాజెక్టు లాభకరమో కోచినచో దానిని ప్రారంభించి పిదప తమపూర్వపై ఒక కంపెనీలోకి ఒప్పగించవలెను. ఆంపెనీలోనుండు దక్షిణఇండియాన రైలుతో పెట్టుడి పెట్టగోరెదను అంగ్లేయవర్తకులగూడ ధనము పెట్టుబడిచేయవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు డైరెక్టుల సంఘమునందు ప్రాతినిధ్యము కలిగియుండి ధరలను ఫరమితి నిర్ణయించుచుండురు. అని లామెంబరుగారు చెప్పిరి.

అంగ్లేయల పెట్టుబడి కేటంపిన పనులకు ప్రారంభింపరావచ్చునది సత్యమై గానరాదుగా, న్యడేశ్వరకుతో డబ్బు పెట్టకలిగినచో అందులపై అభ్యంతరములేదని లామెంబరుగారు నడిపిరి. ప్రభుత్వమువారు యిరుమిదవని నిశ్చయించుటకు పూర్వము ఈసభవారిని సంప్రదించెదరా యని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి. సి. వి. ఎన్. నరసింహారాజుగారు మార్చి 31 వ తేదీ యీవిషయమున చర్చించుటకు విడిచి పెట్టవలెనని కోరిరి.

ప్రభుత్వమువారికి స్వంత విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పాటులేనని నాడు అనేకమందికి సదుపాయముల నొసంగిరి. కాని వారు పనులను ప్రారంభింపలేదు. కావున వారికొసంగిన సౌకర్యముల తరించినవి. ఇప్పుడు వారే స్వయముగా పనులు ప్రారంభించెదరు. వారు ప్రారంభించినపిదప ఒప్పగించు కంపెనీవారు అనవసర లాభములు పొందుకుండ ప్రభుత్వమువారు అధికారము వహించియుండురు. మరియు యీ రాష్ట్రములో పెట్టుబడి

మొత్తముంతయు లభించుట దుర్లభమనియు, తాతాకంపెనీనంటి దానికే పెట్టుబడి మొత్తము అంతయు ఇండియాలో అభించనందున 2 మిలియనులు ఇంగ్లాండునుండి తెచ్చుకొనవలయు, కావున ఆంగ్లప్రభుత్వమువారు పూనించిన నూటికి 5 చొవడ్డీయందలి శ్రీ చతుర మెడటి బడెండ్లు పుచ్చుకొని ఇంగ్లాండు ప్రేకు ఫెసిలిటీను అప్రకారము ప్రారంభించుటకు గూర్చి యీసభవారు ఆలోచించవలసియుండునని లామెంబరుగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వపీఠినిబట్టి కానన సభవారేమియు నిశ్చయముగ రెండువారాని సర్. కె. వి. రెడ్డిగారనిరి. జూలయి మాసము లో ప్రభుత్వమువారుగూడ నేమియు నిశ్చయించజాలరనియు, పిదప బోకడకట్ట గావించెదరు గావున అప్పుడు ఆగడ్డుమాస మునందు బాగుగ చర్చింపవచ్చునని లామెంబరుగారు నడిపిరి. సభవారంగీకరించిరి.

చెంకట రమణయ్యంగారి ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను. లామెంబరుగారు పట్టిన వక్రీయము రూ. 75 17 లక్షలు కోరిన గ్రాంటును అంగీకరింపజడెను. సభవారంతట కల వాడుమనకు లేచిరి.

ఉప్పుపన్ను తీర్మానము గూర్చిన పారభాటు

శుభోరానంతరము సమావేశమయినపుడు స్టేటుకాన్సిలులో మోక్షమాతగూర్చి ఉపన్యాసమునందు మదరాసు కానన సభయందు ఉప్పుపన్ను తగ్గించుటనుగూర్చిన వచ్చున తప్ప అర్థమిచ్చునట్లు నడిపిరి. సి. వి. ఎన్. నరసింహారాజుగారు చెప్పిరి. తేది. ఎస్.ఎల్.ఎస్. ఉప్పుపన్ను తగ్గించినందులకు వ్యతిరేకముగా చర్చించుటకు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించిరి అని వాటర్సుగారు ఉపన్యసించిరి. అట్లెన్నడును జరుగలేదు. రాష్ట్రకట్టుబడుల యందు గలిగిన మార్పులనుగూర్చి చర్చించుట కంగీకరించిరిగాని ఉప్పుపన్ను తగ్గించుటకు వ్యతిరేకముగా గాదని రాజుగారు చెప్పిరి. తాను తొలివిజ్ఞాననే తం. సంవియుండి రనియున యుంకనది. డిల్లీ చేరకుండుటచే యీ పారభాటు జరిగియుండు, ననియు ఆర్. ఎ. గ్రహముగారు చెప్పిరి.

తరువాత గ్రాంటులను గూర్చిన చర్చ జరిగెను.

పరిపాలన సాధారణ వ్యయము 6 52 లక్షలు

రాష్ట్రీయాధికారుల వేతనములకై ఖర్చులకుగాను రూ. 6 52 లక్షల గ్రాంటును గౌ. సర్. ఆర్థు న్యాపుగారు కోరిరి.

కానన సభ్యులను ప్రభుత్వోద్యోగులుగా నియమించుటకుగూర్చి చర్చించు నుద్దేశముతో గవర్నరుగారి కార్యదర్శి వేతనము 18,800 నుండి 10 రూ. తగ్గించవలెనని విశ్వనాథ దాసుగారు ప్రతిపాదించిరి. కాని యీ ప్రతిపాదన అంగీకరించలేదు.

గవర్నరుగారి కార్యదర్శి భారతీయుడండవలెను

గవర్నరుగారి కార్యదర్శిగా భారతీయు నొకని నియమించగోరు నుద్దేశముతో గ్రాంటునుండి రూ. 1 తగ్గించవలెనని డా. యు. రామరావుగారు ప్రతిపాదించిరి. గవర్నరులు ఇంగ్లాండునుండి రాగానే యీ దేశమునందు అపరిచితులుగా నుండురు. కావున వారికి భారతీయుని కార్యదర్శిగా నియమించినచో కొంత యును ఇబ్బందియుండదు. మరియు దేశీయుని నియమించినచో యంతయెక్కువ ఖర్చుండదు. అని రామరావుగారు చెప్పిరి తిరిగిమూల రద్దీగాను బలపరచిరి.

ఈ ఉద్యోగ గు కేసులు గవర్నరుగారి యిష్టానుసారము వెళ్లవలసినవి న్యాపుగారు నడిపిరి.

సత్యమూర్తిగారు, కార్యదర్శి ఉద్యోగిత్వాచేయవలసిన పనులేమియని ప్రశ్నించిరి. గవర్నరుగారి కార్యదర్శిలాంధ్రమునకు వెంటనుండుట తప్ప వేరే ముఖ్యమైన కార్యము లుండనని ఒక పెద్దనునిషి చెప్పియుండెను. కాని మదరాసులో పరిపాలన ముఖ్యవిషయములగుటచే కార్యదర్శి మంచి పనులకి గలిగి అనవసర ప్రాముఖ్యముగలిగియుండునని భయము గుచున్నది. గవర్నరులకు పరిపాలన యందు కానన సభా కార్యముల నడపుట యందు గవర్నరులు కొంచెము మెత్తవారయినచో కార్యదర్శులు యెక్కువ అధికారము చేపొందుచుగలరు. కావున కార్యదర్శులకు నిజముగ అధికారములేట్టివో, యేవనలు చేయజలసియుండునో గౌ. ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రకటించగోరెదను భారతీయునే కార్యదర్శిగా నియమించుకొనెనని తాను జ్ఞోరుల లేకుగాని, అన్ని ఉద్యోగులకు భారతీయుల కొనుగడున్నటులే దీనినిగూడ ఒకసంగవలెనని సత్యమూర్తిగారు కోరిరి. ఇంగ్లాండునుండి నూతనముగావచ్చు గవర్నరుగారికి అజ్ఞా దేశీయతావులనుండి వచ్చుసూచాము స్వయముగా స్వయముగా వెరుంగ పిలువకుండ అంగ్లేయోద్యోగులు గోడవలె నడ్డముగా నేల యుండవలెనని ప్రశ్నించిరి.

ఈవిషయమున యంతచర్చ జరిగినది కావున సభవారి యుద్దేశమును నిర్భయముగా హామీ మెంబరుగారు గవర్నరుగారికి తెలియబరచి తమసర్వభాటులుచేయవలెనని ఎ. ఎన్. కృష్ణశాస్త్రిగారు సి. వి. నరసింహారాజుగారు నడిపిరి.

సర్. ఆర్థు న్యాపుగారు, యీ ఉద్యోగము కేసులు గవర్నరుగారికి స్వయముగ సంబంధించినవియు, మంత్రివ్యవస్థాపక కౌన్సిల్ సభాగమనైనవియు, కార్యదర్శి అంతరంగిక కార్యదర్శిగా నున్నాడనియు చెప్పిరి.

పి. ఎన్. మార్తాండప్పిళ్ళ, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, శాస్త్రి నాగార్జున బలపరచిన తరువాత ప్రతిపాదన 26, 38, ఓట్లతో గూడ ఓడిపోయినది.

బాడీగార్డులు

గవర్నరుగారివెంటనుండు ఎయిడికాంసులుగా నున్న వారివేతనములు మూడు రెట్లుగకము చేయబడినట్లు 1928 నుండి నేటివరకు గల లెక్కలబట్టి చూచిన తెలియగలదు. ప్రతిసంవత్సరము యీ ఖర్చు హెచ్చిపోవుచున్నది కావున దీనికి మితి దేర్చునవలెను అని చెప్పెడు అందు ని మి త్త మై యు న్ను 1,01,800 గ్రాంటులో కొంతతగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

అట్లుగాదనియు, ఉద్యోగులను హెచ్చించినను ఖర్చులు తగ్గలేదు సర్ ఆర్థు న్యాపుగారు చెప్పిరి. ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

బాడీగార్డుల కొంద చాలసనము వ్యయముగచున్నదనియు, ప్రాచీనాశులకు సంబంధించినవలె యీ భేదమును యిప్పుడు తొలగింపవలెననియు, అందువలన లక్షకు పైగా లాభముంచుననియు సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించిరి. డా. యు. రామరావుగారు బలపరచిరి.

గౌ. సభ్యుడు జంబాహళ్ళయ్యయొక్క అభిప్రాయమును తెలియచ్చినట్లు తనకు నమ్మకము లేనవియు ప్రజలుమాత్రము బాబాడీగార్డులందు గవర్నరుగారికి అంగుగా నుండునని తలంచెదరని సర్. న్యాపుగారు చెప్పిరి.

ప్రతిపాదన ఓడిపోయినది.

అట్లే గవర్నరుభ్యాండును గూర్చిన ప్రతిపాదనగూడ ఓడిపోయినది.

గవర్నరులు మారినపుడెల్ల నూతనముగా కుర్చీలు మంచములు మున్నగునవి కొనుమందురు. అందుకొరకై రూ. 20,000 ప్రత్యేకించుచున్నారు. ప్రొత్తివి కొన్నచో ప్రాతవియేలయగుచున్నవి. ఈసామానులన్నియు జాగ్రతగా పరిశీలించుచు, కొన్నపుడు వ్యవహారములనే కొనుమండవలెనని సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించిరి. ఈసామానులు గవర్నరుల సదుపాయముకొరకు కొనుమందురు. ప్రాతవి వేలములో విక్రయించబడుచుండును. అధనము ప్రభుత్వ ఆదాయములకు చేర్చబడుచున్నదని న్యాపుగారు నడిపిరి. ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

స్వేచ్ఛలు రైలు

గవర్నరుగారు ప్రయాణముచేయునపుడు ప్రత్యేకరైలునకు రూ. 1,82,000 గ్రాంటునుగొంచవలెనని. చెంకటరమణయ్యంగారు ప్రతిపాదించిరి గవర్నరుగారు మొదట మామూలు మెయిలులో ప్రయాణము చేయవలసినను రైల్వేకంపెనీవారు వలదనిరి. సామాన్య ప్రయాణికులకు యిబ్బంది కలుగునని నూచించిరి. గవర్నరుగారు ప్రయాణము చేసినచో సామాన్య ప్రజల ఆచారములనుకొద్దని వ్యవహారము తెలిసికొనుటకు పిలుచునని ఆయ్యంగారు చెప్పిరి.

అట్లు మెయిలులో ప్రయాణము చేసినచో సామాన్య ప్రజ కిబ్బందికలుగుట నిజమేయనియు, గవర్నరుగారు, కార్యదర్శి మాత్రమే ప్రయాణము చేసినచో అట్లు పిలుచునని, యితరులతోగూడ జోయిన పిలుచడనియు, అతిగాక మెయిలులో ప్రత్యేకపు పెట్టెలో జోవుటకు మెయిలునకు రూ. 4 అగును. ప్రత్యేకరైలు నకు మైలు నకు రూ. 5 అగును. కావున 5 వ్యాత్యా స ము ట్టే యుండదని న్యాపుగారుగారి. ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

అంతట మొత్తము గ్రాంటు 6.52 లక్షలు అంగీకరించబడెను.

కాననసభ్యుల ఖర్చులు

కాననసభ్యుల ఖర్చులకుగాను రూ. 2.85 లక్షల గ్రాంటు చేయవలెనని సి. పి. రామస్వామిఅయ్యంగారు ప్రతిపాదించిరి. కాననసభలోని అసిస్టెంట్ కార్యదర్శి వేతనముతో ఇతర కార్యదర్శిని ఆకార్యదర్శుల వేతనములనుగూడ హెచ్చింపవలెనని కోరుచు పి. అంజనేయులుగారు ప్రతిపాదించిరి. డా. నరేజ్ ముదల్కార్గారు బలపరచిరి. సూచించెంట్లు వేతనముకన్న కార్యదర్శివేతనము హెచ్చునట్లులేనని ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు చెప్పిరి. మరియుగూడ ప్రతిపాదన బలపరచిరి.

మొదట కానన సభ భూషించినపుడు ఒక కార్యదర్శి సూచించెంట్లు అధ్యక్షుడు మాత్రమే యుండరనియు పిదప సూచించెంట్లు కార్యదర్శిగా మార్చబడినప్పుడు ఇబ్బందిగల ననియు లామెంబరుగారు తెలిపిరి. సభ్యులు తెలివిన అభిప్రాయమును గమనించుమనిరి. అంజనేయులుగారు ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనిరి.

సభ్యుల ప్రయాణపు ఖర్చులు

కాననసభ్యులలో మదరాసులో నేయుండి సభాకార్యక్రమమునకు యొక్కొక్క ప్రత్యేకించుచున్న వారికి యేమియు లేవనను పైనుండివచ్చువారికి 1.8, 5 ఒక బలపరకరి ప్రయాణ

పురుషులు భర్తృభర్తృలను పురుషులనున్నారనియు ముఖ్యముగా తినిపెట్టి పైనుండి వచ్చునట్లుగా సరిగ్గా యంత్రపునుతో ఆంధ్రులు (తానుగాక ఒకనాటకు భర్త) ఇచ్చి మిగిలినదను ఇతర జాత్యంతరసభ్యులకు వంచి యియ్యవలె నని ఎ. రంగనాథ ముదల్యారు గారు ప్రతిపాదించిరి.

రా. బ. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులు గారు, ప్రతిపాదన బలపరచుచు, స్థానిక సంఘసభ్యుల ప్రయోజనములను తగ్గించిన పురుషాసనసభ్యులకు తగ్గించుకొనవలెననిరి. నూరుమైళ్లలో పురాణికి 2 ఒకటవరకు భర్తృలు, పైవారికి 1 భర్తృ యిచ్చిన జాలుననిరి.

సామ్యవాగారు గూడ బలపరచుచు దినభర్తృలను తగ్గించవలెనని కోరిరి.

సి. వి. వెంకటరంగయ్యగారు గూడ ఆంధ్రులను ప్రయోజనపరచునని కోరుచు, తాము భర్తృలు తగ్గించుకొననిది ప్రభుత్వదోషముగోరట భావ్యముగాదనిరి. ముర్రయ్యచెట్టిగారు గూడ ప్రతిపాదన బలపరచినది చచ్చి నిలిపివేసిరి. మరల నేడు చర్చించబడును. ఇంక నాటికిముగిసెను.

భారతదేశ ప్రధానసేనానిగారి యాలోచనము

జెల్లి, మార్చి 21:—రాజస్థాన ప్రభువుగారు లక్ష్మీవార మునాటి రాత్రినుండి అపైకొడిసిటిను (ఒకవిధమున ప్రేమ వ్యాధి) వల్ల బాధపడుచున్నారని - ప్రముక్తముగా స్వస్థతఁ జెందుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

జెల్లి, మార్చి 28:—ప్రధానసేనాని యాలోచనము స్వస్థతఁజెందుచున్నను, కొన్ని యుద్ధములని దారుణాచి హ్నిము లింకను గనపడుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

జాంతాయి, మార్చి 28:—కన్నాటు ఆర్థరదంపతులు, మహాబలేశ్వరమునకు మంగళవారమునాడు వచ్చి కొన్ని కోటలు ప్రభుత్వముండిరమందు గవర్నరు దంపతులతో గాలితోపము నేయుదురు. (ఆ. ప్రె.)

పోతన పేమనల యుగము
(జీవితము, కాలము, కృతులనుగూర్చిన విమర్శకవ్యాసము)
రు 150 లు బహుమానము పొందినది
ఆంధ్రప్రదేశ్, భారత ప్రశంసించినవి
వెల 0-8-0 (9 అణాలకు చీల్చుపిన, పాస్తేకి చండుగయ్యుండును)
వలయువారు:—దిగవల్లి వేంకటకవిరావు,
బి. ఏ. బి. యల్., లేక విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథ మండలి, బెజవాడ.

సర్వమధురము
ఇది యభినవకాళిదాస బిరుదాంకితులను తేవిభాగవతాద్యనేక గ్రంథప్రణీతలను ములుగు పాపయా రాధ్య కపింద్రునిచే రచియింపబడిన మూడాశ్వాసముల నచ్చతెలుగు బద్ధ కావ్యము. ప్రతిపద్యరసాస్పదమై సర్వమధురమున సార్థకనామమును బొందియున్నది. దీనివెల 1-0-0.

ఉద్భటారాధ్య చరిత్రము
సుప్రసిద్ధుడగు తెనాలిరామలింగకవి దీనికీర్త. రామలింగజే తుదకు వైష్ణవుడై రామకృష్ణుడయ్యెను. పాండరంగ మాహాత్యమునంటిది సత్కృతి. ఆచార్యముగా దొరకిన వ్రాతబ్రతిననుసరించి దీనిని బ్రకటించితిమి. అనేకాపూర్వచరిత్రవిషయములతో నే. ప్రభాకరకాశ్రిగారు గొప్పపీఠక వ్రాసిరి. వెల రు 1-0-0

విఘ్నేశ్వర చరిత్రము
వైయ్యాల కిశోరబులు ఇది వల్లంపల్లి మల్లిఖార్జున కాశ్రివరచిత్తము. విశాఖకు పశుర్ధి పూజావిధానముతోనున్నది. వెల 0-6-0.

హాదీసుల్ యుద్ధము
ఇదియొక చరిత్రాత్మకమున నాటకము. అగ్గుబాబు సా రాజాశ్రతాపుల చరిత్రము. ప్రదర్శనానుకూలము మనోహరము. వెల 0.12-0.

శ్రీ కృష్ణాహైయ్యలు,
వలయువారు:— ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులు.
ములుగు వీరభద్రశాస్త్రి,
బద్దయ్యపేట, కృష్ణా.

జూ బం లు

గుంటూరుజిల్లాలోని నూతన గ్రామకాంగ్రెసుసంఘ సభ్యుల హెచ్చరిక

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమునకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ సంఘమునకు 1925 సం॥ సభ్యులుగా నుండవలసిన అభ్యర్థులు ఏప్రియల్ నెల 2 వ తేదీలోగా తమదరఖాస్తులను, గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తు ఫారములు తాలూకాసంఘము వారివద్దను (ప్రచారకులవద్దకు దొరకగలవు. (కార్యదర్శి.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము-బంధురు

ది 31.3.25 తేదీ మంగళవారము ఉదయము 10 గంటలకు యీ జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యనిర్వహక సంఘసభ్యుల సమావేశము నుడివాడ భజనసమాజమువారిలో జరుగను.

విషయములు

1. మాదికి గాను తెచ్చినలోను రు8000-0-0 జిల్లాభద్రుల బోధనానికి ట్రాన్స్ఫర్ చేయుట.

- 2. లోగడ ప్రచారకుల ఖర్చులెల్లులు.
- 3. నూతన ప్రచారకుల యేర్పాటు.
- 4. అఫీసులో రాటుముచ్చేయింపు నిల్వయుండుట.
- 5. అఫీసు నాకరును నియమించుట.
- 6. కానూరి చినవెంకట దాసయ్యగారి నూలుబట్టి తగాదా.

- 7. యితరవాణీలు.
- 8. మోటారు పెద్దవిషయమై.
- 9. అఫీసులో నిల్వయున్న చందానూలు విడుదల.
- 10. ఆడిటోఫోన్లు.
- 11. బై సిక్ ల్ రిఫైరింగ్ విషయము.
- 12. యితర విషయములు.

31-3-25 తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 8 గంటలకు జి. జి. కాంగ్రెస్ సంఘసాధారణసభ్యుల సమావేశము నుడివాడ భజనసమాజమువారిలో జరుగను.

- 1. కార్యదర్శిరాజీనామా.
- 2. నూతనసంవత్సరపు ఎన్నికల విధానము.
- 3. భద్రులబోధనాకు డిపోజటు బట్టయిచ్చుటలేదను విషయమునుగించి బి. వెంకటేశ్వరరావుగారి లేఖ.
- 4. లోగడ 2-1-25 వ తేదీ వద్దమున్నాటిసంఘముపై చేయబడిన తీర్మానము పునర్విమర్శన చేయవలసినదిగా మాలెంపాటి వెంకటకృష్ణయ్య నె. వెంకటనరసింహారావు దుక్కిపాటి ప్రసాదరావు గారి లేఖ.
- 5. ఇతరవిషయములు.

జి. వెం. సుబ్బారావు
కార్యదర్శి.

తాలూబోర్డు సభ్యత్వము (మండవేట ఫిర్యానుంజీ)

మేమిమండవేట ఫిర్యానుంజీ తాలూకాబోర్డు మొదలైనదవులకొరకు దరఖాస్తుచేసి మీయందరియనుమతికొరకీది వరలో కోరియున్నాము. ప్రస్తుత తాలూకాబోర్డు సభ్యులను బట్టి రాబోవు క్రొత్తబోర్డు ప్రజాప్రయోగకరమున సభ్యులనుండుటకు మాలో మేము చర్చింపుకొని వోటర్లను మీ తేమమునుగుర్తించి క్రింద సంతకములు చేసినమేము అభ్యర్థనపత్రులు వదలుకొన్నాము. కనుక మ-రా-శ్రీ, బిక్కిరి వెంకటరత్నం గారిని మండవేట ఫిర్యానుంజీ తాలూకాబోర్డు మొదలగు మిర్రేగ్రీవముగా ఎన్నుకొనటకు మిమ్మును కోరుచున్నాము. మీకింతవరకు కలిగించిన క్రమము తమింపవేడుచున్నాము. తే. వెంకటేశ్వర్లు ముత్యాల శీతారామయ్య పున్నమరాజు, వెంకట్రావు ఎ. జగన్నాథశాస్త్రి నల్లూరి సత్యనారాయణ,

నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర జనకేంద్ర సంఘము

బహుమాన వ్యాసము పోటీనీతి

ముందు బహుమానములు

1. ఈవా సముయొక్క విషయము "నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల యభినవకాళిదాసములు" అనునది
2. పూర్వయో భేదములతో పనిలేక, ఈవ్యాసమును (వ్రాయటకు, స్త్రీపురుషులందరూ యత్నింపవచ్చును.
3. వ్యాసము, పుల్లనీ-పు కాగితపు వైజాన (20) పుటలకు తక్కువ కాకుండ నుండవలయును.
4. సులభమై, సలక్షణమైన ఆంధ్రభాషలో, విడివిడి యక్షులములతో కాగితమునకు ఒక ప్రక్కనమాత్రమే ఈవ్యాసమును వ్రాయవలెను.
5. వ్యాసమునందు నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల విద్య వాణిజ్యము, వ్యవసాయము, పరిశ్రామికము, సాంఘికము, ఆంధ్రభాష, కారికలను మున్నగు విషయములను చర్చించవలెను. వీలైనంతవరకు దొరకినమువారిచే ప్రకటింపబడిన అంకెలను పాడుట మంచిది
6. వ్యాసమువ్రాయువారు, తమవ్యాసమును క్రొధన సంవత్సర శ్రేష్ఠబహుళ 1 అదివారము (7-6-25 2-9-1885) నాడుసాయంత్రము (6) గంటలవరకు ఈక్రింద సంతకము చేసిన చాటిపంపవలెను. అటుపైవచ్చు వ్యాసములు పరిశీలింపబడవు.
7. వ్యాసమువ్రాయువారు తమపేరు వ్యాసమువై (వ్రాయక ఏదేని సంకేతనామము (మామపేరు) వ్రాసిపంపవలెను. విడిగా ఉత్తరములో తమనిజను పేరు, వయసు, వృత్తి, చిరునామా, వ్యాసములో చూపబడిన తమ సంకేతనామము, వ్రాసికవరు (లిఫాఫా) లో పెట్టి మూసిపంపవలెను.
8. పరీక్షకులచే నిర్ణయింపబడిన ప్రకారము, అత్యుత్తములుగానందు మూడువ్యాసములకు ఈక్రిందిబహుమానములు ఇయ్యబడును. పరీక్షకుల తీర్మానమునకు పునర్విచారణయిండుదు.

- (1) మల్లారామ్ సింగిలి కోదండరామరెడ్డి దేశములు గారి బహుమానము; రు 25-0-0లు
- (2) కేంద్రసంఘప్రముఖుల బహుమానము ,, 15-0-0లు
- (3) ,, ద్వితీయ ,, 10-0-0లు

9. బహుమానముపొందిన వ్యాసముల స్వామ్యము కేంద్ర సంఘమున కేయుండును. ఇతరవ్యాసములును తిరిగిపంపబడవు.

10 వ్యాసపటిలలో, భాసాజ్ఞానమునకు 25 గుణములును, (మామ్రూలును) విషయవిచారమునకు 50 గుణములును, శైలికి 25 గుణములును ప్రత్యేకింపబడినవి.

1919 త్రూపుబారు, మానపాటి హనుమంత హైదరాబాదు, (2) రావు, రక్తాక్షి సంఘాల్లబ. 11

అసంతృప్తమండల ప్రథమాదిమాంధ్ర మహాసభ ధర్మవరము

1925 వ సంవత్సరము ఏప్రిలు మాసమున ధర్మవరమున జరుగనున్న అసంతృప్తమండల ప్రథమాదిమాంధ్ర మహాసభావ్యయములకు యివాటికి విరాళముల మూలమున ధనసహాయమునుసల్పిన మహాసీయులు.

- గొట్లూరు, కనుమక్కల, ముప్పికోవెల, నేమల్ల, బసంపల్లి, పెద్దమొగలాయిపల్లి, మేడాపురము, పూలేటిపల్లె, గ్రామములయందలి యాదిమాంధ్రులు రూ 24-0-0
- లోకల్ ఫండ్ ఎస్టామిషనుగారు 2-0-0
- కోటంపల్లె వెంకటరెడ్డిగారు 2-0-0
- కొప్పలము రామప్పగారు 1-0-0
- ముప్పికోవెల కరణము శేషప్పగారు 1-0-0
- మేడాపురము వెంకటరెడ్డిగారు 1-0-0
- పోతల నాగయ్యపల్లె రామప్పగారు 1-0-0
- కనుమక్కల వెంకటరెడ్డిగారు 1-0-0
- వెలుగు రి తిమ్మారెడ్డిగారు 1-0-0
- తూముచేర్ల కొండారెడ్డిగారు 1-0-0

మొత్తము 35-0-0 ఇతను విరాళములు రావలసియున్నవి. మహాసభాదిన మన నిచ్చట సమావేశులగు ప్రతినిధులకును ప్రక్షేపకులకును వలయుభోజనసౌకర్యముల నుచితముగ గావించుటకు మల్లారాష్ట్ర ముఖముల వెంకటరెడ్డిగారు సంతోషపూర్వకముగ వాగ్దత మొసంగియున్నారు. ఈమహాసభకాధిపత్యము ఎవరియబట్టె మల్లారాష్ట్ర సరాలసెట్టి దేవేంద్రుడు గారికి విజ్ఞప్తిపంపబడినది.

,, , 40 ఏ రేఖలు అయినను	,, 18 8
గోకాకు నెం 12 $\frac{1}{2}$,, 8 10
వర్షాక్ నెం 24 $\frac{1}{2}$,, 11 4
14 $\frac{1}{2}$ క్విలక్ పక్షి	,, 8 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటె	,, 10 10
నెం 22 ,, ,	,, 10 14
నెం 12 $\frac{1}{2}$ బెన్ని సర్కసు	,, 8 8
నెం 14 $\frac{1}{2}$,, 8 12

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీలో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుచెట్టిపేది మదరాసు.

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

194

శ్రీమదామృతాంజనము మూలములను గాల్చి తీసుకొని ముద్రముల కై ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాల్మీకి విక
చిత రామాయణము కావ్యముల కై వాడినట్లు యలతాయునున్నది. వాల్మీకిశ్రీమద్వాల్మీకిగల యీ రామాయణమునకు మూలము
నీయు లక్షకు లక్ష సంవత్సరముల వ్యాఖ్యానములను కేంద్రచియుండిరి. అందుఁ గొన్ని ముద్రములతో దక్కవీయవలయును
గొన్ని ముద్రములతో దక్కవీయవలయును. అందుఁ గొన్ని ముద్రములతో దక్కవీయవలయును. అందుఁ గొన్ని ముద్రములతో దక్కవీయవలయును.
తాముదిత వ్యాఖ్యానముల జాలవలయు నంతరించి పండితులు పామరులు తిమిత్తులు తదితరులు సర్వవ్యాఖ్యానముల
ముల నుగముగాఁ బ్రకటించి చూచి యందలి శేషములగాంచి శంతసించునట్లు నాకాజురగ సంప్రదించి వ్యాఖ్యాన
మును, ప్రతిశ్లోకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము ననుసరించి చిత్రపటములను గలిగి యల
తాయనట్లు రచించి 50 పానుల డబ్బీలో రాయల్ ప్రెస్ గాల్చి తీసుకొని యిది రెండుమాసముల కొక్కొక్క గ్రంథముగాఁ
బ్రకటింపబడును. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి యైదు చేయబడియుండును. జీవిత శేషము పండుగకుప బద్ధకంఠములై
శ్రీ శాస్త్రులపారు దినంగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతభర్తృములను, విహితాముష్మిక మార్గములను గరతలానులకముగాఁ జేసి
ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయోధుఁడు బలింపదగిన గ్రంథము. ఇంతవలకు బాలకాండమున నైదుసంపుటము
ముద్రించబడినది. ఆయాధ్యాయకాండ సంపుటములు ముద్రించబడుచున్నవి. సంపుటము అన్నియొక రెప్పించుకొనువారు కావ్యత
చందాదారులుగా నెన్నబడుదురు. కావ్యతచందాదారులు మొదట రు 0.8-0 లు ప్రతీకేరమును చెల్లింపవలెను.
సంపుటము 15 పోస్టాఫీసులనాక చందాదారులకు రు 1.2-0. ఇతరులకు రు 1.4-0. వివరములు మాకు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

వలయువారు:—

శ్రీ మద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,
ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

కామినియా నూనె
వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడికమున్నె త్వర
పడకపోయిన ఊడ గొందలుపెట్టి పూర్తిగ
పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి
యా నూనెను వాడి సత్కర్మముగా
శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల
కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవధము
వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నదుగునట్లు
చేయును ఒక పరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు.
మీ శిరోజముల నతిమృదువరుచును బుడ్డివెల
1 రూపాయి. 3 బుడ్డఖరీదు రూ 2-10-0.
126 వీపీచార్డీలు ప్రత్యేకము.

అటోదిల్ బహారు

మీకు వసువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న
అటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.
1 అవున్సు బుడ్డి ఖరీదు. 2-0-0 1 డ్రం బుడ్డి 0-12-0
1 డ్రం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు
చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, అటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న పోలువజెట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 బాన్సురుకీడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బుడముగలదు

ముప్పనసోమరాజు అండు పీఠరాజు.

1477

శేష్టాపురము పొద్దు.

విజ్ఞాపన
స్వదేశము
1918 సంవత్సరం
నంచిమేము మన దేశము
నశంబించుచున్న పట్టు
తో మాస్ట్రాక్ రీ లో నే
వడుతుట, నేయుట, రం
గులు చేయుటనున్న గుప
నలనలన వివిధరకముల

స్త్రీములను రంగుతో చిత్రవిచిత్రమైన జరీ నాదా అంచ
లు కమ్ముతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్ర
యించుచుండిమి. కాకినాడలో జరిగిన శిరిస అఖిలభారత కాం
గ్రెసువస్త్రప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినట్లులను అవి దే
శములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమై
నవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రా
యుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూష కాంతిభూషణుగారు అమృత
బహారుపత్రిక యందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరెంతర
ప్రజలుకూడ అన్నిరకములఖద్దరున్నా ప్రదర్శించిరి ఇంకను ఎంద
రోకలరు. అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు
వస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురంపర్వ
లు ముప్పనసోమరాజు పీఠరాజు గార్లు పట్టుతో త్రవీయములును
వతులును వడ్డుగుడ్డలు కొలుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును
మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అస్సామవారు
కూడ ప్రదర్శించిరి

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొ
గ్గ అడెస్టును రకములను విపులముగా వ్రాయుటవలన దేశము
స్వదేశీవస్త్రపరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ
నభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతివట్టణము
నందును మాబట్టలు దొరకును.
కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలో నే
నాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములనిమో
సపున్నుచున్నారు గాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి
బట్టలందు వుండేమాట్రేడ్ నూర్సును ఇందున ప్రమరించెమి.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

శేషభాను నెంబరు 148
ఇట్టల నుంచి అనుభవముగలవారితే మోటారు బండివి
నడుపువిధానము, మెకానిజము, బునెనెనునవి నేర్పబడును.
మరియు మోటారుబండ్లు పురములు, రంగులు చేయుట
నగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచివిపులమైన అటో ఇంజనీ
ర్ల చే ఇయ్యబడును.
అన్నివిధములైన ధరలు పరస్పరముగా యుండును. వివర
ములు తెలియగోరువా రీకిందివిలాసమును వ్రాయుచును.
శేషభాను,

సిటీ ట్యాక్సికంపెనీ, 1736
2/3 అంబర్నావీధి, జి.టి. మదరాసు.
(రాజ్యేషు బుడముగలది)